

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Kırkınıc İnikat
18. II. 1957 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	242:243	hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatasası (1/629)	245:247,252,261,281:284
2. — Havale edilen kâğıtlar	243		
3. — Yoklama	244		
4. — Riyaset Divanının Heyeti Umumiyeye mâruzatı	244	2. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında imzalanan «Müdafaa maksatları için, ihtira beratı haklarının ve teknik malûmatın mübadelesinin kolaylaştırılmasına dair Anlaşma»nın tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Millî Müdafaa encümenleri mazbataları (1/557)	247,254,261:262,285:288
1. — İran Meclisi Millî Riyasetinin, başta Büyük Millet Meclisi Reisi Refik Koraltan olduğu halde Meclis Azasından 15 kişilik bir heyeti İran'a ziyarete davetini mutazammın mektubu (5/38)	244		
2. — Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın, Gayrimenkul kiralari hakkındaki 6570 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin b ve c bentlerinin tefsirine dair taktirinin Muvakkat Encümenine havalesi (4/276)	244	3. — Rize Mebusu İzzet Akçal'ın, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesinin tadiline ve aynı kanuna muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye Encümeni mazbatasası (2/426)	247:249
3. — Zirai mücadele ve zirai karantina kanunu lâyihasının muvakkat bir encümeninde görüşülmesine dair Ziraat Encümeni Reisliği tezkeresi (1/615), 3/477)	244:245		
4. — Trabzon Mebusu Sami Orberk'in, Emirber ve seyis neferleri hakkındaki 203 sayılı Kanuna bir madde ilâvesine dair kanun teklifinin geriverilmesi hakkındaki taktiri (2/430, 4/277)	245	4. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları hakkındaki Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun lâyihası ve Çalışma Encümeni mazbatasası (1/554)	249:252,252:254,254:261
5. — Müzakere edilen maddeler	245		
1. — 1956 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması		5. — Fatma Fikret Berktin'in hükümlü olduğu 4 ay 20 günlük hapis cezası	

hakkında Arzuhal ve Adliye encümenle-
ri mazbataları (5/32) 262:274

6. — Teknik yardım temini hususunda
Birleşmiş Milletler ile Hükümetimiz ara-
sında imzalanan 18 numaralı Ek Anlaş-
manın tasdiki hakkında kanun lâiyhası
ve Hariciye ve Ziraat encümenleri maz-
bataları (1/524) 274

6. — Sualler ve cevaplar 274

Tahrirî sualler ve cevapları 274

1. — Konya Mebusu Halil Özyörük'
ün, Seydişehir kazası Toprak Mahsulleri
Ofisi Ambar Şefi hakkında vâkı şikâyet-
ler dolayısıyla ne muamele yapıldığına
dair sualine İktisat ve Ticaret Vekili Ab-
dullah Aker'in tahrirî cevabı (7/282) 274:275

2. — Tokad Mebusu Hasan Kangal'ın,

29. I. 1957 tarihinde Derince açıklarında
vukua gelen deniz kazasına dair sualine
Gümrük ve İhisarlar Vekili Hâdi Hü-
sman'ın tahrirî cevabı (7/296) 275:277

3. — Kocaeli Mebusu Selâmi Dincer'
in, köy içme sularının temini ve köy yol-
larının yapılması mevzularında vilâyet-
lere 1954 senesinde yapılan ve 1955 sene-
sinde yapılacak olan yardımlar hakkında
ki sualine Nafia Vekili Etem Menderes'
in tahrirî cevabı (7/81) 278:279

4. — Edirne Mebusu Cemal Köprülü'
nün, Edirne Tarım Ceza Evinde idare me-
muru iken vazifesine son verilen Şaban
Kama'nın beraet ettiği halde açıkta bu-
lunması sebebine dair sualine Adliye Ve-
kili Hüseyin Avni Göktürk'ün tahrirî ce-
vabı (7/307) 279:280

1. — SABIK ZABIT HULÂSASI

1957 malî yılı Muvazenei Umumiye kanunu
lâiyhasının müzakeresine 20 Şubat 1957 Çarşam-
ba günü başlanması kabul edildi.

Tunceli Mebusu Bahri Turgut Okaygün'ün,
6731 sayılı Millî Korunma Kanununun muvaka-
kat ikinci maddesinin tadiline dair olan kanun
teklifi ile,

Seyhan Mebusu Sinan Tekelioğlu'nun, Güm-
rük Tarifesi Kanununa bağlı Giriş Tarifesi cet-
velinde değişiklik yapılması hakkındaki 5983 sa-
yıllı Kanunun birinci maddesine bir fıkra ilâve-
sine dair kanun teklifi, teklif sahiplerinin ta-
lepleri üzerine, geriverildi.

Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın, Nusaybin
ovasının sulanması için yapılacak tesisata dair
Dahiliye, Maliye ve Nafia Vekillerinden şifahi
suali, sual sahibi iki İnikatta bulunmadığından,
düştü.

Diyarbakır Mebusu Yusuf Azizoglu'nun, Mil-
letvekilleri Seçimi Kanunundaki son tadilleri
kaldıran kanun lâiyhasının ne sebeple geri alın-
dığına dair Başvekillen şifahi sualine Adliye
Vekili Hüseyin Avni Göktürk,

Manisa Mebusu Hikmet Baybur'un, Ameri-
ka'dan geniş ölçüde ekonomik kredi sağlanacağı
hakkındaki söylentiye dair Hariciye Vekilinden
şifahi sualine Hariciye Vekâleti Vekili Etem
Menderes cevap verdiler.

Trabzon Mebusu Emrullah Nutku'nun, zabıt
kâtipleriyle mübaşirlerin ve sair adliye mensup-
larının terfihleri hususunda ne düşünüldüğüne
dair Adliye Vekilinden şifahi suali, Adliye Ve-
kili hazır bulunmadığından, gelecek İnikada bı-
rakıldı.

Burdur Mebusu Fathi Çelikbaş'ın, 1956 yılı
Şeker İstihlâk Resmî ile Devlet bütçesinin umu-
mî varidat tahsilâtına, 1955 ve 1956 yılları şe-
ker satışları miktarına ve ihracedilen şeker ile
son defa fiyatlara yapılan zamma dair Başveki-
den şifahi sualine Maliye Vekili Hasan Polatkan
ve İşletmeler Vekili Samet Ağaoglu cevap ver-
diler.

Edirne Mebusu Cemal Köprülü'nün, «İcra
organı karşısında hâkimlerin istiklâli» adlı kon-
feransın Ankara Valiliğince menedildiğinin

doğru olup olmadığına dair Dahiliye Vekilinden şifahi suali, Dahiliye Vekili,

Trabzon Mebusu Emrullah Nutku'nun, başta Ankara ve İstanbul olmak üzere bazı şehirlerde ele alınan imar hareketlerine dair Başvekiliden şifahi suali, Başvekil hazır bulunmadıklarından, gelecek İnikada bırakıldı.

İnegöl'ün Elmaçayır köyünün 24 numaralı hanesinde kayıtlı Alioğlu, 1935 doğumlu, Bayram Ali Yeşil'in ölüm cezasına çarptırılması hakkındaki Adliye Encümeni mazbatasını kabul olundu.

Üstünü öldürmekten maznun III neü Koru-

gan taburu I neç bölük erlerinden Mustafa Ali Kınalı'nın ölüm cezasına çarptırılması hakkındaki Adliye Encümeni mazbatasını bir müddet müzakere edildi.

18 . II . 1957 Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada son verildi.

Reisvekili
Kayseri Mebusu
Fikri Apaydın

Kâtip
Kayseri Mebusu
Ömer Mart

Kâtip
Van Mebusu
Muslih Görentaş

Sualler

Tahriri sualler

1. — Gaziantep Mebusu Süleyman Kuranel'in, Hatay, Adıyaman, Balıkesir ve Gaziantep vilâyetleri emrine 1955 - 1956 yıllarında ne ka-

dar lâstik tahsis edildiğine ve bu vilâyetlerin belediyelerine kayıtlı nakil vasıtası sayısına dair tahriri sual takriri İktisat ve Ticaret Vekâletine gönderilmiştir (7/308)

2. — HAVALA EDİLEN KÂĞITLAR

Lâyhalar

1. — İstanbul Üniversitesi 1956 mali yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/630) (Bütçe Encümenine)

2. — İstanbul Teknik Üniversitesi 1956 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/631) (Bütçe Encümenine)

Teklif

3. — Samsun Mebusu Rami Ozan Gümüş-

oğlu'nun, Askerî mahkemelerde zabıt kâtipliği vazifesinde istihdam olunan maaşlı ve ücretli sivil memurlara tazminat verilmesi hakkında kanun teklifi (2/447) (Millî Müdafaa, Adliye ve Bütçe encümenlerine)

Takrir

4. — Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın, Gayrimenkul kiralari hakkındaki 6570 sayılı Kanununun 7 ne maddesinin b ve c bentlerinin tefsirine dair takriri (4/276)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati 15,05

REİS — Reisvekili İhsan Bağ

KÂTİPLER : Attilâ Konuk (Antalya), Muslih Görentaş (Van)

3. — YOKLAMA

REİS — Yoklama yapacağız, efendim.
(Gümüşane mebuslarına kadar yoklama yapıldı)

REİS — Ekseriyet vardır, celseyi açıyorum.
İran Millî Meclis Reisinden gelmiş bir yazı vardır; okuyoruz.

4. — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MÂRUZATI

1. — *İran Meclisi Millî Riyasetinin, başta Büyük Millet Meclisi Reisi Refik Koraltan olduğu halde Meclis âzasından 15 kişilik bir heyeti İran'a ziyarete davetini mutazammın mektubu (5/38)*

22 . XI . 1335

11 Şubat 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi
Ekselâns Refik Koraltan

İki dost ve komşu millet arasında mevcut dostane münasebetlerin tahkim ve genişlemesine devam ihtiyakımız dolayısıyla Ekselânsınızla birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi sayın âzalarından mürekkep 15 kişilik bir heyetin on iki gün kalmak üzere İran Parlamentosunu ziyaret etmek için, 6 Mayıs 1957 Pazartesi gününde başlamak üzere İran'a seyahatle İran Millî Meclisinin misafiri olmalarını arzu eder ve bu vesile ile hürmetlerimi takdim eylerim.

Ümidederim ki Ekselânsınız vâkı olan bu dostane davetimizi iki millet arasında mevcut dostluk bağlarının kuvvetlendirilmesine yardım etmek bakımından kabul buyuracaksınız.

İran Millî Meclis Reisi
Rıza Hikmet

REİS — Yüksek ittilânınıza arz edilmiştir.

2. — *Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın, Gayrimenkul kiralari hakkındaki 6570 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin b ve c bentlerinin tefsirine dair tavriri (4/276)*

REİS — Efendim; havale edilen kâğıtlar

arasında; Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın, Gayrimenkul kiralari hakkındaki Kanunun bir maddesinin tefsirine dair tavriri vardır. Mezkûr kanun muvakkat bir encüme müzakere edildiğinden bu tavririn Dahilî Nizamnamemizin 124 ncu maddesine göre vekâletlerle mütenazir encümenlerden âza alınarak kurulacak muvakkat bir encüme görüşülmesi icabetmektedir. Halen bu şekilde kurulmuş bir encümen de mevcud olduğundan bu tavririn mezkûr encüme havalesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3. — *Zirai mücadele ve zirai karantina kanunu lâyihasının muvakkat bir encüme görüşülmesine dair Ziraat Encümeni Reislîği tezeresi (1/615, 3/477)*

Ankara 14 . II . 1957

Yüksek Reislîğe

Tetkik için encümenlerimize havale buyurulan zirai mücadele ve zirai karantina kanunu lâyihası heyeti umumiyesi üzerinde yapılan müzakereler neticesinde; Hükümet teklifinin memleketimizde ziraat mahsullerimizin korunması ve dolayısıyla zirai istihallerimizin artması ile alakalı olarak çok mühim bir ihtiyaca cevap vermekte olduğu, lâyihada zirai mücadele teşkilâtının yeniden müstakillen tertiplenerek takviye edildiği, mahsul zararlarına karşı daha müessir mücadele tedbirlerinin sağlanacağı memnuniyetle tesbit edilmiş ve bu teklifin mümkün olduğu kadar kısa zamanda kanunlaşması temenni olunmuştur.

Bu lâyihamın encümenimizce tesbit edilmiş bulunan ehemmiyeti ve müstacelen tatbikine lüzum ve ihtiyaç görülmesi karşısında havale buyurulan encümenlerde ayrı ayrı tetkik ve müzakerelerin uzun zaman alacağı mütalâa olunarak yeni zirai mücadele ve zirai karantina teşkilâtının kısa zamanda kurulması ve önümüzdeki yıl yapılacak mücadeleler için esashi hazırlıklara geçilebilmesi için lâyihamın, Ziraat, Gümrük ve İnhisarlar, Adliye, Bütçe, İktisat ve Ticaret Encümenlerinden seçilecek üçer âzadan mürekkep bir geçici encümende tetkik edilmesinin çok yerinde olacağı temennisiyle karara bağlanmıştır.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere saygı ile Yüksek Riyasete sunulur.

Ziraat Encümeni M. M.
Kocaeli Mebusu
Nüzhet Onat

REİS — Ziraat Encümeninin tezkeresinde Ziraat, Gümrük ve İnhisarlar, Adliye, Bütçe, İktisat ve Ticaret encümenlerinden seçilecek üçer âzadan mürekkep muvakkat bir encümenin teşekkülüyle kanun lâyihasının bu muvakkat encümende müzakeresi istenmektedir. Bu isteği reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Ka-

bul etmeyenler. Kabul edilmiştir.

4. — *Trabzon Mebusu Sami Orberk'in, Emirber ve seyis neferleri hakkındaki 203 sayılı Kanuna bir madde ilâvesine dair kanun teklifinin geriverilmesi hakkındaki tavrı.* (2/430, 4/277)

Yüksek Reisliğe

Emirber ve seyis neferleri hakkındaki 203 sayılı Kanuna bir madde ilâvesine dair kanun teklifimin geriverilmesini arz ve rica ederim.

Trabzon
Sami Orberk

REİS — Geriverilmiştir, efendim.

Ruzname ile alâkalı bir tavrı var, okuyunuz, efendim.

Yüksek Reisliğe

Kanun lâyiha ve tekliflerinin suallerle diğer işlerden evvel görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Kütahya
Ahmet Kavuncu

REİS — Kanun lâyhalarının diğer işlerden evvel görüşülmesi teklif edilmektedir. Bu ciheti yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — 1956 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/629) (1)

REİS — Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı? Yok. Maddelere geçilmesini Yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1956 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 ve A/2 işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — 1956 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 ve A/2 işaretli cetvellerin ilişik cetvelde yazılı tertipleri arasında (698 500) liralık münakale yapılmıştır.

(A/1)

F.	Düşülen	Eklenen
	Basın - Yayın ve Turizm Umum Md.	
304	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	35 000
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
309	Taşıt masrafları	7 500
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
	Tapı ve Kadastro Umum Md.	
302	Vilâyetler büro masrafları	12 000
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

(1) 136 sayılı matbuza zaptın sonundadır.

F.	Düşülen	Eklene	F.	Düşülen	Eklene
305		50 000			
	Kira bedeli			İşletmeler Vekâleti	
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		304	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları 10 000	
308		10 000		REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
	4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve hareırahları		307	Hareırahlar 6 000	
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.			REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
309		60 000	452	Teknik yardımdan faydalanılmak suretiyle eenebi memleketlere gönderileceklerin hareırah ve masrafları 4 000	
	Taşııt masrafları			REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.				
	Günrük ve İnhisarlar Vekâleti				
214		14 000		(A/2)	
	6535 sayılı Kanuna göre verilecek tazminat			Basın - Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü	
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		711	Radyo istasyonlarında mevcut makina, alet ve malzeme onarımı 42 500	
405	10 000			REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
	Hayvan satınalma ve tazmini			Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü	
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		751	Satılmalacak makina, alet ve alzene 132 000	
452	4 000			REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
	Staj masrafları			Ziraat Vekâleti	
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		751	Satılmalacak makina, alet ve malzemeler 150 000	
				REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
	Ziraat Vekâleti			REİS — Birinci maddeyi okuyoruz, efendim. (Birinci madde tekrar okundu)	
307	140 000			REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi cetvelleriyle birlikte reylerini- ze arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
	Hareırahlar				
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.				
309	210 000				
	Taşııt masrafları				
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.				
429		350 000			
	Kimyevi madde, ecza ve ilâçlar				
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.				
452	150 000				
	Staj masrafları				
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.				

MADDE 2. — 1956 malî yılı Muvazeneî Umumiye Kanununa bağı (A/1) işaretili cetvelin Maliye Vekâleti kısmındaki 607 nci (İstanbul Teknik Üniversitesine yardım) faslından (750 000) lira tenzil edilerek aynı cetvelin sonunda (Ankara Beden Terbiyesi Bölgesine yardım) adıyla yeniden açılan 666 nci fasla fevkalâde tahsisat olarak aktarılmıştır.

REİS — Madde hakkında söz isteyen..? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarahinde me-riyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini iera-ya Maliye Vekili memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun lâyihasının heyeti umumiyesi açık reylerinize arz edilmiştir.

2. — *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında imzalanan «Müdafaa maksatları için, ihtira berati haklarının ve teknik malûmatın mübadelesinin kolaylaştırılmasına dair Anlaşma» nın tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Millî Müdafaa encümenleri mazbataları (1/557) (1)*

REİS — İkinci müzakeresi yapılacak mad-delere geçiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında imzalanan «Müdafaa maksatları için ihtira berati haklarının ve teknik malûmatın mübadelesinin kolaylaştırılmasına dair Anlaşma» nın tasdiki hakkında Kanun

MADDE 1. — 18 Mayıs 1956 tarihinde Hükümetimiz ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında Ankara'da imzalanan ilişik «Müdafaa maksatları için ihtira berati haklarının ve teknik malûmatın mübadelesinin ko-

(1) Birinci müzakeresi 37 nci İnikat zaptındadır.

laylaştırılmasına dair Anlaşma» kabul ve tasdik edilmiştir.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 1 nci maddede yazılı Anlaşmanın tatbiki için gerekli tedbirleri tesbit ve ittihazı İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini iera-ya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Kanunun tümünü açık oylarınıza arz ediyorum.

Birinci müzakeresi yapılacak maddelere geçiyoruz, efendim.

3. — *Rize Mebusu İzzet Akçal'ın, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesinin tadiline ve aynı kanuna muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye Encümeni mazbatası (2/426) (1)*

REİS — Heyeti umumiyesi üzerinde söz isteyen... Yok. Maddelere geçilmesini yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mazbatada müstaceliyetle müzakeresi istenilmektedir. Bu hususu reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5434 sayılı Kanunun 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesinin değiştirilmesine ve 5434 sayılı Kanuna muvakkat bir madde eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 5434 sayılı Kanunun 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Kurumlar 14 nci maddede yazılı Sandık va-

(1) 127 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

ridatından ;

a) (a, b, c, ç, d, e) fıkralarında yazılı olanlarla 125 nci maddede derpiş edilen kesenek ve karşılıkları aylık ücret ve tahsisatın tediyesi gününü takibeden günden başlamak üzere bir ay içinde,

b) (f) fıkrasında yazılı % 1 lerin tamamını, bütçelerinin salâhiyetli makamlarca tasdik edildiği tarihleri takibeden ay başlarından itibaren en çok (6) ay içinde ve aylık (6) eşit taksitte ve yıl içinde alınan ek tahsisatlara ait % 1 lerin tamamının da o yılın son gününü geçmemek üzere, bunların alındığı tarihleri takibeden (2) ay içinde,

c) (g, h, i) fıkralarında yazılı olanları tahsilleri gününü takibeden günden başlamak üzere bir ay içinde,

ç) (j) fıkrasında yazılı olanları, ilgili maddelerinde gösterilen müddetler içinde,

Sandığa veya Sandık adına postaya veya bankaya yatırmaya mecburdurlar.

Varidat ve tahsilâtın Sandığa veya Sandık adına postaya veya bankaya tevdiini mütaakıp kurumlar, 14 ncü maddenin (f, h, i) fıkralarında yazılı varidatlarla aynı maddenin (j) fıkrasında zikredilen 28 nci madde varidatı için, varidatın nev'ini, miktarını, kaç gün ve sayılı makbuzla, hangi banka veya posta idaresine tevdiini gösterir muhtasar bordroyu Sandığa gönderir.

14 ncü maddenin (a, b, c, ç, d, e, g) fıkralarında yazılı Sandık varidatıyla (j) fıkrasında zikredilen 34 ve 38 nci maddeler varidatı ve 125 nci maddede derpiş edilen kesenek ve karşılıklar için, kurumlarca Sandığa aylık bordro gönderilmez. Kurumlar bu gelirlerin bordroları yerine her takvim yılındakini ihtiva etmek üzere şahıs emeklilik fişlerine kesinti yapıldıkça tarihi de gösterilmek suretiyle bu çeşit varidatı kaydederler.

Bir ay içindeki fiili ve itibari hizmet zammı müddetleri tahakkuk ettirilerek sütununa yazılır ve yıl sonunda 34 ve 38 nci maddelere göre bu hizmetlere tekabül eden meblâğlar hesabedilerek ayrıca kaydolunur.

Kurumlar bu fişleri bir icmal bordrosu ile en geç mütaakıp yılın Ocak ayı sonuna kadar Sandığa veya Sandık adına postaya tevdi ederler ve fişin bir suretini de ilgili iştirakçi veya tevdiatçıya verirler.

Kurum muhasipleri her kurumun aylık tediye bordrosundaki tevkifat sütunlarında gösterilen Sandık varidatının aylık yekûnunu, her sayfası bir kuruma tahsis edilecek bir deftere Sandık varidatının neveleri itibariyle ayrı ayrı göstermek suretiyle her ay kaydederler.

Sene sonlarında muhasipliklerce, zımbalı olan bu defterlerin kurumlar itibariyle yekûnları yapılır ve bundan iktibasen de bir icmal bordrosu çıkarılır ve her yıl Ocak ayı sonuna kadar Sandığa veya Sandık adına postaya tevdi edilir.

İcmal sütununun altında her ay gönderilen paralara ait banka veya posta makbuzlarının gün, sayı ve muhteviyatları da gösterilir.

Sandık varidatını tahakkuk ettirmiyen, yukarda (a, b, c) fıkralarında tadadolunan müddetler içerisinde kesmiyen veya göndermiyen kurumların tahakkuk ve tediye ile ilgili memurları ile mesul muhasiplerinden bu paralar % 10 fazlasiyle birlikte ve Sandığın talebi üzerine Âmme alacaklarının tahsil usulü Kanununa göre mahallî maliye teşkilâtınca tahsil olunur.

Ancak, kurumların bütçelerindeki tahsisatın kifayet etmemesi veya tahsisat mevueolduğu halde mahalline tediye emri gönderilmemesi dolayısıyla Sandık varidatının zamanında gönderilmemesi halinde bu paralar % 10 gecikme zammıyla birlikte kurumlarından alınır.

Şu kadar ki, kendilerinden gecikme zammı tahsil edilecek memur ve muhasiplerin kurumları tarafından gecikmenin mücbir sebepler dolayısıyla vâkı olduğu bildirildiği ve Sandık İdare Meclisince de bu husus muhik görüldüğü takdirde cezanın tahsilinden sarfınazar edilir.

(ç) fıkrasında yazılı müddetler içerisinde yatırılmıyan Sandık varidatları ise, kurumlarından % 5 faizi ile birlikte tahsil olunur.

Yukarda yazılı defter ve cetveller Sandıkça hazırlanır.

Sandık, kurumların bu maddedeki ve kanunun 16 ncü maddesiyle diğer maddelerindeki Sandığa karşı vebelerini yerine getirip getirmediğini kontrol yapılacak kurumun mahallî en büyük âmirinin terfik edeceği bir memurla birlikte olmak şartıyla, müfettişleri vasıtasıyla kontrol ettirebilir.

Sandık müfettişlerinin bu vazifelerini yerine getirmek için istiyebilecekleri defter, kayıt, he-

şap ve sair vesikaların ibrazı mecburidir.

Bunları vermiyenler hakkında 128 nci maddede hükümleri tatbik olunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen... Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum... Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 102. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerek 5434 sayılı Kanunun 17 nci maddesi ve 6311 sayılı Kanunla muaddel mezkûr maddesi hükümleri gereğince tarh ve tahakkuk ettirilmiş bulunan % 10 gecikme zamları silinir ve tahsil edilmiş olanlar iade edilir ve bu devreye aidolarak yeniden % 10 gecikme zammı tahakkuk ettirilmez veya tahsil olunmaz.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4. — *İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve Analık Sigortaları hakkındaki Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun lâyihası ve Çalışma Encümeni mazbatası (1/554) (1)*

REİS — Mazbatada takdimen ve müstacelen müzakeresi talebedilmektedir. Takdimen müzakeresini yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Takdimen müzakeresi kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı? Buyurun, Encümen namına Mehmet Ünalı.

ÇALIŞMA ENCÜMENİ REİSİ MEHMET ÜNALDI (Seyhan) — Arkadaşlar; evvelâ kanunun başlığında yapılan ufak bir hatayı tashih

etmek isterim. «İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları hakkındaki Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve aynı kanuna bir madde eklenmesine ve 5564 sayılı Kanunun beşinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası» şeklinde bir tashih yapılacaktır.

Muhterem arkadaşlar; İş kazaları, Meslek hastalıkları ve Analık sigortalarının tatbikatta işçi ile İşçi Sigortaları Kurumu arasındaki münasebetlerde görülen bazı aksaklıkları ve sosyal sigortalar ve Kurumdaki menfaatleri işçi lehine olarak iş verene ve hattâ işçilere munzam bir külfet yüklemeksizin, yani bunların primlerinde yeni bir artış kaydetmeksizin hak ve menfaatleri artıran önümüzdeki kanun lâyihası son hafta içerisinde Çalışma Vekâletinin sosyal sigorta sahasında attığı en ileri bir adımdır. Bu adımları hakikaten takdire şayan görmekteyim.

Sizleri hürmetle selâmlarım.

REİS — Sadettin Yalım.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Çok muhterem arkadaşlarım, hepimiz gibi ben de grurur içindeyim. Kısa zaman içinde işçi arkadaşlarımıza, vatandaşlarımıza Hükümetin getirdiği kanun teklifleri tevali etmekte, hepsi birbirinden güzel eserler halinde Türk işçisine hediye edilmektedir. (Bravo, sesleri).

Bilhassa arkadaşlarım, dün 2 000 kişiyi geçen bir işçi topluluğu içinde Hereke Fabrikasında bulundum. Bütün işçi vatandaşlarımız Türkiye Büyük Millet Meclisinin çıkarmış olduğu bu kanunlarla şeref duymaktadırlar, iftihar etmektedirler.

Bugün elimizde bulunan «İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve Analık sigortaları hakkındaki Kanunun bazı maddelerini değiştiren» kanun, yalnız mebus olarak değil, Hükümet olarak değil, Türk milletinin çocukları olarak da hepimizin göğsünü kabartacak vaziyettedir.

Bugün çok müşkül şartlar altında harbde ve sulhte yeraltında durmadan çalışan işçilerimizin meslekî güçlüklerinin - hepsi diyemeyeceğim ama - % 80 ne yakın bir kısmını bu kanun halletmiştir.

Muhterem arkadaşlarım, o kadar güzel maddeler var ki, bunların bir iki tanesini söylememe lütfen müsaadenizi rica ederim.

4772 sayılı Kanunun 5564 sayılı Kanunla

(1) 135 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

muaddel 4 ncü maddesinde yalnız iş kazaları-na uğriyan veya meslek hastalığına musabolan bir sigortalının tedavi maksadiyle başka yere gönderilmesi icabettiği takdirde sigortalı ile sıhhi durumu dolayısıyla ona refakat eden kimseye yol ve zaruri masraflarının verilmesi derpiş edilmiştir.

Sigortalı erkeğin, sigortalı olmiyan ailesinin tedavi maksadiyle başka yere gönderilmesinin sigorta prensiplerine uygun olacağı düşünül-müş, yol parasiyle zaruri masraflarının ödenmesi kabul edilmiştir. Kazaya ve meslek hastalığına uğrayan ve hastalığının Türkiye'de tedavisi kabil olmiyan sigortalının yabancı memleketlere gönderileceği kabul edilmiş ve refakat da kabul edilmiştir.

Bir ay 30 gün olarak hesaplanmıştır. Eskiden 26 gün olarak hesaplanmakta idi.

Arkadaşlar, iş yerlerinde çalışan asgari bir milyon vatandaşın aileleriyle birlikte 2 - 3 milyon nüfusa tekabül etmesi bu vefakâr ve fedakâr zümrenin memleket dâhilinde iş kazaları ve meslek hastalıkları dolayısıyla tedavileri eğer memleket dâhilinde mümkün olmazsa Avrupa'ya ve hattâ Amerika'ya göndermek suretiyle onun sıhri hısımlarından birisinin de yanında bulunması suretiyle tedavisi yolu ele alınmıştır. Düne kadar hayal gibi olan bu mevzuların bugün Büyük Meclisimizden çıkıp kanunlaşmasından büyük bir zevk duymaktayım.

Maddeler üzerindeki bâzı ufak tefek temen-nilerimi de sırası gelince söyleyeceğim. Türk milletine kanunumuz da hayırlı olsun arkadaşlar. (Soldan, bravo sesleri)

REİS — Burhanettin Onat.

BURHANETTİN ONAT (Antalya) — Muhterem arkadaşlar;

Yakın vakte kadar sadece iptidai madde istih-sal eden zirai bir memleket olarak yaşıyorduk. Son senelerin baş döndürücü bir süratle, baş döndürücü bir hızla ilerliyen sınavi teşebbüsü karşısında işçi meselesi hakikaten ciddiylet üzerinde durulması lâzımgelen bir problem haline gelmiştir.

Muhterem arkadaşlar, bir...

REİS — Efendim, işitilmiyormuş Lütfen biraz mikrofona yaklaşır mısınız?

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Sesiniz gelmiyor, şu tarafa yaklaşınız. (Gülüşmeler)

BURHANETTİN ONAT (Devamla) — Efendim, eğilmeye alışkın değilim de... Zorluk burada. Müsaadenizle sesimi biraz yükseltiyim. (Gülüşmeler)

Muhterem arkadaşlar, işçi probleminin bir sosyal dâva halinde günden güne artan ehemmiyeti üzerinde duracak değilim. Bu, ayrı ve çok uzun bir mevzudur. Burada iki noktaya temas etmek isterim. Birincisi, Türk'ün işçisine karşı gösterdiği alâka ve atıfet bu kanunla, bu teşekkülle başlamış değildir. Eski vakfiyelerimizi yokliyacak olursanız en yakını, meselâ Ankara'daki saraç işçilerinin sakatlandıkları zaman iş kazaları neticesinde çalışamaz hale geldikleri zaman, cemiyetin kendilerine nasıl yardım ettiğini, ömrünün sonuna kadar onu nasıl beslediğini gösteren çok kıymetli vakfiyeler vardır.

Eskiden Beykoz Cam Fabrikasının «çeşmi bülbül» leri halen dünya müzelerini süsleyen şaheserlerden maduddur.

Cam, ateşle işleyen bir sanattır. Sık sık kazalar olur. Cam üflerken sakatlanan bir işçinin ömrünün sonuna kadar aldığı maaş ve aldığı gündelikten daha fazla gündelik verilme suretiyle nasıl ikdar edildiğini görmekteyiz. Bugün Çalışma Vekâletinin ve Çalışma Vekilimizin işçiyile olan münasebetlerinde sadece mevzuun sathında yüzerek demagojik vaatlerle işçiyi oyalamak değil, işçinin hakiki ihtiyaçlarını ve muhtacolduğu hususları hakiki yardım mevzularını esaslı şekilde ele alıp birer birer önümüze getirmesi hakikaten takdirle anılmaya değer bir olaydır.

Bunlardan bir tanesi de bugün karşımıza gelmiş bulunmaktadır. Çok esaslı bir ihtiyaca cevap vermekte olan bu kanun dolayısıyla Vekâleti tebrik ederken, bu kanunun memlekete kutlu ve mutlu olmasını temenni ederim.

REİS — Başka söz istiyen yoktur. Maddele-re geçilmesini yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mazbatasında müstaceliyetle müzakere hususu vardır. Bu ciheti Yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları hakkındaki Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve aynı kanuna bir madde eklenmesine ve 5564 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 4772 sayılı Kanunun 1, 2, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 13, 16, 17, 20, 21, 24, 25, 26, 29, 30, 32, 33, 36, 37, 44, 47, 49, 51, 52, 56, 57, 67, 70, 71, 76 ve 84 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 1. — 3008 sayılı İş Kanununun tatbik edildiği iş yerlerinde çalışanlardan o kanuna göre sigortalı sayılanlar ile 5953 ve 6379 sayılı kanunlar şümulüne giren gazeteciler ve gemi adamlarının, iş kazaları, meslek hastalıkları ve analıkları hallerinde yapılacak yardımlar için, iş yerlerinin mezkûr kanunla şümulüne alındığının ilgili makamlar tarafından iş verene tebliği tarihinden itibaren, bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Bu tebligat Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun tebligata mütaallik hükümleri dairesinde yapılır.

REİS — Madde hakkında söz isteyen yoktur; maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. —

I - İş kazası, sigortalının aşağıdaki hal ve durumlardan birinde vukubulan ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedence veya ruha ârizaya uğratan olaydır.

A) Sigortalının iş yerinde bulunduğu sırada,

B) İş veren veya vekili tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla,

C) • 3008 sayılı İş Kanununun 40 nci maddesine göre günlük iş süresi içinde sayılması gereken zamanlarda.

II - Meslek hastalıkları :

Sigortalının çalıştırıldığı işin mahiyetine göre tekrarlanan bir sebep veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya daimi hastalık veya sakatlık halleridir.

İş Kanununun 55 ve 58 nci maddeleri gereğince tesbit edilmiş olan hastalıklar listesi dışında her hangi bir hastalığın meslek hastalığı sayılıp sayılmaması üzerinde çıkabilecek ihtilâf-

lar Yüksek Sağlık Şûrasınca kesin karara bağlanırlar.

III - Analık :

Sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının gebelik veya doğurma halidir.

REİS — Madde hakkında söz isteyen yoktur. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 4. — Sigortalıya sağlanan menfaatler :

A) Sağlık yardımları,

B) Geçici iş göremezlikte verilecek günlük ödenekler,

C) Daimî iş göremezlik hallerinde verilecek ödenekler,

D) Ortopedi tedavisi ve protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması ve yenilenmesi,

E) Yukardaki (A) ve (D) fıkralarında yazılı yardımlar için sigortalının veya analık halinde sigortalı ile sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının başka yere gönderilmesi gerekirse, sigortalı veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısı ile bunlara sihi durumları dolayısıyla bir başkasının refakat etmesi zaruri bulunan ve hekim raporu ile belgelenen hallerde refakat eden kimselere Çalışma Vekâletince tesbit olunacak esaslar dairesinde gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafların ödenmesi,

F) İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla bedeni veya ruhi bir ârizaya uğrıyanlardan, yurt içinde tedavisi kabil olmayıp ancak yabancı bir memlekette kısmen veya tamamen tedavisi mümkün olup da meslekinde uğradığı iş göremezlik derecesinin azalabileceği tam teşekküllü resmî bir hastane veya İşçi Sigortaları Kurumu Hastanesi Sağlık Kurulu raporu ile tesbit edilen sigortalıların ve bu raporda lüzum gösterilmesi halinde refakat edecek kimselerin yabancı memleketlere gidip gelme yol paraları ile o yerdeki ikamet ve tedavi masraflarının ödenmesi,

Ancak, sağlık kurullarınca verilecek raporun, âriza veya hastalığın mütehassısı iki profesör ile İşçi Sigortaları Kurumundan tâyin edilecek bir mütehassıs hekimden teşekkül edecek kurul tarafından tasdik edilmesi şarttır.

G) Cenaze için harcanacak paralar karşılığı,

H) Sigortalının hak sahiplerine bağlanacak gelirler,

I) Analık halinde sigortalı kadına ve sigortalı olmayan karısının analığı halinde sigortalı olan erkeğe yapılacak nakdî yardımlar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 5. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortalarının gerektirdiği her türlü yardım ve giderleri karşılamak üzere İşçi Sigortaları Kurumunca bu kanun hükümlerine göre primler alınır.

Bu primleri vermeye yalnız iş veren ödevlidir.

Alınacak primlerin hesabında sigortalılara ödenen ücretlerin aylık tutarları esas alınır.

Sigortalılara verilen her türlü paralar ücretlerin aylık tutarına dâhildir. Şu kadar ki, yoluklar, çocuk ve aile zamları, ölüm, doğum ve evlenme yardımları ile aynı yardımlar ve hususi kanunlarla İşçi Sigortaları primlerinden istisna edilen ödemeler, sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak ücretlerin aylık tutarının tesbitinde nazara alınmaz.

Günlük, haftalık veya aylık olarak muayyen bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti, kâra iştirak, tasarruf ve yalnız servis mukabili bahşiş gibi gayrimuayyen zaman ve miktar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, 7 nci madde hükmü mahfuz kalmak şartıyla, İcra Vekilleri Heyeti kararıyla belli edilir.

Bu madde gereğince primlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, sigortalı tarafından bir takvim ayı içinde elde edilen ve prime esas tutulan aylık kazanç toplamının 30 da biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan ay içindeki bâzı iş günlerinde her hangi bir sebeple çalışmamış ve çalışmadıkları günler için ücret almamış sigortalıların günlük kazançları, o ay içindeki fiilî kazanç toplamının ücret aldıkları gün adedine bölünmesi suretiyle hesaplanır.

Bir takvim ayı içinde muhtelif iş yerlerinde çalışan sigortalıların bu kanun gereğince alınacak primlerine esas tutulacak aylık ve günlük kazançlarının tesbitinde her iş yerindeki aylık

ve günlük kazanç tutarı müstakillen nazara alınır ve primler buna göre hesaplanır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

1956 Muvazenei Umumiye Kanununa ait Münakale Kanununa rey vermeyen arkadaş var mı? Rey toplama muamelesi bitmiştir, efendim.

Madde 6. — Bu kanun gereğince verilecek ödeneklerin hesabında esas tutulacak günlük kazanç, iş kazasının veya doğumun vukubulduğu, meslek hastalığının hekim raporu ile ilk defa tesbit edildiği tarihten önceki takvim ayına takaddüm eden üç takvim ayı içinde bu kanunun tatbik edildiği bir veya birkaç iş yerinde elde edilen ve sigorta primi hesabına esas tutulan kazançlar toplamının 90 da biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan üç takvim ayı içinde bâzı iş günlerinde her hangi bir sebeple çalışmamış ve çalışmadıkları günler için ücret almamış olan sigortalıların ödenekleri o üç aylık devre içinde elde ettikleri kazanç toplamının ücret aldıkları gün adedine bölünmesi ile elde olunacak günlük kazanç üzerinden hesaplanır.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan üç aylık devre içinde hiç çalışmamış ve ücret almamış olan sigortalıların günlük kazançlarının hesabında, bu devreden evvel çalıştıkları son üç takvim ayı içinde elde ettikleri kazanç esas tutulur ve günlük kazanç yukarıki fıkralara göre hesaplanır.

İş yerine girdikleri takvim ayı içinde iş kazasına uğriyan veya meslek hastalığına tutulan sigortalıların günlük kazançları, kazancın vukubulduğu, meslek hastalığının hekim raporu ile ilk defa tesbit edildiği tarih ile sigortalıların iş yerine girdikleri tarih arasındaki süre içinde elde ettikleri kazanç toplamının ücret aldıkları gün sayısına bölünmesi suretiyle bulunur.

İş yerine girdikleri gün iş kazasına uğriyan sigortalıların günlük kazançları, iş akdine göre kararlaştırılmış olan ücretlerine göre tesbit olunur.

Üç aylık devre içinde muhtelif iş yerlerinde çalışan sigortalıların ödeneklerine esas tutulacak günlük kazançlarının tesbitinde her iş yerindeki kazanç tutarı müstakillen nazara alınır ve ödenekler buna göre hesaplanır.

Bu kanuna göre bağlanacak gelirlere esas tutulacak yıllık kazanç, yukarıki hükümler dairesinde hesaplanacak günlük kazancın 360 katıdır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 9. — Sağlık yardımı, iş kazasına uğriyan veya meslek hastalığına tutulan sigortalının iyileşmesine kadar sürer. İyileştikten sonra bakımla iş görebilirliğinin artabileceği hekim tarafından ileri sürülen sigortalı için sağlık yardımı uzatılır ve sigortalı, sağlık kurullarınca lüzum gösterildiği takdirde İşçi Sigortaları Kurumunun nekahat evlerinde dinlendirilir.

Bu yardımlar, kazanın olduğu veya meslek hastalığına tutulan sigortalının İşçi Sigortaları Kurumunca tedaviye alındığı tarihten başlar ve en çok 2 yıl içinde 18 ay fiilen devam eder.

Tedaviye devam edilmesi halinde meslekte çalışma gücünü kısmen veya tamamen kazanabilecekleri umulan sigortalıların sağlık yardımları süresi, 2 yıllık müddet içinde kalmak ve sağlık kurulu raporu ile lüzum gösterilmek şartıyla, 2 aya kadar daha uzatılabilir.

Ancak, meslek hastalığına tutulan sigortalı, İşçi Sigortaları Kurumunca tedaviye alınmadan evvel her hangi bir suretle iş yerinde yahut resmî sağlık müesseselerinden birinde tedavi altına alınmış ise, yardımlar bu tedavinin başladığı tarihten itibaren belgelere dayanan masraflar ödenir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 11. — İşçi Sigortaları Kurumu, sigortalının, iyileşmesine yarıyacak yahut iş göremezliğini az çok gidermesi için gerekli görülecek ortopedi tedavisini, protez araç ve gereçlerini, bu kanunun 9 ncu maddesinde yazılı sağlık yardımları müddetiyle mukayyet olmaksızın sağlamak ve tesbit edilen süre ve şartlar içinde yenilemekle mükelleftir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 12. — Doğurduğu, hekim raporu veya diplomalı ebe belgesiyle veya nüfus tezkeresi örneğiyle sabit olan sigortalı kadına ve sigor-

talı erkeğin sigortalı olmıyan karısının doğumu dolayısıyla sigortalıya, Çalışma ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletlerince müştereken tesbit edilecek maktu bir para ödenir.

Bu paranın miktarı iki vekâletçe lüzum görüldükçe değiştirilebilir.

Sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının gebeliği halinde, sigortalıya, Çalışma, ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletlerince miktarı tesbit edilecek para yardımı yapılır.

Doğumdan ileri gelen hastalık, ârıza ve müdahaleli doğum hallerinde yapılan sağlık yardımları sebebiyle ihtiyar olunan ve belgelere dayanan masraflar, müdahaleli doğumun vukubulduğunun veya tedaviye başlandığının bir ay içinde hekim raporu ile İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilmesi şartıyla, Kurumca ödenir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 13. — İş kazası dolayısıyla geçici iş göremezliğe uğriyan sigortalıya her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir. Bu ödenekler kazanın olduğu tarihten itibaren 2 yıl içinde 18 ayı geçemez.

Meslek hastalıkları dolayısıyla geçici iş göremezliğe uğriyan sigortalıya her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir. Bu ödenekler sağlık yardımlarının başlangıç tarihinden itibaren 2 yıl içinde 18 ayı geçemez.

Şu kadar ki, 9 ncu maddenin üçüncü fıkrası hükmüne göre sağlık yardımları süresi uzatılan sigortalılara, bu müddet için de geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Sağlık durumunun, gördüğü işte çalışmasına muvakkat bir müddet için mâni teşkil edeceği hekim raporu ile anlaşılın iyileşmiş sigortalı da aynı müddet içinde geçici iş göremezlik ödeneğinden faydalanır.

Geçici iş göremezlik ödeneği, sigortalının 6 ncı ve 7 nci maddeler gereğince hesaplanacak günlük kazancının yarısıdır. Sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu kimseleri varsa geçici iş göremezlik ödeneği günlük kazancının üçte ikisi üzerinden hesaplanır.

Sağlık müesseselerine yatırılmak suretiyle bakımı sağlanan yahut İşçi Sigortaları Kurumunca kaplıca veya içmelerde tedavisi kabul edi-

len sigortalıya günlük kazancının üçte biri verilir. Bu suretle baktırılan ve tedavi ettirilen sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu kimseleri bulunduğu takdirde bu ödenek, sigortalının günlük kazancının yarısına çıkarılır. Ancak, sigortalının tedavi edilmek üzere yatırıldığı yerde yemek verilmiyorsa geçici iş göremezlik ödeneği, beşinci fıkradaki esaslara göre hesaplanır.

Bu kanunun tatbikatında, sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu kimseleri;

A) Karısı veya geçimi sigortalı karısı tarafından sağlandığı tevsik edilen kocası,

B) 18 yaşını veya yüksek tahsil yapılması halinde 25 yaşını doldurmamış veyahut 18 yaşını doldurmuş olup da çalışamayacak durumda mülûl çocukları,

C) Geçimi sigortalı tarafından sağlandığı tevsik edilen ana, baba ve 18 yaşını doldurmamış kardeşleri, dir.

Geçici iş göremezlik ödenekleri haftalık olarak ve işledikten sonra İşçi Sigortaları Kurumunca verilir.

İşçi Sigortaları Kurumundan doğrudan doğruya alınmasında güçlük bulunan hallerde bu ödenek, iş veren tarafından Kurum hesabına sigortalıya verilir.

İşçi Sigortaları Kurumu bu kanuna uygun olarak verilen ödenekleri belgelerine müsteniden iş verene tediye eder.

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Muhterem arkadaşlar; çok hayırlı ve uğurlu bir kanun. İtiraz edecek bir madde bulamadım. Yalnız komisyon sözcüsü veya başkanı tarafından ifade edilmesinde ve bu ifadenin zapta geçmesinde fayda umduğum bir hususa temas edeceğim.

Zonguldak'ta 70 bin maden işçisi vardır ve bunun 35 - 40 bini münavebeli ve geri kalan 20 bini de daimî işçi mahiyetindedir. Bu münavebeli işçiler iki grup halinde çalışır. Meselâ; (A) grubu madende çalışırken (B) grubu köyüne gider ve (B) grubu döndüğü zaman (A) grubu köyüne, memleketine gider.

İşçi Sigortalarının bütün kanunlarında münavebeli işçiler daimî işçi gibi kabul edilmişlerdir. Hattâ 1111 sayılı Askerlik Kanununa yapılan ek Kanunda da münavebeli maden işçisi daimî işçi olarak kabul edilmiştir. Bu kanunda bu hususta sarîh bir hüküm bulunmadı-

ğına göre, yarın bu kanun tatbika başlandığı zaman siz münavebeli işçisiniz, daimî işçi değilsiniz şeklinde bir itirazla karşılaşabilirler. Binaenaleyh burada bir kayıt yoktur, diye bunların haklarını vermemek gibi bir duruma düşerlerse ve bunu istizan edecek de zaman bulamazlarsa, kanuna daha ziyade kuvvet vermek üzere, komisyon sözcüsünün veya başkanının bu kanun münasebetiyle (Münavebeli işçiler de daimî işçi statüsüne tâbidirler) diye, bir kaydın burada ifadesini istirham edeceğim.

REİS — Komisyon adına Mehmet Ünalı.

ÇALIŞMA ENCÜMENİ REİSİ MEHMET ÜNALDI (Seyhan) — Muhterem arkadaşlar. Suat Başol arkadaşımız endişesinde haklıdır. Biz de kendilerine cevaben diyeceğiz ki, bu kanunda da münavebeli işçiler daimî işçilerden farksızdırlar ve aynı şekilde muameleye tâbidirler. (Bravo, sesleri)

REİS — Başka söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında imzalanan; «Müdafaa maksatları için, ihtira beratı haklarının ve teknik malûmatın mübadelesinin kolaylaştırılması hakkındaki Kanunu yüksek oyunuzla arz etmiştik. Bu kanuna reyini vermeyen arkadaşımız var mı? Rey toplama muamelesi bitmiştir, efendim.

Madde 16. — Daimî iş göremezlik ödeneğinin sigortalıya hayatı süresince gelir şeklinde verilmesi esastır.

Ancak;

A) Gelirin ayda 20 liradan az olması;

B) Daimî iş göremezlik derecesi yüzde eliyi geçmeyen ve daimî iş göremezlik derecesinin 3 yıl içinde azalması Kurumca memul görülmiyen sigortalının yazılı talepte bulunması;

Hallerinde bu gelirler sermayeye çevrilerek ödenir.

Bu madde gereğince verilecek sermaye, Çalışma, Sıhhat ve İctimai Muavenet vekâletlerince müştereken tesbit olunacak tarifeye göre hesaplanır.

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 17. — Daimî ve tam iş göremezlik-

te sigortalıya yıllık kazancının yüzde altmışına eşit bir yıllık gelir bağlanır. Daimî kısmi veya daimî tam iş göremez durumdaki sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç bir durumda ise bu gelir yüzde elli artırılır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 20. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları sonucu olan ölümlerde:

A) Sigortalı erkeğin dul karısına yeniden evleninceye kadar;

B) Sigortalı kadının kendi geçindirdiği çalışmayacak durumda mâlûl kocasına, her hangi bir şekilde yoksulluktan kurtuluncaya kadar;

Yıllık kazancının yüzde otuzu derecesinde bir yıllık gelir bağlanır. Bu gelire hak kazanmak için evlenmenin kazadan önce aktedilmiş olması şarttır.

Ancak, ölüm zamanında boşanma ve ayrılma sebebiyle sigortalının karı veya kocasına bir nafaka vermesi mahkemece kararlaştırılmış ise bu nafaka gelir olarak verilir. Şu kadar ki; gelir olarak verilecek nafakanın bir yıllık tutarı sigortalının yıllık kazancının yüzde otuzunu geçemez.

C) Sigortalının çocuklarından her birine yıllık kazancının yüzde on beşi nispetinde yıllık gelir bağlanır. Bu gelir çocuklara 18 yaşını, yüksek tahsil yapılması halinde de, 25 yaşını dolduruncaya kadar verilir. Bu kanunun meriyete girdiği tarihte gelir almakta olan çocuklar da bu hükümden faydalandırılır.

Ana ve babaları sigortalı olan çocuklara her ikisinden ayrı ayrı gelir bağlanır.

Sigortalının ölümü ile hem anasız, hem baba-sız kalan veya sonradan bu duruma düşen çocuğa bağlanacak gelir nispeti yüzde yirmi beşe çıkarılır.

Sigortalı babanın ölümü tarihinde, ana ve babaları arasında evlilik rabıtası bulunmayan veya boşanma suretiyle zeval bulmuş olan çocuklarla, sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik rabıtası mevcudolmakla beraber anaları sonradan evlenen çocuklara bağlanacak gelir nispeti yüzde yirmi beşe yükseltilir.

Çalışmayacak durumda mâlûl olan çocukla-

rın gelirleri yukarıda yazılı yaşa vardıldıktan sonra da kesilmez.

Sigortalının ölümünden sonra doğan çocuğuna da bu gelir verilir.

D) Kazanın vukubulduğu veya meslek hastalığının hekim raporu ile ilk defa tesbit edildiği tarihten önce sigortalı tarafından evlâdedilmiş veya tanınmış yahut nesebi düzeltilmiş veya sigortalının babalığı hükme bağlanmış olan çocuklar da bu haklardan faydalanır.

Sigortalı ananın ölümünden doğan haklarda çocuğun babasının belli olması şart değildir.

E) Sigortalının iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümü halinde, cenaze masrafı karşılığı olarak ailesine 200 lira ödenir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 21. — İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, kazanın vukubulduğu veya meslek hastalığının anlaşıldığı sırada geçimlerinin sigortalı tarafından sağlandığı tevsik edilen sigortalının ana ve babasına ömürleri boyunca, kardeşlerine 18 yaşını dolduruncaya kadar verilecek birer gelir bağlanır. Bu gelirlerin toplamı, sigortalının bağlanan gelirlere esas titulan yıllık kazancının yüzde otuzunu ve her birine bağlanacak gelir de yüzde on beşini geçemez.

Sigortalının mâlûliyet aylığı sermaye halinde ödenmiş ise, hak sahiplerine tevzi olunan gelirler toplamı sigortalının yıllık kazancının yüzde altmış ile sermaye şeklinde ödenmiş bulunan yıllık geliri arasındaki farkı tecavüz edemez.

20 nci maddedeki nispetler dâhilinde karı veya koca ve çocuklara bağlanan gelirler toplamı yüzde altmış veya bu maddenin ikinci fıkrasında zikredilen limiti doldurduğu takdirde, ana, baba ve kardeşlerin gelir alma hakları sâkıt olur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 24. — Sigortalının dul kalan karısı tekrar evlendiğinde, yıllık geliri ile bu evlenmeden dolayı 20 nci maddenin (C) bendinin dördüncü fıkrası hükmüne tevfikeyen çocukların gelirlerinde yapılan artırımların yekûnu arasındaki farkın üç katı bir defada verilir. Böylece düşen haktan dolayı çocuklar haricinin-

de kalan diğer hak sahibi kimselerin gelirlerinde yapılacak artırmalar bu ödemeden üç yıl sonra başlar.

REİS — Madde hakkında söz isteyen yok. Maddeyi kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

Madde 25. — Ölen sigortalının hak sahibi olan kimselerine bağlanacak gelir, ayda 20 liradan az olursa, 16 ncı maddenin (A) fıkrasına tevfikân sermayeye çevrilerek ödenir.

REİS — Madde hakkında söz isteyen yok. Maddeyi kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

Madde 26. — Gelir bağlandıktan sonra sigortalı her zaman ve İşçi Sigortaları Kurumu 3 yıl içinde iş göremezlik derecesinde önemli bir artma veya azalma olduğunu ileri sürerek gelirden değişiklik yapılmasını isteyebilir.

Talebin doğruluğu, aralarında ilgili mütehassıs da bulunan bir sağlık kurulu raporu ile tesbit edilirse, gelir iş göremezlik derecesindeki değişmeye göre ve tesbit tarihinden başlamak üzere artırılır, eksiltilir veya büsbütün kesilir.

Geliri sermayeye çevrilmiş sigortalılardan iş göremezliği azalanlar için bu değişme istenemez. Ancak, iş göremezliği artanlar bu değişmeden faydalanırlar.

İşçi Sigortaları Kurumu tarafından vâkı olacak talep üzerine yapılacak muayene ve müşahedelere mütaallik masraflar, kurumca ödeneceği gibi görülecek lüzum üzerine başka yere gönderilmeleri gereken sigortalılar ile kendilerine refakat etmesi zaruri bulunan kimselerin gidip gelme yol paraları ve zaruri masrafları hakkında 4 ncü maddenin (E) fıkrası hükmü tatbik olunur.

REİS — Madde hakkında söz isteyen yok. Maddeyi kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

Madde 29. — Sigortalı kadının analığı halinde :

A) Doğumdan önce ve sonra altışar hafta müddetle ve bu süreler içinde çalışmamak ve ücret almamak şartıyla,

B) Türk Ceza Kanununa göre suç sayılmayan çocuk düşürme sonucu iş göremezliğin devamınca ve altı haftayı geçmemek üzere,

Kendisine günlük kazancın yüzde yetmişine denk bir ödenek verilir.

REİS — Madde hakkında söz isteyen yok. Maddeyi kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

Madde 30. — Sigortalı kadına veya sigortalı olmıyan karısının doğumu dolayısıyla sigortalıya, çocuğun ölü doğmaması şartıyla emzirme yardımı olarak miktarı Çalışma, Sıhhat ve İctimai Muavenet vekâletlerince müştereken tesbit edilecek maktu bir para ödenir.

REİS — Madde hakkında söz isteyen yok. Maddeyi kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

Madde 32. — Analık sigortası haklarından faydalanmak için :

A) Sigortalı kadının veya karısı için analık yardımından faydalanacak sigortalı erkeğin doğumdan önceyi takvim ayına takaddüm eden bir yıl içinde bu kanuna tâbi bir veya birkaç iş yerinde sigortalı olarak en az 150 gün çalışmış veya ücret almış olması ve bunun çalıştığı iş yerlerince belgelenmesi,

B) Gebelik yardım ve ödeneğinden faydalanacak olanlar tarafından gebeliğin doğumdan önce hekim raporu veya diplomalı ebe belgesiyle İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilmesi,

C) Doğum yardım ve ödeneklerinden faydalanmak için doğumun, 50 gün içinde İşçi Sigortaları Kurumuna haber verilmesi,

D) Sigortalı erkeğin doğum yapan kadınlardan doğumdan önce, Türk Medeni Kanunu gereğince evli bulunması,

Şarttır.

Doğumun sifbutu ancak hekim raporu veya diplomalı ebeden alınacak belge ile veyahut nüfus tezkeresi örneği ile belgelenir.

(A) fıkrasındaki sürenin hesabında, sigortalının çalışma dönemine raslıyan ve iş kazasından veya meslek hastalığından yahut 5502 sayılı Kanun şumulüne giren hastalık halinden ileri gelen geçici iş göremezlik ve doğuma takaddüm eden altı hafta zarfındaki gebelik istirahat süreleri, çalışma günlerinden sayılır.

REİS — Madde hakkında söz isteyen yok. Maddeyi kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

Madde 33. — Sigortalılık hakkını kaybeden-

ler, bu naklarmın düşmesinden başlamak üzere 9 ay içindeki doğum hallerinde, 32 nci maddede yazılı ödevleri yerine getirmiş bulunmak şartıyla, analık sigortasının yalnız maktu yardımlarından faydalanırlar.

32 nci maddenin (A) fıkrasındaki sürenin hesabında doğumun vukubulduğu tarih yerine sigortalılık hakkının düştüğü tarih esas alınır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 36. — Sigortalılar, iş kazasına uğradıklarını en geç mütaakıp iş günü içinde iş veren veya iş veren vekiline haber vermekle mükelleftirler. Bu mükellefiyeti yerine getirmek yahut iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla hekim tarafından bildirilen tedbir ve tavsiyelere riayet etmemek suretiyle normal tedavi sürelerinin uzamasına, mâlûl kalmalarına veya mâlûliyet derecelerinin artmasına sebebiyet vermeleri halinde, sigorta haklarından bir kısmı veya tamamı, İşçi Sigortaları Kurumunca düşürülebilir. -

İLHAN SİPAHIOĞLU (İzmir) — Efendim, ben komisyonun bir nokta hakkında izahat vermesini rica edeceğim. «Tamamını, bir kısmını düşürebilir» derken, bu «bir kısmı»nın şümülü nedir? Hangilerinden ne miktar düşürebilir? Komisyonun bunu tavih etmesini irica ediyorum.

REİS — Başka söz istiyen yok. Buyurun encümen adına Mehmet Ünalı Bey.

ÇALIŞMA ENCÜMENİ REİSİ MEHMET ÜNALDI (Seyhan) — Efendim, sigortalı, hekim tavsiyelerine uymamak suretiyle fena duruma düşebilir. Yani, iş göremezlik müddeti uzayabilir. Bu takdirde İşçi Sigortaları Kurumu bu şeyi azaltabilir. Ama isterse azaltıyabilir de. Fakat İşçi Sigortaları Kurumunun encümendeki beyanlarına göre, daha ziyade işçi lehine hareket etmek suretiyle bu azaltma keyfiyetini mümkün olduğu kadar kısa tutmaktadırlar. Keyfiyet bundan ibarettir. Arkadaşım tatmin olmadı larsa daha geniş izahatta da bulunuruz.

REİS — Buyurun, İlhan Sipahioğlu.

İLHAN SİPAHIOĞLU (İzmir) — Komisyon Reisi arkadaşımın izahatından da anlaşılacağına göre, bu madde pek tatminkâr değildir. Şimdi bir defa birinci fıkrada deniyor ki, (iş

kazasına uğradığını en geç mütaakıp iş günü içinde bildirilmesi..) Öyle hal olabilir ki 24 saatlik zaman içinde bildirilmeyebilir. Bu bir.

Ondan sonra, evet, kendi kusuru ile hastalığı artar ve devamlı mâlûliyete münce olur, pek tabiidir ki, kendi kusurunun cezasını İşçi Sigortalılarına yüklemek doğru olmaz. Ama bunun ölçüsü nedir? Sıfıra mı düşer olacak mıdır? Bunun için bir kademeleme düşünülüyor mu? Komisyon, bu maddenin, daha açık bir şekilde yazılmakla daha isabetli hareket edileceği kanatında değil midir?

REİS — Encümen cevap verecek midir, efendim?

ÇALIŞMA ENCÜMENİ REİSİ MEHMET ÜNALDI (Seyhan) — Efendim, Hükümet lâiyhasından da anlaşılacağı üzere 36 nci maddede, bir iş günü denilmekte idi. Bir iş gününden kasdın ne olduğunu İşçi Sigortaları Kurumu temsilcisinden sorduk. İş gününden kasıt, kazanın vukubulduğu gün dendi. Biz bunu biraz daha geniş tutmak suretiyle ertesi güne kadar uzattık. İş kazaları nihayet iş yerlerinde vukubulduğuna göre, ihbar müddetinin uzun veya kısa olmasının tatbikatta pek tesiri yoktur. Çünkü iş veren orada bulunduğuna göre duruma müttalidir. Kendisi bulunmasa bile orada vekili veya nezaretçileri vardır.

Diğer taraftan derecelerin indirilmesi meselesine gelince : Eskiden bu âmir bir hükümdü, (indirilir) di. Şimdi indirilebilir tâbiri kullanılmakla İşçi Sigortalılarına daha geniş bir hareket imkânı sağlanmaktadır. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — İlhan Sipahioğlu.

İLHAN SİPAHIOĞLU (İzmir) — Efendim, bu, umumi haksız fiil dâvalarında çok defa mevzu bahis olan meselelerden biridir. Kusur derecesi nedir, ne dereceye kadar mesul olacaktır, verilecek tazminat ne dereceye kadar indirilecektir? Bu mesele, benim kanatımda ve tatbikattaki bilgilerime göre, mahkemeleri en çok işgal eden meselelerden biridir. Bunu böyle müphem bir madde ile halletmeye imkân olmadığı kanatımdedir. Kusurun derecesini tâyinde Kurum sıkı davranabilir, o zaman işçinin aleyhine olabilir, Binaenaleyh ne mertebe indirilsin, hangi hallerde indirilsin, bunun daha vazih olarak tesbiti için maddenin komisyona iadesini rica ve teklif ediyorum.

REİS — Encümen namına Mehmet Ünalı.
ÇALIŞMA ENCÜMENİ REİSİ MEHMET ÜNALDI (Seyhan) — Efendim; maddenin encümene iadesi zannederseniz doğru olmayacaktır.

Şimdiye kadar bu maddenin tatbikatında fazla girift haller vukubulmamıştır. Kaldı ki bu mesele bir hekim raporuna dayanmaktadır. Hekim raporuna göre İşçi Sigortaları Kurumu indirme yapacaktır.

Bu rapora ve İşçi Sigortalarının tatbikatına her zaman itiraz yolu da açıktır.

Tatbikatta her hangi bir anlaşmazlık, girift bir hal zuhur etmediğine göre, maddenin tekrar komisyona iadesini doğru bulmuyorum. Arkadaşımız ısrar ederlerse reye arz edilmesini rica edeceğim.

REİS — Sadettin Yalım.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Muhterem arkadaşlar; bendeniz ufak bir nokta üzerinde duracağım. Kaanım ki, encümen iltihak eder.

Burada; «en geç mütaakıp iş günü içinde» demektedir. Bunun üç iş günü olarak tashihini rica edeceğim.

Misal olarak kendi bölgemde Selüloz Müessesesi, kâğıt fabrikalarına ait bâzi işçiler Bolu'da, Adapazarı'nda, Karadeniz sahillerinde nakliyat işlerinde çalışıyorlar. Başka yerlerde de bu gibi çalışma halleri vardır. Her hangi bir hakın sayı olmaması için üç gün zarfında, diye encümence kabul edilirse, daha iyi olur.

REİS — Mehmet Ünalı.

ÇALIŞMA ENCÜMENİ REİSİ MEHMET ÜNALDI (Seyhan) — Muhterem arkadaşlar; burada bu madde ile verilen ihbar mükellefiyetinin kısalığı kanaatimize işçinin lehinedir. Zira kaza ne kadar evvel İşçi Sigortaları Kurumuna haber verildiğini göz önünde tutulursa o kadar müddet evvel kaza dolayısıyla tedavinin erken yapılmasına yol açacaktır. Binaenaleyh, üç gün gibi bir müddetle ihbar mükellefiyetinin uzatılması işçinin aleyhine olur. Aynı iş gününde de belki haber verilmeyebilir, bu hali düşünerek mütaakıp iş gününü en uygun bulduk. Bunu tasviplerinize arz ederim

REİS — Sadettin Yalım.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Muhterem Encümen Reisi arkadaşımın sözlerine karşı şöyle mukabele etmek istiyorum :

Allah göstermesin, kazanım vukuundan sonra

kaza serserliğinden dolayı malûmat verilemeyecek vaziyetler hâsıl olabilir. Onun içindir ki, imkânı bulunursa bir dakika evvel bunu yapabilecektir. Yapamadı, hakkının kaybolmaması için 3 günlük iş müddeti koyarsak çok esaslı olur. Kaza'ya kurban gitmiş, telâş içinde bu mükellefiyeti yapması lâzımdır, ama yapamadığına göre hakkını kaybetmiş olacaktır. Bu hususu ilâve etmek çok yerinde olacaktır.

REİS — Efendim, İlhan Sipahioğlu'nun bir takriri var, okuyoruz :

Yüksek Reisliğe

36 ncı maddenin yeniden gözden geçirilmek üzere komisyona havalesini arz ve teklif ederim.

İzmir

İlhan Sipahioğlu

REİS — Maddenin yeniden gözden geçirilmesini tazammun eden takriri reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Madde komisyona iade edilmiştir.

37 ncı maddeye geçiyoruz, efendim.

Madde 37. — Kaza veya meslek hastalığı, iş veren veya iş veren vekilinin kasdi veya İş Kanununun işçilerin sağlığını koruma ve iş emniyeti hükümlerine aykırı hareketinden yahut diğer suç sayılır fiilinden veyahut sigortalının iş yerine ait işler dışında çalıştırılması yüzünden olmuş ise İşçi Sigortaları Kurumu tarafından sigortalıya veya hak sahibi kimselere yapılan ve ilerde yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarı ile gelir bağlandığı takdirde bu gelirlerin 16 ncı maddede zikri geçen tarifeye göre hesabedilecek sermaye değerleri mecmuu iş veren veya iş veren vekilinden alınır.

Kaza veya meslek hastalığı, istihdam edilen diğer bir şahsın ihmal veya kusuru ile meydana gelmiş ise, sigortalının bütün haklarını İşçi Sigortaları Kurumu vermekle beraber Borçlar Kanununun 55 ncı maddesi gereğince İşçi Sigortaları Kurumu veya sigortalı yahut hak sahibi olan kimseler, her türlü zararlarını iş veren veya iş veren vekilinden arıyabilirler.

Kaza veya meslek hastalığına sebeb olan üçüncü kişiler de her türlü kasıt ve kusurlu halleriyle ihmal ve teseyyüplerinden mesuldürler.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 44. — İş veren veya iş veren vekili, iş yerinde, bir takvim ayı zarfında çalıştırdığı bilûmum sigortalılara ödenen ücretleri gösterir ve örneği İşçi Sigortaları Kurumunca hazırlanacak aylık bordroları veya hiçbir sigortalı çalıştırılmadığını bildirir yazıyı en geç ertesi ayın sonuna kadar İşçi Sigortaları Kurumuna vermeye mecburdur.

Bordrolar örneğine uygun olarak vaktinde verilmezse veya bordroların dayandığı belgeler bordro muhteviyatını teyideder mahiyette görülmezse yahut bordrolar muhteviyatını teyidecek kayıt veya vesaik ibraz edilemezse, İşçi Sigortaları Kurumu sigorta primi hesabında esas tutulacak kazançlar toplamını uygun göreceği yol ve usullere göre re'sen takdir eder.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 47. — İş veren veya iş veren vekili, her ay sigortalılara ödedikleri ücretler toplamı üzerinden, iş yerinin tehlike sınıf ve derecesi için kabul edilmiş bulunan prim nispetine göre hesaplayacakları iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası primi ile tarifesine göre hesaplayacakları analık sigortası primini en geç ertesi ayın sonuna kadar İşçi Sigortaları Kurumuna ödemeye mecburdur.

Zamanında ödenmeyen primler % 10 fazlası ile ve kanuni ödeme müddetinin sona erdiği tarihten itibaren % 5 faizi ile alınır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 49. — Devlet, vilâyet ve belediyeler ile sermayesinin en az yarısı Devlet, vilâyet ve belediyelere ait her çeşit teşekkül ve müesseseler tarafından ihale suretiyle yaptırılan her türlü işleri üzerine alanlarla, bunların iş yerlerinin adresleri, ilgili makamlara ve iş alanlar tarafından İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilir. Mütahhitlerce bu işlere karşılık gösterilen her türlü teminat, İşçi Sigortaları Kurumuna borçları kalmadığı anlaşılmadıkça geriverilmez. Ödenmemiş sigorta primleri bu teminattan kesilerek veya teminat paraya çevrilerek İşçi Sigortaları Kurumuna yatırılır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok.

Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 51. — 47 nci madde gereğince alınacak sigorta primlerinin ödenmesine dair İşçi Sigortaları Kurumu tarafından iş veren veya iş veren vekiline yapılacak tebligat üzerine, prim borçlarının ödenmemesi halinde, Kurumca tanzim edilen ve iş verenin prim borcu miktarını gösteren belgeler resmî dairelerin usulüne göre verdikleri vesikalar hükmünde olup, icra ve iflâs dairelerince bunların tâbi oldukları hükümlere göre muamele yapılır.

İş veren veya iş veren vekili bu kanunun 42 nci maddesi gereğince iş yerinin tehlike sınıf ve derecesine karşı Çalışma Vekâletine yahut bu vekâletin vereceği kesin karar üzerine Devlet Şûrasına müracaat ettiği takdirde İcra ve İflâs Kanununun 72 nci maddesinde yazılı bir senelik süre, Devlet Şûrası kararının kesinleşmesinden itibaren başlar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 52. — İş yerinin ne şekilde olursa olsun elden ele geçmesi halinde eski iş verenin İşçi Sigortaları Kurumuna olan borçlarından aynı zamanda yeni iş veren durumundaki kimse de müteselsilen mesuldür.

Bu hükme aykırı sözleşmeler muteber değildir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 56. — İş veren veya iş veren vekili iş kazasını, kaza olur olmaz, hemen o yer salâhiyetli zabıtasına ve en geç kazayı takibeden iki iş günü zarfında İşçi Sigortaları Kurumuna yazı ile bildirmekle mükelleftir. Bu bildirme, örneği İşçi Sigortaları Kurumunca hazırlanan haber verme kâğıtları doldurulup verilmek suretiyle yapılır.

İş kazasının bu madde gereğince İşçi Sigortaları Kurumuna zamanında ihbar edilmemesinden veya haber verme kâğıdında yazılı malûmatın noksan veya yanlış bildirilmesinden doğan ve ilerde doğacak olan kurum zararlarından iş veren veya iş veren vekili sorumludur.

Birinci fıkrada yazılı müddet içerisinde İşçi Sigortaları Kurumuna ihbar edilmeyen iş kazası

dolayısıyla, ihbar tarihine kadar, iş veren ve ya iş veren vekili tarafından yapılmış olan bütün bakım harcamaları kurumca ödenmez.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 57. — İş yerinin hekimi bir sigortalının meslek hastalığına tutulduğunu anlar veya tutulduğundan şüphelenirse, bunu hemen sigortalıya ve ayrıca bir raporla iş verene bildirmekle mükelleftir.

İş yerinin hekimi yoksa, sigortalı meslek hastalığına tutulduğunu kendisine bakan her hangi bir hekimden alacağı raporla iş verene veya iş veren vekiline bildirir.

İş veren veya iş veren vekili meslek hastalığı, örneği İşçi Sigortaları Kurumunca hazırlanan haber verme kâğıdı ile ittila tarihinden itibaren en geç iki iş günü içinde İşçi Sigortaları Kurumuna bildirmek mecburiyetindedir. Bu mecburiyeti yerine getirmiyen veya haber verme kâğıdında yazılı malûmatı noksan veya yanlış bildiren iş veren veya iş veren vekili hakkında bu kanunun 56 ncı maddesinin sonndan bir evvelki fıkrası hükmü tatbik olunur.

Durumu, 19 ncü maddenin ikinci fıkrasına uyan kimse, alacağı hekim raporu ve gerekli belgelerle doğrudan doğruya İşçi Sigortaları Kurumuna müracaat eder.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 67. — Hak sahipleri, kararı bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere 6 ay içinde salâhiyetli iş mahkemesine başvurarak İşçi Sigortaları Kurumunun kararına itirazda bulunabilirler.

Bu itiraz, kararın tatbikini geciktirmez.

İtiraz üzerine açılacak dâvalar Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seri usulü muhakeme hükümlerine göre görüldür.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 70. — Bu kanunda yazılı sigorta hakları, hakkı doğuran olayın vukuundan itiba-

ren üç yıl içinde istenmediği takdirde sâkit olur.

Ancak, 16 ncı maddenin (B) fıkrası gereğince yapılacak sermaye talepleri için bu müddet, daimî kısmi iş göremezlik hakkında ittihaz olunan kararın İşçi Sigortaları Kurumunca sigortalılara tebliği tarihinden ve daimî iş göremezlik derecesinin azalması kurumca memul görülen hallerde ise, daimî iş göremezlik durumunun katılaşması tarihinden itibaren hesaplanır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 71. — Bu kanun gereğince yapılacak bildirme ve haber vermeler Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun tebliğe mütaallik hükümlerine göre yapılır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 76. — İş kazası, meslek hastalıkları ve analık hallerinde yabancı tebaalı işçi ve hizmetliler de bu kanun hükümlerinden faydalanırlar.

İş Kanununun 102 ncı maddesinin ikinci fıkrası hükmü mahfuzdur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 84. — İş Kanunu şümulüne girecek mahiyette olmakla beraber anılan kanunun 2 ncı maddesinin (F) bendi gereğince iş yerini ilgili çalışma teşkilâtına haber vermeyen iş verenlerin iş yerlerinde vukua gelen iş kazası, meslek hastalığı ve analık halleri için ilgili işçi veya hizmetli hakkındaki sigorta yardım ve ödenekleri aynen kanun şümulünde bulunan iş yerlerinde olduğu gibi İşçi Sigortaları Kurumunca sağlanır.

Ancak, bu gibiler hakkında yapılan ve ilerde yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarı ile gelir bağlandığı takdirde bu gelirlerin 16 ncı maddede zikri geçen tarifeye göre hesabedilecek sermaye değerleri mecmuu, bu kanunun 37 ncı maddesinde yazılı sorumluluk halleri aranmaksızın, iş veren veya iş veren vekiline tazmin ettirilir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

ÇALIŞMA ENCÜMENİ REİSİ MEHMET ÜNALDI (Seyhan) — 36 ncı maddeyi Encümemiz hazırlamıştır. Söz rica ediyorum.

REİS — Buyurun.

ÇALIŞMA ENCÜMENİ REİSİ MEHMET ÜNALDI (Seyhan) — Muhterem arkadaşlar; İlhan Sipahioğlu arkadaşımızın verdiği taktir üzerine kendileriyle şimdi görüştük ve maddeye vuzuh verilmesi lâzımgeldiğine biz de kaani olduk. Bu vuzuhu, kendilerinin de iştirakiyle vermiş bulunuyoruz. Şimdi, değiştirdiğimiz şekliyle maddeyi okuyorum :

Madde 36. — Sigortalılar, iş kazasına uğradıklarını en geç mütaakıp iş günü içinde iş veren veya iş veren vekiline haber vermekle mükelleftirler. Bu mükellefiyeti yerine getirmemek yahut iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla hekim tarafından bildirilen tedbir ve tavsiyelere riayet etmemek suretiyle normal tedavi sürelerinin uzamasına, mâlûl kalmalarına veya mâlûliyet derecelerinin artmasına sebebiyet vermeleri halinde, sigorta haklarından, kendilerine izafe olunacak kusurun raporla tesbit edilen nispetindeki kısmı veya tamamı, İşçi Sigortaları Kurumunca düşürülebilir.

REİS — Efendim, okunan 36 ncı maddeyi tadil edilen şekliyle reylerinize arz edeceğim. Encümen debu tadile iştirak etmektedir. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 ncı maddeyi tekrar okuyoruz; efendim.

(Birinci madde tekrar okundu.)

REİS — Maddeyi yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 4772 sayılı Kanununun 78 ncı maddesi kaldırılmıştır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 5564 sayılı Kanununun 5 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 5. — Sigortalının İşçi Sigortaları Kurumuna müracaatı yahut Kurumun itilâi üzerine, Kurum tarafından yazı ile yapılacak bir hafta süreli ihtara rağmen 32 ncı maddenin (A) fıkrasında yazılı çalışma belgesini sigortalıya vermeyen veya 56 ncı madde gereğince iş kazasını

yahut 57 ncı madde mucibince meslek hastalığını vaktinde Kuruma ihbar etmeyen iş veren veya iş veren vekili hakkında 100 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

44 ncü maddede yazılı bordroları Kurumca yapılacak yazılı ihtara rağmen bir ay içinde Kuruma tevdi etmeyen iş veren veya iş veren vekili hakkında da aynı ceza hükmolunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Yok. Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — 4772 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir :

EK MADDE — Bu kanun gereğince hak sahiplerine bağlanacak gelirlerle sigortalılara veya hak sahiplerine ödenecek sermayelerin hesabında, kazanın vukubulduğu veya meslek hastalığının hekim raporiyle ilk defa tesbit edildiği tarihte, nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri esas tutulur.

Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmıyanlar 1 Temmuzda doğmuş sayılırlar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun neşredildiği tarihi takibeden ay başından itibaren meriyete girer.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. ler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümünü yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1956 yılı Müvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasına (279) oy verilmiştir. 255 kabul, 24 ret... Kanun (255) reyle kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında imzalanan «Müdafaa maksatları için ihtira beraati haklarının ve teknik malûmatın mübadelesinin kolaylaştırılmasına dair Anlaşma» nın tasdikı hakkındaki kanuna (275) rey verilmiştir.

(263) kabul, 12 rettir. Lâyiha kanuniyet kesbetmiştir.

5. — *Fatma Fikret Berk'tin'in hükümlü olduğu 4 ay 20 günlük hapis cezası hakkında Arzuhal ve Adliye encümenleri mazbataları (5/32) (1)*

REİS — Söz Muhlis Tümay'ındır.

MUHLİS TÜMAY (Manisa) — Muhterem arkadaşlarım; bugün müzakere mevzuu olacak olan mazbatalardan birisi Arzuhal, diğeri Adliye encümenininidir.

Arzuhal Encümeni mazbatası gerekse Adliye Encümeniniuki hâdisenin mahiyetini şu şekilde izah etmektedir; Fatma Fikret Berk'tin isminde bir Hanım 950 senesinde staja giden kocasıyla birlikte Amerika'ya gitmiş, bir iki sene orada kaldıktan sonra yurda dönmek üzere vapura binmiştir. İki seneden fazla memleket dışında kalması dolayısıyla şahsi ve zati eşyalarının gümrüksüz olarak girmesi iktiza eden bu Hanım, esasen gümrüksüz geçirmek hakkını da haiz. Denizde rahatsız olmuş ve bu zaman kendisine kamarot Ali Akyıldız ismindeki adamın sahabet ve yardımına mazhar olmuş ve gümrükten çıktıktan sonra Hanım bu Ali Akyıldız'a yaklaşarak; «Artık sen eve gelirsin», şeklinde buna bir söz söylemiş. Ve gemide vazifeli bulunan gümrük muhafaza memurlarından iki tanesi (Abdülkadir ile Recep) bunu duyunca şüpheye düşmüşlerdir. Bunun üzerine pasaport muamelesi cereyan ederken evin adresini tesbit ederek evi tarassut altında bulundurmaya başlamışlardır. Gümrük muhafaza memurları bir gün sonra kamarot Ali Akyıldız'ın eli boş olarak bu eve girdiğini, çıkışında ise elinde bir bavul ve paket bulunduğunu tesbit ederek kendisini yolda takibetmişler ve Haydarpaşa gümrük muhafaza kulübesine götürmüşlerdir. Paket burada açılmış ve içinden 14 cins muhtelif kadın eşyaları çıkmıştır. Sorulunca, yolda bu kadına yardım etmiş olduğunu, eşyaların kendisine ait bulunduğunu, Amerika'dan aldığını ve kadının yardımı ile gemiden çıkarabildiğini şimdi de evden aldığını söylemiştir. Vaziyet bu şekilde tesbit edildikten sonra bir zabıt tutularak, hâdisiye adliyeye intikal ettirilmiştir. İstanbul Asliye 9 neu Ceza Mahkemesin-

(1) 130 sayılı matbuua zaptın sonundadır.

de kocası Kemal Berk'tin, kamarot Ali Akyıldız ve bu Hanım (Fatma Fikret Berk'tin) hakkında Kaçakçılığın menî ve takibi hakkındaki Kanuna göre dâva açılmıştır. Uzun zaman devam eden muhakeme sırasında bu garson ifadesini değiştirerek bu eşyaların kendisine ait olmadığını ve Kemal Beyle ailesi tarafından alındığını ve bir doktora verilmek üzere getirildiğini söylemiştir.

Yapılan istiktap ve tahkikat neitecesinde bu ifadenin doğruluğu sabit olmamıştır. Tahkikat ilk ifadesinin doğruluğunu tesbit etmiştir.

Nihayet muhakeme bitmiş ve Kemal Berk'tin'in beraetine ve Ali Akyıldız ile Fatma Berk'tin'in mahkûmiyetine karar verilmiştir. Tahfif sebepleri nazarı itibara alınarak dört ay 25 gün hapsine ve bir miktar da para cezasına mahkûm edilmiştir.

Mahkûmiyet kararı kesinleştikten sonra bu Hanım hastalığından bahsetmiş, aldığı raporla cezanın infazı önlenmiştir. Arzuhal Encümeni, af talebiyle yapılan müracaatı tetkik ederken affa sebeb olmak üzere bu Hanımın devam eden hastalığına ve muhakeme neticesinin kendisini tatmin etmediğini söylemiştir.

Takdir edersiniz ki, adliyede bir hâdisiye, kanunun ışığı altında ve hâkimin vicdani kanaatiyle müşahede ve takdir edilir ve nihayet kanunun hükmü tatbik edilir. Artık hâdiseler bütün inceliği ile tetkik ve takdir edildikten sonra ve iş af müessesesine geldikten sonra Büyük Millet Meclisinin adli müessesenin verdiği bir kararın tefsire ve bir takyide tâbi tutmasını bendeniz doğru bulmuyorum. Takdir edersiniz ki, kaçakçılık hâdiseleri günden güne artmakta ve bunun men'i için de kanun çıkarmış bulunmaktayız. Kanunun kendisinden beklenen faydayı vermesi için tam ve seyyan olarak tatbiki gerekir. Kadının hasta olması cezanın yerine getirilmemesine bir sebep teşkil edemez. Anayasamızda hastalık sebebiyle af müessesesine dair madde vardır. Hükümetin inhası üzerine Reiscumhura tanınan bir hak mevcuttur, bundan faydalanılabilir. Bu hâdisede adli hata mevcudiyetine inanmadığım ve içtimai bir fayda da görmediğim için bu mazbatanın reddi hakkında bir takrir takdim ediyorum. Zaten Adliye Encümeni de bu işin tamamıyla kazai bir takdir olduğunu, teşrif kuvvetin buna müda-

hale etmemesi icabettiği kanaatinde olduğu mu da istitraden arz etmiş olayım.

REİS — Tahir taşer, buyurun.

TAHİR TAŞER (Kırşehir) — Muhterem, arkadaşlarım, hâdisenin oluş tarzını muhterem arkadaşımız Muhlis Tümay Bey izah ettiler. Bendeniz bu hususu artık tekrar etmiyeceğim. Bendeniz de Fatma Fikret Berklin'in hususi af yolu ile mahkûm olduğu dört ay 20 günlük cezanın affedilmesine taraftar değilim. Çünkü ortada hususi af için kanuni hiçbir sebep yoktur. Gerçi Arzuhal Encümeni mütadı olduğu üzere daima mahkemelerden verilen kararlar da adli hata aramak durumundadır. Bu yolda Arzuhal Encümeninin vermiş olduğu birçok kararlar Heyeti Umumiyede müzakere edilmiş ve adli hata olmadığı neticesine varılarak Arzuhal Encümeninin kararları, mazbataları reddedilmiştir. Bu mazbata da Fatma Fikret Berklin hakkında verilen kararlardan birisidir. Adliye Encümeni bir ihtisas encümeni olması dolayısıyla meseleyi gayet esaslı bir şekilde tetkik ve tahlil etmiş ve mahkemece verilen kararın doğruluğuna kanaat getirerek Arzuhal Encümeninin vermiş olduğu kararı yerinde görmemiştir. Adliye Encümeni ile Arzuhal Encümeni kararları Heyeti Umumiyede müzakere edilirken Heyeti Umumiye o günkü havaya uymak suretiyle, her nasılsa bilmiyorum, Arzuhal Encümeninin kararını musip görmüş olmalı ki, eski içtihat kararlarına aykırı olarak bu hususta, yani Fatma Fikret Berklin hakkında yeni bir Af Kanunu hazırlamak suretiyle mazbatayı Adliye Encümenine iade etmiştir. Adliye Encümeni Heyeti Umumiyenin bu temayülü karşısında mazbatayı esbabı mucibesiz olarak hazırlamış ve Heyeti Umumiyenin kararına uymak mecburiyetinde kalmıştır. Tâbiri hukuki ile söylemek lâzımgelirse Adliye Encümeni burada iradesi haricinde bir karar vermek mecburiyetinde kalmıştır.

Muhterem arkadaşlarım, Fatma Fikret Berklin hazırlanan bu hususi Af Kanunu Adliye Encümeninin mazbatasına muhalif olduğu kadar, ceza hukuku prensiplerine de aykırı olduğuna biraz evvel işaret etmiştim. Hususi affın ne gibi hallerde verilebileceği, sayın hocamız Ordinaryüs Profesör Tahir Tanager'in Ceza Hukuku kitabında esaslı olarak tahlil edilmiş ve şu sebeplere irca edilmiştir :

1. İhtiyarlık veya daimî mâlûliyet,
2. Uslanmış olmak,
3. Adli hata.

İhtiyarlık veya daimî mâlûliyet hali Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun 42 nci maddesinde, Hükümetin inhası üzerine Reisicumhura verilmiş bir salâhiyeti tazammun etmektedir. Yani ihtiyarlık veya daimî mâlûliyet hallerinde Hükümetin inhası üzerine Reisicumhur da bu hakka sahip bulunmaktadır.

42 nci madde Reisicumhura böyle bir salâhiyet vermiş olmakla beraber Teşkilâtı Esasiye Kanununun 26 nci maddesinin de hususi af çıkarmak hususunda Büyük Millet Meclisine bir salâhiyet vermiş olduğunu biliyoruz ve bu sebeple Büyük Millet Meclisi de ihtiyarlık ve mâlûliyet sebepleriyle bir Af Kanunu çıkarabilir. Yani burada salâhiyet taksim edilmiştir. Çünkü mâlûliyet ve ihtiyarlık halleri hususi af için bir sebebolabilir. Bunun üzerinde artık duracak değilim. Bu, malûmu ilâm kabîlinden bir şeydir.

Uslanmış olma hali : Meselâ mahkûm, cezasının mühim bir kısmını çekmiştir, geri kalan kısmının çektirilmesinde içtimai bir menfaat mülâhaza olunmayabilir, zira mahkûm ıslahî hal, ıslahî ahlâk etmiştir; binaenaleyh bu durumda mahkûmiyetinin, geri kalan cezasının affedilmesi de adalet prensiplerine uygun olur. Bu mevzuda meşrutân tahliye müessesesi ile hususi af müessesesi birbirine tedahül etmektedir.

Adli hata meselesine gelince :

Muhterem arkadaşlarım, adli hata öyle kolay kolay vukubulacak bir iş değildir. Mahkemeler kolay kolay adli hata yapmazlar. Bilhassa bu hâdisede Fatma Fikret'e verilen mahkûmiyet kararı Temyiz Ceza Dairesince tetkik edilmiş ve karar Temyizce ittifakla tasdik edilmiştir. Üstelik Fatma Fikret'in suç ortağı olan Ali Akyıldız da 7 ay hapse mahkûm edilmiştir. Eğer ortada hakikaten bir adli hata mevcut ise Adliye Encümeninin bu işi re'sen nazarı itibara alması ve Ali Akyıldız hakkında verilmiş mahkûmiyet kararının bir adli hata olduğunu kabul etmesi lâzımdır. Ali Akyıldız hakkında böyle bir karar verilmediğine göre onun suç ortağı olan Fatma Fikret hakkında böyle bir karar verilmesi doğrudan doğruya himaye ve sahabet hissiyle hareket edildiğini

göstermektedir. Bu, içtimai adalet duygunuzla âdeta istihza etmektir. Şimdi arz ettim, Fatma Fikret'e verilen mahkûmiyet kararı hususi affi icabettirecek sebepleri muhteva değildir. Encümenin af kararı mücerret merhamet ve atıfet his-sine dayanmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, mücerret merhamet ve atıfet hissi ile verilecek af kararının diğer mahkûmlar ve bilhassa kadın mahkûmlar üzerindeki tesirini bir kere düşünürseniz bunun ne acı neticeler tevli dedeceğini elbette takdir edersiniz. Arzuhal Encümenin mazbatasında Fatma Fikret'in, evli, iki çocuk sahibi olduğu ve tüberküloza müptelâ bulunduğu ilâve edilmektedir. Muhterem arkadaşlarım, ceza evlerimizde tüberkülozlu, hattâ kucaklarında çocuklarıyla yatan birçok kadın vatandaşlarımız vardır. Fatma Fikret'in, mücerret iki çocuklu olması ve tüberküloza müptelâ bulunması atıfet hissini tahrike medar olsun diye ileri sürülmektedir. Bu da içtimai adalet duygularımıza tamamen zıt bir düğüneydir.

Şimdi tüberküloz hastalığının hususi af için bir sebep teşkil etmeyeceği, ismini hürmetle anmayı bir vazife bildiğim kıymetli hocam' Tahir Taner'in ceza hukuku kitabında açıkça tasrih edilmiştir.

Muhterem hocam kitabında diyor ki, acaba ağır ve devamlı bir hastalığa tutulmuş olmak bir affa sebeboldur mu Fatma Fikret hakkında olduğu gibi... Fatma Fikret'in hastalığının ne olduğunu bilmiyorum, rapor almış ama raporu nasıl gönu bilmiyorum, rapor almış ama raporu nasıl aldığını Allah bilir.

Hocam diyor ki, «Acaba ağır ve devamlı bir hastalığa tutulması bir defâ sebeboldur mu? Birçok memleketlerde bu hâl affa sebep sayılmamıştır. Bu gibi cezalıları, hastalıklı mahkûmlara mahsus hastanelere gönderilir, orada hem tedavi olurlar, hem de sıhhi vaziyetlerine uygun bir rejime tâbi tutulmak suretiyle cezalarını çekerler. Bilfarz veremin ikinci, üçüncü devresine gelmiş olan mahkûmların umumi ceza evlerinde bulundurulması hem kendileri için ve hem de diğer mahkûmların sıhhati bakımından doğru değildir. Tedavi ile iyi olması ihtimali olan mahkûmları mücerret hastalığı dolayısıyla effetmek muvafık olamayacağı için bizde de öyle mahkûmlar için müesseseler vücutta getirilmesi temenniye şayan-dır. Bugün bunlar bulunmadığından bâzi hasta

mahkûmların affı cihetine gidilmektedir» diyor.

Görüyorsunuz ki arkadaşlar, ağır bir hastalık dolayısıyla, hususi bir af tanımak caiz değildir. Diğer taraftan hasta mahkûmların cezalarının nasıl infaz edileceği Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 399 ncu maddesine gösterilmiştir. Bu maddede (Akıl hastalığına tutulmuş olan mahkûmlar hakkında hürriyeti bağlayıcı cezanın infazı iyileştikten sonraya bırakılır, diğer bir hastalık dahi hürriyeti bağlayıcı bir cezanın infazı halinde mahkûmun hayatı için katî bir tehlike teşkil ediyorsa bu hastalıkta dahi aynı hüküm tatbik olunur) denilmektedir.

Eğer şimdi Fatma Fikret Berk'tin hanım hakikaten hasta ise ceza infaz edilmez, müruru zaman haddine kadar ceza infaz edilmeyerek kalacaktır. Binaenaleyh ortada hususi af için bir sebep kalmamaktadır. Gerçi Yüksek Meclisiniz evvelki müzakeresinde bu mevzuda bir af kanununun hazırlanması hususunda bir temayül izhar etmiş olabilir, fakat bu Mecliste bulunan arkadaşlarımızın her biri bir meslek grupuna dâhil olduklarına ve bu işin bir ihtisasa taallük etmesi hasebiyle Adliye Encümenin mazbatasında ileri sürdüğü ilmî ve hukuki sebepler muvacehesinde eski kanaat ve temayülünüzde ısrar etmeyeceğiniz muhakkaktır sanırım.

Muhterem arkadaşlarım; Fatma Fikret Berk'tin'e isnadolunan suç aynı zamanda kaçakçılık gibi devletin ve hükümetin üzerinde hassasiyetle durduğu bir mevzudur, bir suçtur. Bu suçtan mahkûm olan Ceza Kanunundaki prensiplere aykırı olarak tecile bile tâbi değildirlir. Binaenaleyh bu gibi mahkûmların tecil dahi edilmemesi, vaznı kanunun bu hususa verdiği ehemmiyeti açıkça göstermektedir.

Hulâsa arkadaşlar; her bakımdan af talebi, ne ilmî ve ne de hukuki sebeplere dayanmamakta olduğu gibi esbabı mucibeden de mahrumdur ve bir emri zaruri, bir cebri mânevinin ifadesi olarak yüksek huzurunuzda gelmiş bulunmaktadır. Böyle bir kanunun çıkmaması ve diğer mahkûm kadın vatandaşlar üzerinde yapacağı tesirlerini düşünerek, kanunun reddedilmesi için bir tahrir takdim ediyorum, kabulünü rica ediyorum.

REİS — İzzet Akçal.

İZZET AKÇAL (Rize) — Aziz arkadaşlarım; peşinen arz edeyim ki; affın aleyhindeyim.

Muayyen hâdiselere ait mahkeme kararlarının teşriî organda ve bu kürsüde tetkik edilmesi, delillerin takdîrine gidilmesi hattâ üzerlerinde münakaşa edilmesini de tamamıyla aleyhinde bulunduğumu arz ederim.

Bu cihete böylece temas ettikten sonra; hâdise dolayısıyla arkadaşlarımın bu kürsüden konuştuklarına, ve tetkik ettiğim evraka göre mütalâalarını izah edecek ve müspet neticeye bağliyaçağım.

Bu hâdise Büyük Millet Meclisine ne şekilde intikal etti : Bu cihete Heyeti Celilenizin esaslı olarak muttali olması lâzımdır. Fatma Berktin ismindeki vatandaş 1950 yılında Amerika'dan kocası olan verem mütahassısı, dahiliyecî hekimle birlikte dönerken vapurda hastalanmış, esasen tüberküloza musapmış. Kamarot kendisine hizmet etmiş, İstanbul'a geldiği zaman «şu benim bavulumu sizin eşya ile beraber çıkartın» demiş. Fatma Fikret kendi eşyaları ile beraber bu bavulu çıkartmış ve evine götürmüş. Ertesi günü kamarot gitmiş Fatma'nın evinden bavulu almış, bavulun içinde birkaç parça naylon kadın eşyası varmış. (Kıymetini öğrenmek imkânını bulamadım) Ama zannederim ki nihayet 70 - 80 liradan ibaret bir kıymette. Kamarot ertesi gün bu eşyaları Fatma Fikret'in evinden alıp götürürken gümrük memurları yakalıyorlar, iş adliyyeye intikal ediyor, adli saftadan geçiyor, Fatma Fikret Berktin 1951 yılında mahkûm oluyor. Fatma Fikret Berktin le beraber kamarot da mahkûm oluyor. Kocası Doçent Kemal Berktin hakkında da dâva açılmıştır. Fakat Kemal Berktin'in bu suça iştirak ettiğine dair bir delil yok, deniyor, beraet ettiriliyor. Temyiz Mahkemesi işi tetkik ediyor, kararı kanuna, usule uygun buluyor; tasdik ediyor. İlâm, müddeiumumilik makamına tevdi ediliyor. İnfazı lâzımdır deniyor. Fatma Berktin davet ediliyor, kendisi veremdir. Cezasının infazı; hayatı için tehlikeli olacağı yolunda adli tabipten bir de rapor alıyor. İlâmın infazı 4 ay müddetle tehir ediliyor. Müddet doluyor. Yine tehir ettiriyor. Ve şimdiye kadar Fatma Berktin, vereme müsabolduğu için ceza evine kapatılması, hayatı için ehemmiyetli bir tehlike teşkil edeceğinden ilâmın infazı tehir ediliyor. Fatma Berktin, 1951 de Büyük Millet Meclisine müracaat ediyor; diyor ki : «İlâm kesbi katiyet etmiştir. Artık hiçbir suretle infazı durdurulamaz. Ama, benim üç

tane çocuğum var; kendim de veremim. Cezamı affedin». Atıfet istiyor. Dilekçe Komisyonu talebi yerinde buluyor, Adliye Komisyonuna işi intikal ettiriyor. Adliye Encümeni, atıfet gösterilmesini mucip hal yoktur diyor ve reddediyor. Dilekçe Komisyonu kararında ısrar ediyor. Adliye Encümeninin kaleme aldığı rapor Meclis Heyeti Umumiyesine geliyor. Arzuhal Encümeninin; af lâzımdır, bir âtifettir yolundaki mütalâasına Heyeti Celile iştirak ediyor, kabul ediyor ve kanunun metni hazırlansın diye mazbatayı Adliye Encümenine gönderiyor. Adliye Encümeninin buradaki vazifesi, Heyeti Celilenin kabul ettiği hususun metnini kaleme almakta baredir. Metni kaleme alıyor. Bu metin bundan evvelki celsede Heyeti Celileye gelmiş bulunmaktadır. Bugün üzerinde konuşulan husus işte budur. Yani evvelce Heyeti Celile karar vermiştir. Dilekçe Komisyonunun ısrarı yerindedir, affedilmesi lâzımdır, bu bir âtifettir, metin hazırlansın demiş ve Adliye Encümeni buna uyarak metni kaleme almıştır.

Şimdi bu hususun burada müzakere edilmesi lâzım mı, değil mi? Bu, bir meseledir. Fakat ben bu konuya doğrudan doğruya temas etmiyeceğim. Kanaatime göre Heyeti Celile evvelce reyini izhar etmiştir. Binaenaleyh metin üzerinde konuşulabilir, artık prensip üzerinde konuşulamaz. Fakat arkadaşlar konuştular, üzerinde durdukları hususlar hakkında ben de görüşlerimi arz edeceğim.

Aziz arkadaşlarım, Fatma Berktin'in fiilini redaeti ahlâkiye teşkil eden bir suç telâkki etmek lâzım mıdır? Değil midir? Bu husus üzerinde durmak gerekir. Ben Ceza Kanunu bakımından söylemiyorum, ceza kanunlarının tedvininde hâkin olması lâzımgelen ruh bakımından, arz ediyorum. Fatma Berktin ne yapmıştır? Kendisine hizmet etmiş olan kamarotun bavulunu alması evine götürmüştür. Ertesi günü kamarot gelmiş ve Fatma Berktin bavulu kendisine vermiştir. Bunda menfaati var mıdır, yok mudur? Aslâ yoktur.

MUZAFFER ÖNAL (Çoruh) — Bilerek mi yapmıştır?

İZZET AKÇAL (Devamla) — Bilerek yapmıştır. Kasden yapmış, Ceza Kanunu muvacehesinde suçtur. Ama bizatihi redaeti ahlâkiyesi var mı? Hayatında suç işlememiş münevver bir

ev kadını. Bir profesörün karısı. Amerika'dan dönüyor, serbest rejim içinde senelerce kalmış. Bunun suç olup olmadığını takdir edecek vaziyette değildir. Mevzuat bakımından elbette ki, hâkim mahkûmiyet kararını verecekti, vermiş de. Kritik nokta evvelâ bu kadının bu fiilin memnu olup olmadığı yönünden düşmüş olduğu hatadır. Hizmeti; fiili, menfaatsiz olarak yapmaktadır. Cezası affedilebilir mi, edilemez mi? Tahir Taşer arkadaşımız Muhterem Profesör Tahir Taner'in eserinden parçaları burada okudu. Ben kendileri gibi anlamıyorum. Af buyursunlar, çok muhterem Profesör Tahir Taner'in bende bulunan 1940 tarihli eserinde de böyle tahdidî hükümler yoktur. Tahir Taşer'in istinadettiği eser galiba son eserdir.

TAHIR TAŞER (Kırşehir) — Getirdim, yaşımdadır. 3 nü tabıdır.

İZZET AKÇAL (Devamla) — Af için mâlûliyeti sebep gösterir. Bütün cezaclar, ceza ilmi ile meşgul olanlar mâlûliyeti sureti mutlakada af için, semahat için sebebolarak kabul ederler. Dosyada adli tıbbi tasdikli mütaaddit raporları vardır. «Bu kadın veremdir», «ceza evinde kapatılması tehlikelidir» deniyor. Şimdi bir arkadaşımın sordum, Acaba ölmüş müdür, ölmemiş midir, diye tereddüdümüz vardı. Hayır ölmedi, dediler. Demek ki, muhitindeki tesir de ölüm halinde bulunduğu yolundadır. Şimdi, ihtiyarlık, mâlûliyet af için, semahat için daima bir sebebolmuş ve bu Meclisten böyle birçok kararlar çıkmıştır.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre, ceza evine kapatılma, bir mahkûmun hayatı için tehlike teşkil ederse cezanın infazı tehir edilir. Bu hükme istinaden Fatma Berkün'in cezası mütemadiyen tecil edilmiştir. Hayatı tehlikede; üç çocuk anası; münevver bir kadının cezasının affı için semahat gösterilmez de kimin için gösterilir?

Veremlilerin cezasının affı için B. M. Meclisinden mütaaddit defalar karar çıkardık. Meclisin geleneği budur. Daima bu gibi meselelerde atıfette bulunmuştur.

Kaçakçılık Kanununun tadili sırasında aziz arkadaşlarımdan rica etmiştim; daima hâkime tecil salâhiyetini, muayyen hâdisede cezaya mahkûm olan şahıslar hakkında cezayı tecil salâhiyetini kullanması hususunda yetki verilmesi için ısrar ederek tadil sırasında mâruzatta bu-

lundum. İşte hâdisе ortada. Bir adam yanke-sicilikten, hırsızlıktan mahkûm olur, şahsın cezasını hâkim tecil eder. Yani kendisine bir defaya mahsus olmak üzere cemiyet içerisinde namuslu yaşiyabilmek imkânı verilir. Kaçakçılık Kanununda tecil salâhiyeti kaldırılmıştır. 1819 numaralı Kanuna göre hâkim tecil salâhiyetini kullanamaz. Halbuki hâkimin tecil salâhiyetini kullanması atıfet için bir sebep teşkil etmektedir. Eğer hâkime tecil salâhiyetini tanımış ol-sa idik bu iş Heyeti Celilenizi işgal etmiyecekti.

MUZAFFER ÖNAL (Çoruh) — Ne biliyorsunuz?

İZZET AKÇAL (Devamla) — Benim müta-lâam bu.

SABRİ DİLEK (Trabzon) — Siz hâkim ol-sa idiniz ne yapardınız?

İZZET AKÇAL (Devamla) — Ben hâkim ol-sa idim tecil ederdim.

REİS — Karşılıklı konuşmayın.

İZZET AKÇAL (Devamla) — Üç çocuk ana-sı, münevver bir kadını, bir profesör karısını mutlaka tecil ederdim. (Gürültüler)

REİS — Müsaade buyurun.

İZZET AKÇAL (Devamla) — Beyefendi... Otuz seneye yakın bir müddet adli cihazda çalıştım ve daima böyle yaptım; bundan dolayı hiç nedamet hissetmiyorum. Kimin cezasını tecil ettimse o şahıs bir daha kanunları ihlâl etmemek hususunda en büyük teyakkuzu göstermiştir, bir daha karşıma çıkmamıştır. Nadir hâdiseler vardır ama, ekserisi bir daha karşıma gelmemek için âzami teyakkuzu sarf etmiştir. Gaye, cemiyet içinden bâzı şahısların tard edilmesi, damgalanması değil, vatandaşı kanun ve nizam içinde topluluk arasında bulundurmamak, huzurunu sağlamak, cemiyet için bir tehlike olmamasını temin etmektir. Tecil müessesesi bunun için kurulmuştur. Ve bizim memlekette, yalnız bizim memlekette değil, medeni memleketlerin hepsinde bu, böyledir. Mütemadiyen söz atan ve müdahale eden Muzaffer arkadaşım bilir, ileri memleketlerde, Anglo - Saksonlarda ve ceza ilminin ilerlemiş olduğu memleketlerde tatbikatta en ağır suçtan ve meselâ, adam öldürmek suçundan dâva açmamak salâhiyeti saveilara tanınmıştır. Müddeiumumiye bu salâhiyet verilmiştir. Delili kâfi görmedim der...

SERVET SEZGİN (Çanakkale) — Ortada delil yoktur...

İZZET AKÇAL (Devamla) — Müsaade buyurun da fikrimi izah edeyim. Böyle karşılıklı konuşursak maksat ve sözlerimi anlayamazsınız. Mahkemeye götürerek şahsın şeref ve haysiyeti ihlâl edilmesin diye, «dávayı açmıyorum» der. İkinci suçunu ve üçüncü suçunu bekler, ondan sonra topuna birden dâva açar. Dávayı açtıktan sonra da hâkim kararı tecil eder. Delilleri zayıf görmüştür. Hükmi vermiyorum; hükmi tecil ediyorum, der. İkinci bir suç işlemesini bekler. İkinci bir suç işlerse ikinci suçunun muhakemesini yapar ve iki suçun cezasını birden verir. İşlenme tarzına ve şahsın durumuna göre ceza verir, fakat infazını tehir eder. Bu salâhiyetleri cemiyete şahsı kazandırmak için kullanır. Şahsı cemiyet dışı etmemek için adli cihaza yetki veren hükümler vaz' edilmiştir. Bizde ise yalnız tecil müessesesi vardır. O da, geçmişte başka bir mahkûmiyeti olmamak kaydıyla, altı ay ve daha aşağı hapse mahkûm olan şahısların cezalarının tecil olunabilmesi şeklindedir. Böyle bir hüküm 1918 sayılı Kanunda bulunmuş olsaydı, o takdirde bu kadının cezası tecil edilmiş olacaktı. Bu kadın 1950 senesinden, yani mahkûmiyet tarihinden sonra mütemadiyen hastalığı dolayısıyla cezası tecil edilmiş, bugüne kadar gelmiş. Yani bugüne kadar 6 seneden beri ıstırap çekmiş demektir. Cezanın gayesi nedir? Uslanmak ve nedamet getirmeye sevk etmek.. Diğer gayelerini bir tarafa bırakınız. Elbette nadim olmuştur. 6 seneden beri azap çekmektedir. Mahkûm olduğu hapis cezasını çekecek de ne olacak beyefendiler..

Üç çocuğu, hapishaneye girmiş çıkmış bir kadının çocukları olarak tanınacaklardır. Kocası bir profesördür. Hapishaneye girmiş çıkmış bir kadının kocası olarak tanınacaktır. Bir faidei içtimaiye mülâhaza edilebilir mi? Ben şahsan faidei içtimaiye, asla mülâhaza etmemekteyim. Hattâ içtimai mazarrat vardır.

Fatma Fikret bu fîli yapmış ve mahkûm olmuştur. Takdir hakkını kullanmak suretiyle hâkim mahkûmiyet kararı vermiştir. Kocası da beraet etmiştir. Dikkatimi çeken bir cihet var. Karı - koca beraber dönüyorlar. Kadın hastadır. Eşya ile meşgul olan kocasıdır. Mahkeme onu beraet ettiriyor. Mahkemenin beraeti hususunda elbette bir şey söylememek lâzım, ama nihayet bir hukukçu ve bir cezacı olarak acaba kocası neden beraet ettirilmiştir, diye insan üzerinde dur-

maktan da geçemiyor. Asıl mahkûm olacak olan eşya ile mahkûm olan şahıs olmak lâzımgelir, gibi geliyor.

Şu halde mahkeme tam bir takdir salâhiyetini kullanmak suretiyle bu kadını mahkûm etmiştir. Kıl kadar bir farkla bunu mahkûm etmiş bulunuyor.

Benim kanaatimce bu cezanın çektirilmesinde asla faidei içtimaiye yoktur. Bir atıfet olarak cezasının affı lâzımgelmektedir. Doktrin de bunu nehyetmemektedir, sebebin takdiri B. M. M. ne ait bulunmuştur. Mahkûmenin hastalığı hastalığı, 3 çocuk anası oluşu, münevver bulunuşu ve suçun işlem ve tarzı bakımından cezasının affı yerinde olur, kanaatindeyim. Mâruzatım bundan ibarettir.

LÜTFİ OĞULTÜRK (Bolu) — Efendim, benden evvel üç adliyecî arkadaş aynı mevzu temas ettiler. Ben bir doktor olarak elbette ki, bu mevzuda adli ve hukuki beyanatta bulunmaktan çok âcizim. İlk konuşan Sayın Muhlis Tümay arkadaşımız kanuni mevzuat dâhilinde kanaatlerini beyan buyurdular. İkinci konuşan arkadaşımız Sayın Tahir Taşer kanaatlerini ifade ederken, «Bu raporun da nasıl alındığı belli değil.» mealinde bir cümle sarf ettiler. Bu cümle ile bir heyeti sıhhiyeye, bir heyeti adliyeye, tıp ve adalet camiasına, ufak da olsa bir taarruzda bulundular. Sahte rapor vermek elbette bir cürümdür. Bunu bilip de ihbar etmemek, ayrıca ve daha mühim bir suçtur. Hiçbir doktor viedani kanaati haricinde, sahte rapor vermiş değildir. Eğer Sayın Tahir Taşer'in bu ifadesi bir zühul eseri ise şayanı aftır, eğer öyle değilse, hekim camiasına tarziye vermesi ve hem de buradan tarziye vermesi icabeder.

Bu mevzuu, henüz bugün ruznamede gördüm, konuşmak için de hazırlanmış değilim. Ancak, beni hazırlıksız şekilde buraya sürükliyen viedani bir kuvvettir. Hâdiseyi huzurlarınızda konuşan arkadaşlar, bütün teferruatıyla arz ettiler. İyi niyet sahibi bir kadın, bir madrabazın iğvasıyla bir hata işlemiştir. Bu hareketi bir suiniyete makrun değil, kendisi bir suiniyet kurbanı olmuştur. Mevzuubahis hasta, mevzuubahis mahkûm; bir kadındır, bir hastadır ve bir doktordur. Her üç cepheden, her üç bakımdan şayanı dikkat bir şahsiyet arz eder. Biraz evvel Sayın Akçal arkadaşımız bir veremlinin ahvali ruhiyesini izaha çalıştı. Veremlinin ahvali ruhi-

yesi daima hassastır. Muhtaç bir insana, bir şey istiyen insana karşı daima verimkârdır. Bu kadın da kendisinden bir şey istenince, istiyen insana elinden gelen bir şeyi yapmak istemiştir. Kendisi hasta olarak bütün hayatında ıstıraba mahkûm olmuştur. Ve meslek icabı da, daima bir ıstırap karşısında bulunmuştur. Zevei doktordur, Fakat, eşinin rahatsızlığını mahkemeye tesir etmiş olmamak için huzuru hâkimde arz etmemiştir. Bu kadın evvelden beri hastadır ve hâdisе anında da bir tüberküloz musabıdır. Bütün bu safahattan anlaşılıyor ki, hata ancak, kendisine iyi bakan bir kamarota karşı duyduğu şükran borcunu ifa için vukubulmuştur. İştioyoruz ki, bu kadına adli bakımdan atfedilen tek hata «eve gelin» sözünden ibarettir. Yani, zevci ile yürürken eve gelin, demiştir. Bundan başka mahkemenin bulduğu bir maddi hata da yoktur. Kamarotun evden çıkarken elinde bulunan eşyanın bir kadına ait oluşu, kendilerinin gümrük muafiyeti varken bu hatayı takabbül etmeleri iyi niyet sahibi olduklarına en büyük bir delildir.

Arkadaşlar, burası bir Meclistir. Burada yalnız kanun konuşulmaz, his ve şuur da konuşulur.

Arkadaşımız Sayın Tahir Taşer ceza evlerinde veremliler de yatar, buyurdular. Ceza evlerinde veremli yatmaz. Henüz onların burada yatmaları için kâfi teşkilâta da malik değiliz.

Sayın Akçal arkadaşımızın huzurunuzda arz ettiği gibi, bir kadının hapishaneye girişinde ne gibi fayda ummak mümkündür? Üç yavrulu bir kadının mahkûm olmasında yine ne gibi bir fayda ummak icabeder?

Arz edilen deliller muvacehinde bu kadının Yüksek Heyetinizin atıfet ve semahatine mazhar olmasını istirham ediyorum.

REİS — Ahmet Gürkan.

AHMET GÜRKAN (Tokad) — Çok muhterem arkadaşlarım; deminden beri bu mevzuda müspet ve menfi akademik konuşmaları dinledik, istifade de ettik.

Demek ki, hukuk; batılı müdafaa eden bir vasıta da oluyor, diyeceğim, beni mâzur görün.

Şimdi arkadaşlar, biz burada kanunları tedvin ederken, daha doğrusu adaleti tevzi ederken vatandaşlar arasında tefrik yapamayız. Anayasanın - galiba 69 ncu maddesi olacak - orada, vatan-

daşların kanun nazarında eşit olduğu âmir bulunmaktadır. Şimdi ben aldım mazbatayı okudum: İki suçlu var; biri Ali ismindeki kamarot, diğeri Fatma isminde bir hanım. Şimdi af yalnız hanım için isteniyor. Eşyalar onun, menfaat onun, kamarot yalnız bu eşyaalrı bir yardım olsun diye veyahut bir bahşış alsın diye elinde tutmuş götürmüş. (Gürültüler) Her ne ise yani kamarot da şeriki cürüm olarak mahkûm bulunuyor, bunu demek istiyorum. (Faili asli sesleri, gürlütüler) Şimdi bu vaziyet karşısında veremli olmak af için bir sebep teşkil etmez. Eğer veremli olduğu için bu kadının affı icabediyorsa bütün veremliler için yeni bir af teklifi gelir, düşünürüz. Veremliler de hapisanelerde eğer etrafına sirayet edecek derecede musap ise, o kaldırılıyor, tecridediliyor, hastaneye gönderiliyor veyahut tedavi edilinceye kadar bir iki sene müddetle hapisanelerden çıkarılıyor. Bu kadar yollar varken buraya gelip de doğrudan doğruya vâhi sebeplerle bu kadının affı yoluna gidilmesinin adalet prensiplerine uygun olmadığı kanaatiyle bu teklifin reddini istirham ediyorum.

REİS — İlhan Sipahioğlu.

İLHAN SİPAHİOĞLU (İzmir) — Çok muhterem arkadaşlarım, evvelâ aleyhte konuşan arkadaşların ve sonra İzzet Akçal Beyin dâvanın esasına giren konuşmalarının yerinde olmadığına kaani olduğumu ifade etmeliyim.

Yüksek Meclis Temyiz Mahkemesinin üzerinde bir merci olması itibariyle suçun sübutu veva âdemi sübutu hususlarında durmamak mecburiyetindedir. Bunu tamamiyle bir tarafa bırakalım.

Şimdi, münakaşa edilecek tek nokta, bu kadın affa lâyık mı, değil mi? Bu bir. İkinci nokta; Meclis bir ay evvel verdiği karardan dönmek için haklı sebepler görüyor mu, görmüyor mu?

Şimdi, arkadaşlar, hâdisenin cereyanı tarzından hepimiz bir kanaat edinmekteyiz.

Bu hanımın affa lâyık olduğunu iddia eden arkadaşlar, daha ziyade bu suçun bir yardım kasdiyle işlenmiş olduğu, bu kadının üç çocuk anası ve veremli bir kadın olduğu, ve veremli oluşu dolayısıyla altı seneden beri infazın tecil edilmekte bulunduğu noktaları üzerinde duruyorlar. İzzet Beyin gayet güzel ve isabetle belirttiği bir nokta şudur : Eğer tecil, 1918 sayılı Kanuna dâhil suçlarda mümkün olsaydı bu hanımın pek muhtemel olarak cezasının tecil edileceği hususu.

Bu da af hususunda bize biraz müsamahalı düşünmek imkânını vermektedir. Verem ve bundan daha ağır hastaların işlemiş oldukları suçlar affedilmezken sırf bir doktor hanımı olması, Meclise intikal etmesi veya hâdiseye dolayısıyla müdahale eden bâzı arkadaşlarımızın müdafaada bulunmasıyla kendisinin diğerlerinden ayrı bir muameleye tâbi tutulması, acaba âmme vicdanında bir teessür yaratır mı, yaratmaz mı?

Aziz arkadaşlar; yaratabilir. Ama bu demek değildir ki, kendisinin münevver olması, derdini yakinen tanıyan, kendisine yardım etmek isteyen kimselerin bulunması, bu vatandaşın kanunen tanınmış bir haktan istifadesine mâni olmak için peşin bir hükme yol açmaz, hak vermez. Birçok zavallı ve veremli hasta vatandaşlar dertlerini Meclis kürsüsüne getiremedikleri için bugün afftan istifade edememektedirler. Ama bu husus müracaat imkânını bulan vatandaşlar Meclise müracaat etmişlerse, affa lâyıktır, değildir, bu noktadan hüküm vermemiz lâzımgelir kanaatindeyim. Yani hâdiseyi hâdiseler olarak ele almamız icabeder. Bu hanımın affa lâyık olup olmadığı hakkında bir karara varılabilir. Yani affı kabul etmek veya reddetmek noktasında bir karara varmalıyız. vicdanımızı bunun dışında hükümler, endişeler tazyik altında bırakmamalıdır.

Bunun dışında aziz arkadaşlar, bir kadın bir hata işliyor, bir kusur işliyor. Biz Meclis olarak burada bir ay evvel bir karar alıyoruz. Fakat bugün ondan dönmekle bir kadının bir vatandaş olarak yaptığını bir heyet olarak, heyeti celile olarak yapmak mevkiine düşüyoruz. Biz ne diyoruz, bu kadın şu suç işlemiştir. Fakat ben Meclis olarak bu kadını affa lâyık görüyorum, hâkimiyeti milliyenin temsilcisi olarak ve Meclis olarak bu salâhiyeti Anayasa bana vermiştir. Hattâ **bu hanımın yüzünü gören hiç kimse yoktur, içimizde belkide.** Biz tamamen objektif olarak, hâdisenin mahiyeti ve Anayasanın verdiği salâhiyete istinaden bu kadını affa lâyık görmüşüz. **Şimdi ne diye dönüyoruz.** Aziz arkadaşlarım, özür diliyerek söylüyorum, bizim Meclis olarak verdiğimiz karardan dönmemiz doğru olmaz, caiz olmaz.

MUZAFFER ÖNAL (Çoruh) — Meclis her zaman dönebilir.

İLHAN SİPAHIOĞLU (Devamla) — Kelimeleri seçerek kullanırken mukayeseye imkân olmadığını ifade etmiştim. Ama şuur altımızda

dahi bâzı telkinlerin yer etmemesine imkân olmadığını düşünmek lâzımdır. Bir af için geçende en-cümene verdik şimdi bir ay sonra affetmedim demenin ne gibi bir inhidama yol açacağını düşünmek lâzımdır. Reyle değişebilir deniyor. Bu hâdiseyi anlayışa bağlıdır. Bu hanım affa lâyık mıdır, değil midir? Geçen defa verdiğimiz bir kararı düşünmek iktiza etmez mi?

Bence af teklifi yerindeir.

REİS — Kifayeti müzakere tavrı vardır, bir hâtip konuştuğundan sonra reye vaz'edeceğim.

Söz Halil Özyörük'ündür.

HALİL ÖZYÖRÜK (Konya) — Muhterem arkadaşlar, hâdisenin cereyan şeklini benden evvel konuşan muhterem arkadaşlar izah ettiler. Artık bunun üzerine bir şey ilâve etmeye mahal ve lüzum yoktur. Yalnız şu kadarına işaret edeyim ki, vapurda tanıştığı kamarotun kendilerine iyi hizmet etmiş olmalarından mütevellit bir sempati ile, bir memnuniyet ile kamarotun getirmek istediği eşyayı bir bavul içinde olduğu halde hanım kendi eşyası meyanında çıkarmayı kabul etmiş oluyor. Bunun üzerine vapurdan çıkarken hanımın kamarota hitaben : «Sen yarın eve gelersin.» tarzında vâkı olan beyanı orada bulunan sivil gümrük muhafaza memurlarının dikkatini çekiyor ve bunun üzerine takibediyorlar, ertesi günü evi tarassut altında bulunduruyorlar. Kamarotun eli boş olarak gelip çıkarken elinde bir bavul ve bir paket bulunduğu halde çıktığını gören memurlar yakalayıp gümrük karakoluna götürüyorlar, ifadesini alıyorlar ve itiraf ediyor. Diyor ki; ben bunu kaçak olarak getiriyordum, hanımla tanıştık. O zaman beyi de dâhil, işin içerisinde, kendilerinden rica ettim, kendileri de bu eşyayı aldılar, eve götürdüler ve bana da eve gelmemi söylediler, gittim, evden eşyayı aldım.

Hâdiseler bundan ibarettir. Gayet basit.

Şu haliyle bu ifade, ilk defa dermeyan edilmiş olduğu halde elinde kaçak eşya ile yakalanmış, itiraf etmiş. Bir karnei kaatıa. Yani haddi yakine balığ olan bir emare. Bununla hüküm vermek pekâlâ mümkündür. Tetkik edilmiş, nihayet mahkeme de malûm olan kararını vermiştir. Kaçakçılığa iştiraktır, demiştir.

Binaenaleyh 1918 sayılı Kanununun şu mad-

desi mucibince mahkeme kendisine, malûm olan cezayı vermiştir.

Temyiz edilmiş, Temyiz Mahkemesi tetkikatını yapmış, hükmü tasdik etmiş, kaziyei muhkeme halini almış. Artık bunun üzerinde durmaya mahal yok. Ama Arzuhal Encümeni meseleyi şu noktadan tetkik ederken bâzı illetler ileri sürmek suretiyle diyor ki : Bu hanım kocası ile Amerika'da şu kadar müddet kalmış. Binaenaleyh zatî eşya olarak istediğini memlekete getirebilir ve gümrüksüz ithal edebilir. Kamarotun eşyasını kendi eşyasının yanına koyarak gümrükten geçirmesi haddizatında suç değildir. Bu sebepten, bu noktai nazar doğru bulunmamaktadır. Kendi eşyasını getirirse kimse bir şey diyemezdi, ama başkasının eşyasını kaçak olarak yurda sokulmasına yardım etmek fer'an zimethal mahiyetinde bir suçtur. Ama bunun uzunboylu münakaşasını da yapmak niyetinde değilim. Buyurdıkları gibi, hakikaten bir ay evvel Yüksek Mecliste cereyan eden müzakerede bütün bunların hepsi konuşuldu. Fakat Yüksek Meclis bu temayülü izhar etti ve dedi ki : Af talebi muhiktir, Arzuhal Encümeninin mazbatasını doğru buluyorum. Binaenaleyh Adliye Encümeni bu husuta bir teklifi kanuni hazırlasın, getirsin.

Bu emre, bu temayüle, bu karara istinaden Adliye Encümeni de bir teklifi kanuni ile Yüksek Meclisin huzuruna gelmiş bulunuyor. Adliye Encümeni mazbatasında hakikaten bu kararı, teklifi kerhen vermiş olduğunu ima eder tarzda bir lisan kullanmıştır, mazbatada öyle bir eda var :

Biz diyor, esas itibariyle buna kaani değiliz, ama Yüksek Meclisin temayülüne ittiba etmek mecburiyetindeyiz. Bu itibarla bir teklifi kanuni dermeyan ediyor. Bir arkadaş da muhalif kalmıştır. Vaziyet budur. Efendim getirirdi, getirmezdi, affedildi, edilmedi meseleleri üzerinde uzun boylu durmaya mahal yoktur.

Arkadaşlar, yüksek malûmunuzdur ki; evvelce Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda, Temyiz mahkemesinin her hangi bir dairesinden sudur eden karar aleyhine itiraz veya tashihi karar gibi bir yol yoktu, adli hatalar ise ortada bulunuyordu. Verilmiş bir kararda muayyen, müşahhas hatalar mevcut, bunun tashihi yoluna gitmiyecek miyiz? Tashihi için Meclise

geliyorlardı, Meclis adli hatayı buluyor, af yoluyla cezayı kaldırıyordu. Bu o kadar tevali etti ki, Meclisi işgal edici mahiyet aldı. Onun üzerine Hükümet düşündü, 1927 senesinde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa (itiraz ve tashihi karar) müessesesini koydu. Bunları koymasının sebebi sırf adli hatayı asgarî hadde indirmeye müstenittir. Yoksa başka memleketlerin usullerinde böyle yollar yoktur. Yalnız bizde vardır. Affın mutlaka hataya mı istinadetmesi lâzımdır? Hayır arkadaşlar, benim kanaatimece af Yüksek Meclisin hükümlerlik hakkını kullanmasının bir neticesi ve tezahürüdür. Bu da asla bir kayıtla mukayyet değildir. İçinden doğar, mahkûmun içtimai mevkiini düşünür, suçun işleniş şeklini nazara alır, birçok âmilleri, faktörleri göz önünde bulundurur ve neticede (affettim) der. Mesele de biter. Bunun tenkidi de yoktur. Niçin affedildi, affa lâyıktı, değildi, meseleleri yoktur. Bakınız misal verdiler, dediler ki, bu kamarot hakkında verilmiş ceza duruyor ve yalnız Fatma Fikret Berktin'in cezası kaldırılıyor. Tabii encümen talebedilmeyen bir hususta da karar alacak değildi. Eğer o da talebetmiş olsaydı, belki onun hakkında da bir karar verilebilirdi. Yalnız benim burada işleceğim bir nokta var: O da; bu kanun teklifinde kullanılan bir tâbirin bir ibarenin kanun tekniğimize uymaması keyfiyetidir. Kanun teklifinde deniliyor ki; Fatma Fikret Berktin hakkında verilmiş olan hapis cezası bütün hukuki neticeleriyle birlikte affedilmiştir. Bu ibare doğru değildir. Sebebi şu: Yüksek malûmunuzdur ki, af iki kısımdır: Umumi af, hususi af. Umumi af, suçu ve cezayı kaldırır. Suç işlememiş tâlâki edilir. Keenne suçtan evvelki durum ne ise, o vaziyet devam eder. Suçlunun fiilî ve cezası affedilir. Hususi af yalnız cezayı kaldırır. Suçluluk hâli devam eder. Suçluluk hâli mevcuttur. Bu kalkmaz.

Şimdi «bütün hukuki neticeleriyle» tâbiri, umumi afta kullanılan bir tâbirdir. Bunu hususi aflarda kullanmak suretiyle, evvelce Adliye Encümeninden çıkmış bulunan bir karar, bir mazbata Yüksek Mecliste birçok münakaşaları mucibolan hâdise hatırlarımızdadır. Sırrı Bellioğlu meselesi.. Burada ceza affedilmiş olduğu halde, yalnız «bütün hukuki neticeleriyle» dendiği için, umumi aftır diye iddia ettiler. kerrat ile münakaşası yapılan ve hususi aftır

denen bu mesele nihayet hususi aftır kararı ile kapandı.

Şimdi görüyoruz ki, yine bu teklifi kanunide «bütün hukuki neticeleriyle» tâbiri bulunmaktadır. İşte Adliye Encümeninin teklifi kanunisi budur. Bunda deniyor ki, «işte Fatma Fikret Berk'tin'in 1918 sayılı Kanun ile Türk Ceza Kanununun 59 ncu maddesi mucibince 4 ay 20 günlük cezası bütün hukuki neticeleriyle affedilmiştir.» Bütün hukuki neticeleri tâbiri umumi afda kullanılan bir tâbirdir. Halbuki bu umumi af değildir, hususi aftır. Hususi afta fer'î cezalar, mütemmim cezalar ya zikredilir, ya edilmez. Bu, affin mahiyetine ve niçin affedilmişse onun şartlarına ve icaplarına göre o tâbirler ya kullanılır, ya kullanılmaz. Eğer kullanılmazsa fer'î ve mütemmim cezalar affedilmemiş demektir. Yalnız asli ceza affedilmiş bulunur veya fer'î ve mütemmim cezaların bir kısmı affedilir, bir kısmı edilmez. Hangisi affedilirse o zikredilir. Zikredilmeyen kısım kalır.

İşte 97 nci madde.

REİS — Beyefendi, henüz maddeye geçmedik. Lütfen heyeti umumiyesi hakkında konuşuz.

HALİL ÖZYÖRÜK (Devamla) — Hatırda kalmamıştır diye maddeyi okumak istedim. Buradaki, «Bilcümle hukuki neticeler» tâbiri sakattır. Eğer af kabul edilecek olursa Yüksek Meclişçe, bu tâbirin burada bulunması doğru değildir. Bunun için bir taktırir takdim ediyorum ve bu ibarenin kaldırılmasını istirham ediyorum. Mâruzatım bu kadardır.

REİS — Efendim, daha söz isteyen üç arkadaşımız var. Kifayeti müzakere taktıriri de var. Kifayeti müzakere taktıririni okuyoruz.

Yüksek Reisliğe

Müzakere kâfidir. Oya müracaat suretiyle meselenin intacını arz ve teklif ederim.

Bolu
İhsan Gülez

REİS — Kifayeti müzakere taktıririni reylerinize arz ediyorum : Kabul edenler... Kabul etmiyenler.. Kifayet kabul edilmiştir.

Diğer taktırirler var, okutuyorum.

Sayın Reisliğe

Fatma Fikret Berk'tin'in mahkûmiyeti, kanun ve kazai takdire müstenittir. Arz edilen sebeple affa dair olan mazbatanın reddini teklif ederim.

Manisa
Muhlis Tümay

Yüksek Riyasete

Arz ettiğim şifahi sebeplerden dolayı Fatma Fikret Berk'tin hakkında teklif olunan hususi af kanunu lâyhâsının reddine karar verilmesini arz ve teklif ederim.

Kırşehir
Tahir Taşer

REİS — Her iki taktırir de mazbatanın reddine mütaalliktir. Taktırirleri reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... (Anlaşılmadı sesleri) Tekrar ediyorum, her iki taktırir de mazbatanın yani af keyfiyetini tedvin eden, Adliye Encümeni mazbatasının reddine dairdir. Taktırirleri reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Taktırirler reddedilmiştir.

Maddelere geçilmesini reyinize arz ediyorum: Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Fatma Fikret Mayda (Berk'tin) in hükümlü olduğu cezanın affı hakkında Kanun

MADDE 1. — Nüfusta İstanbul Fatih Tutukab'dullah mahallesinde kayıtlı 1339 İstanbul doğumlu Şevki kızı Fatma Fikret Mayda (Berk'tin) in 1918 sayılı Kanununun 25/3 ve son fıkrası ile Türk Ceza Kanununun 59 ncu maddesi mucibince İstanbul 9 ncu Asliye Ceza Mahkemesince hükmedilmiş bulunan 4 ay 20 günlük hapis cezası bütün hukuki neticeleriyle affedilmiştir.

A. FEVZİ ATAHAN (Hatay) — Muhterem arkadaşlar, biraz evvel işin mahiyetini arz ve amik tetkik etmiş bulunuyoruz. Şimdi karşımıza affı umumi mahiyetinde bir madde çıkıyor. Hâdisce affı umumiyi istilzam eder bir mahiyet ve veçhe arz etmemektedir. Bir kadın, hastalık ve mâlûliyet dolayısıyla uzun zamandan beri kendisine teveih edilmiş olan cezayı tecil ettirmektedir. Biz ceza prensiplerine uyarak bir mahkûmun ifnasını değil, ıslahını istilzam edecek bir af tarafını iltizam etmekteyiz. Onun için bu madde de, Sayın Halil Özyörük'ün işaret buyurduğu gibi, affı hususiyi kabul etmek şartiy-

le, neticenin değil, yalnız cezanın affı ile iktifa etmek lâzımgelir kanaatindeyim. Prensipimiz bu şahsı ifna değil ıslahtır. Affı umuminin ısdarına lüzum yoktur.

REİS — Efendim, takriri okuyoruz.

SERVET SEZGİN (Çanakkale) — Söz istiyorum.

REİS — Sözeü olarak mı konuşacaksınız, yoksa şahsınız adına mı?

SERVET SEZGİN (Çanakkale) — Şahsım adına konuşacağım.

Bendeniz esas itibariyle bu meselede müstenkif kalmıştım. Esas hakkında heyeti umumiyesi lehine, müspet karar verildikten sonra maddede hakkında, muhterem arkadaşımız Halil Beyin takririne şahsan taraftar olmadığımı, bu husustaki düşüncemi açıklamak için huzurunuzu işgal ediyorum.

Muhterem arkadaşlarımız, biliyorsunuz ki, umumi af suçu ortadan kaldırır, hususi af ise cezayı ortadan kaldırır. Umumi af, Heyeti Umumiyenin salâhiyeti dâhilindedir, isterse umumi affı kabul eder ve suçu tamamen bertaraf eder. Fatma-Berketin'in suçu işleyiş tarzı ve ehemmiyet derecesi nazarı itibara alınrsa ve bilhassa münevver bir kadın olduğu dikkate alınrsa bunun hakkında kabul edilecek hususi bir af, onun suçunu ortadan kaldırmıyacak, yalnız cezasını çekmiyecektir, yoksa hükümlü sayılacaktır. Umumi olarak af kabul edildiği takdirde, suç tamamen ortadan kalkmış olacaktır, ve muayyen bir şahıs için umumi olarak bir affın kabulü de daima mümkündür. Çünkü Yüksek Meclisten bu şekilde çıkmış kararlar vardır. Bunları arz edeyim.

Tahir Taner diyor ki, milli hâkimiyeti temsil etmesi dolayısıyla kanun vâzı, isterse bir kimse için işlediği bir suçtan dolayı yalnız o şahıs hakkında umumi bir af yapabilir. Nitekim Albay Dr. Osman Nuri İnceler, 30.VI.1948 tarih ve 5231 sayılı Kanunla umumi af mahiyetinde affedilmiştir.

Keza ayrıca Yüzbaşı Osman Erbay, 31.V.1949 tarih ve 5402 sayılı Kanunla yine umumi af mahiyetinde affedilmiştir, başka emsalleri de vardır. (Sırrı Bellioğlu da sesleri) Hayır Sırrı Bellioğlu'nun bununla alâkası yoktur; mukayese edilemez.

Umumi affa da hususi affa da gidilebilir,

maddenin bu şekilde kabul edilip edilmemesi işi Yüksek Meclisin takdirine vâbestedir.

REİS — Başka söz istiyen var mı efendim?

Yüksek Reisliğe

Fatma Fikret Berketin'in affı hakkında Adliye Encümenince hazırlanan teklifin 1 nci maddesinin aşağıdaki şekilde tadilen kabulünü arz ve teklif ederim.

Konya
Halil Özyörük

Madde 1. — Nüfusta İstanbul Fatih Tuti Abdullah mahallesinde kayıtlı 1339 İstanbul doğumlu Şevki kızı Fatma Fikret Mayda (Berketin) in 1918 sayılı Kanunun 25/3 ve son fıkrası ile Türk Ceza Kanununun 59 ncu maddesi mucibince İstanbul 9 ncu Asliye Ceza Mahkemesince hükmedilmiş bulunan 4 ay 20 günlük hapis cezası, fer'i ve mütemmim cezaları ile birlikte affedilmiştir.

REİS — Encümenin fikri nedir?

ADLİYE ENCÜMENİ REİSİ CEVAT ULKÜ (Aydın) — Muhterem arkadaşlarımız; bugüne kadar Yüksek Meclisinizden hususi af mahiyetinde çıkarılmış olan kanun maddelerinde: «hukuki neticeleriyle» tâbiri kabul edilmiştir. Bu itibarla biz, Sayın Halil Özyörük'ün işaret ettikleri noktayı da şümülü içine almış olması bakımından bu madde içine Fatma Fikret Berketin'e taallük eden hususi affın da takarrür eden içtihadı binaen (hukuki neticeleriyle) çıkmasında bir mahzur görmemekteyiz. Takdir Yüksek Heyetinizindir.

REİS — İlhan Sipahioğlu.

İLHAN SİPAHIOĞLU (İzmir) — Efendim; encümen bir hatada ısrar ediyor, öyle görünüyor. Ceza Kanunu hususi affa umumi affı ayırmış. Ağzdan çıkarken belli, işin yanlış olduğu. Servet Sezgin, Meclis bir kişi için umumi af çıkarabilir, diyor. Türk grammerine uyar tarafını görmüyorum ben. Yanlış olduğu şuradan belli ki; Bellioğlu hakkında çıkan kanunda bu kelimeler bulunduğu için işin içinden çıkamadık: günlere uğraştık. Binaenaleyh kanunun tatbiki kanundaki tarzı tahririne uydurmada ne gibi mahzur vardır? Bilâkis fayda vardır. Halil Özyörük'ün teklifi çok yerindedir. Bundan evvel şöyle oldu, böyle oldu diye hatada ısrar etmektense onun teklifinin kabulüyle hususi af

şeklinde çıkmasında isabet vardır, kanaatindeyim.

REİS — Servet Sezgin.

SERVET SEZGİN (Çanakkale) — Muhterem arkadaşlar, affımızı rica ederim.

Umumi ve hususi af teknik tâbirlerdir. Sadece bu kelimelerin lûgat mânalarına bakarak işi hukuki bakımdan halletmek imkânı yoktur. Umumi af, suç, hususi af, cezayı ortadan kaldırır. Bir şahsın umumi olarak affı mümkündür. Sırrı Belloğlu'nun affının bu işle alakası yoktur. Sırrı Belloğlu, mahkûmiyetini çektiği esnada çocuklarına, ve ailesine verilmesi lâzım gelen emeklilik maaşının, bilâhara hususi af kanunu çıktıktan sonra, bu tadiller karşısında, iadesi mümkün mü, değil mi? diye emeklilik maaşı yüzünden dosya buraya birkaç defa gelip gitmiştir, bu sebeple de reddedilmiştir.

Şimdi, mademki Fatma Fikret Berk'tin'in affı temayülü Yüksek Mecliste hâkimdir ve bu kadın münevver bir kadındır, suçsuz sayılmak surûtiyle... (Soldan, gürültüler) Bu şekilde suçsuz kabul edilebilir. Bu, takdir meselesidir, takdir Yüksek Heyetinize aittir.

HÂMİD ŞEVKET İNCE (Erzurum) — Takdir meselesi değil, kanun meselesidir.

REİS — Halil Özyörük.

HALİL ÖZYÖRÜK (Konya) — Efendim, maddelere gelince konuşursun dediler, hakları var.

Arkadaşlar, benim affa itirazım yok. Bu, taayyün etti. Benim istediğim şey, hususi af mahiyetinde bulunan bu teklif üzerinde konuşmaktır. Umumi af mahiyetinde çıkmış olsaydı bu şekilde yazılmazdı. O vakit yazılış şekli şöyle olurdu : «Fatma Fikret Berk'tin'in mahkûm olduğu 4 ay 20 günlük hapis cezası, suçla birlikte affedilmiştir.» Bu kadar basit ve sarîh bir husus üzerinde niçin ısrar ediyorsunuz a beyefendi? (Soldan, bravo, sesleri) İşte kanuni tâbir budur. 97 nci madde «umumi af, hukuku âmme dâvasını ve hükmlenen cezaları bütün neticeleriyle ortadan kaldırır.» İşte bu. Umumi af dendiği zaman bu tâbirin kullanılması lâzımgelir. Halbuki teklif şu; dört ay yirmi günlük hapis cezası affedilmiştir. Suçu affetmiyor ki. Niçin umumi af diyorsunuz? Anlamıyorum. Bu o kadar sarîh bir mesele ki, üzerinde ısrar etmeye değmez.

REİS — Feyzi Atahan. (Vazgeçti, sesleri)

Tahir Taşer.

TAHİR TAŞER (Kırşehir) — Muhterem arkadaşlar; hususi af meselesi, demin de arz ettiğim gibi, Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun 42 nci maddesinde Reisicumhura verilen salâhiyetle, yine aynı kanunun 26 nci maddesiyle derpiş edilen bir mesele ortaya çıkmaktadır. Asıl tereddüt bu noktada başlıyor.

Yani 42 nci maddeyle Reisicumhura verilen salâhiyet hususi aftır, suç ortadan kaldırmaz. Yalnız faili affeder. Mahkûm ilerde bir suç işlese, hususi affa affedilen suç tekerrüre esas olur. Yani ceza ortadan kalkar, bütün neticeleri ortadan kalkmaz. Bizi şaşırtan nokta budur.

26 nci maddede Büyük Millet Meclisinin hem umumi, hem de hususi affa salâhiyettar olduğu yazılıdır. Bu bakımdan Sayın Halil Özyörük'ün noktayı nazarı doğrudur. Bunu kabul etmemek elden gelmez.

Yine Ceza Hukuku Profesörü Tahir Taner'in, kitabında, hususi affın cezasının bütün neticelerini ortadan kaldırmıyacağı yazılıdır. Binaenaleyh Halil Özyörük Beyefendinin noktai nazarları ceza ilmine uygundur. Takrirleri veçhile kabul edilmesi Ceza Hukukuna uygun olacaktır. Bunu arz için söz aldım.

ADLİYE ENCÜMENİ REİSİ CEVAT ÜLKÜ (Aydın) — Efendim, gerek Anayasa muvacehesinde gerek Ceza Kanunu muvacehesinde bazı terimlerin mâna ve neticeleri zaman zaman Meclisimizde çeşitli yorumlarda alınıp yeni içtihadın tekevvününe imkân vermektedir. Hususi kanunlarda afların daima, hukuki neticeleriyle birlikte yer alması bir içtihat ve teamül haline gelmiş idi. Mamafih yeni bir içtihadın ve teamülün hususi aflardan tatbik yerini alabilmesi için biz de encümen olarak Halil Özyörük'ün tekliflerine iştirak ediyoruz. (Bravo, sesleri)

REİS — Efendim bir takrir daha var, her iki takriri de okuyoruz.

(Halil Özyörük'ün takriri ikinci defa okundu.)

REİS — Diğer takrir:

Yüksek Reisliğe

Fatma Fikret Berk'tin'in yalnız 4 ay 20 gün hapis cezasının affını ve diğer mütemmim cezalarının affedilmemesini arz ve teklif ederim.

Çorum

Hüseyin Ortakcioğlu

REİS — Efendim, bu takrirlerden daha aykırı olanı Hüseyin Ortakçioğlu'nun takriridir. Bu takriri tekrar okutup reylerinize arz edeceğim.

(Hüseyin Ortakçioğlu'nun takriri ikinci defa okundu.)

REİS — Efendim, takirde yalnız hapis cezasının affı; mütemmim cezaların affedilmemesi talebedilmektedir. Bu takriri nazarı dikkate alanlar... Almayanlar... Takrir nazara alınmamıştır.

(Halil Özyörük'ün takriri üçüncü defa okundu.)

REİS — Takriri Yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Takrir nazarı itibara alınmıştır.

Komisyon filhal iştirak ettiği için maddeyi bu şekilde Yüksek reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi reye arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya Adliye Vekili memurdur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi reye arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun birinci müzakeresi bitmiştir.

6. — *Teknik yardım temini hususunda Birleşmiş Milletler ile Hükümetimiz arasında imza-*

lanan 18 numaralı Ek Anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ziraat encümenleri mazbataları (1/524) (1)

REİS — Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen arkadaşımız var mı? Yok. Maddelere geçilmesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teknik yardım temini hususunda Birleşmiş Milletler ile Hükümetimiz arasında imzalanan 18 numaralı Ek Anlaşmanın tasdiki hakkında Kanun

MADDE 1. — Türkiye'de kauçuk istihsal metotları ve teknolojisi mevzuundaki ilmi araştırmalar için teknik yardım temini hususunda Birleşmiş Milletler ile Hükümetimiz arasında 15 . VI . 1956 tarihinde Ankara'da imzalanan ilşik 18 numaralı Ek Anlaşma tasdik edilmiştir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen arkadaş yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya Ziraat Vekili memurdur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci müzakeresi bitmiştir, efendim, Çarşamba günü saat 15 te toplanmak üzere İnikadı kapatıyorum.

Kapanma saati: 18,00

6. — SUALLER VE CEVAPLAR

TAHRİRİ SUALLER VE CEVAPLAR

1. — *Konya Mebusu Halil Özyörük'ün, Seydişehir kazası Toprak Mahsulleri Ofisi Ambar şefi hakkında vâkı şikâyetler dolayısıyla ne muamele yapıldığına dair sualine İktisat ve Ticaret Vekili Abdullah Aker'in tahriri cevabı (7/282)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine Geçen yaz aylarında seçim mıntakamız olan Konya vilâyeti kazalarını dolaşırken Seydişehir kazasında vatandaşlarla yaptığımız hasbıhal sıra-

(1) 133 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

sında mezkûr kaza Toprak Mahsulleri Ofisi ambar şefinin halkı rencide edecek şekilde birtakım müşküller ihdas ve tarafsız hareket etmiyerek politik hislerin tesiri altında yolsuz ve gayrimüsavı muameleler tatbik etmek suretiyle vazifesini kötüye kullandığı ve hususi ahvalinin şaibeliği ve kritik bir durumda olduğu beyan ve şikâyet edilmesi üzerine keyfiyet Konya Merkez Müdürünün dikkatine sunulmuş idi, bugüne kadar muameleyh şef hakkında bir gûna muamele icra edildiği anlaşılmamış ve mesele, mahiyeti ve halk nazarındaki telâkkisi bakımından dikkate değer bir manzara arz etmekte bulunmuş olduğundan cari muamele ve safahatının bilinmesi için İktisat ve Ticaret Vekâletinden keyfiyetin yazılı sorulmasına lüzum görülmüştür.

Âtidedeki hususatın müşarünileyh vekâletçe yazılı olarak cevaplandırılmasını yüksek tavassutunuzu saygılarımızla arz ve rica ederiz.

1. Bahis mevzuu olan şikâyet hakkında Toprak Mahsulleri Ofisinin Konya Merkez Müdürlüğüne ne gibi bir muamele yapıldığı?

2. Tahkikat icra edilmişse neticesi.

3. İzhar edilen umumi kanaate göre muhitin itimat ve emniyetini kaybetmiş olduğu görülen mezkûr ambar şefinin el'ân Seydişehir'deki vazifesinde kalmasında mahzur bulunup bulunmadığına?

Konya mebusları

Halik Özyörük Rüştü Özal Mekki Keskin
Muammer Obuz Sabahattin Sönmez

T. C.

İktisat ve Ticaret Vekâleti 15 . II . 1957

Tetkik Heyeti Reisliği

Sayı : 11

Özel : 1119

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

11 . I . 1957 tarihli ve 7/282 - 3737/16699 sayılı yazıya C :

Konya mebuslarından Halil Özyörük, Rüştü Özal, Mekki Keskin, Muammer Obuz ve Sabahattin Sönmez'in, Toprak Mahsulleri Ofisi Seydişehir Ajansı Müdürü Sait Cankat hakkında vâkı şikâyetlere dair olan yazılı sorular üzerine keyfiyet 17 . I . 1957 tarihli ve 11/25 sayılı yazıyla Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdürlüğünden sorulmuştur.

Cevaben alınan 23 . I . 1957 tarihli ve 1409 sayılı yazıda :

1. Evvelce Konya Mebusu Tevfik Fikret Baran tarafından aynı mevzuun Ofise intikal ettirilmesi üzerine keyfiyetin bir müfettiş marifetiyle mahallen tetkik ettirildiği,

2. Ajans müdürünün alımı azaltmak suretiyle ajansın kapatılması maksadını güttüğüne dair bir delil elde edilemediği,

3. Sait Cankat'ın, Beyşehir ajansının alımını arttırmak için Seydişehir'e getirilen hububata alım bareminden düşük fiyat verdiği hususunun tesbit olunamadığı,

4. Beyşehir ajansının ekspertizli alımına muvafık Seydişehir analizli alım yaptığı için ve son yıllarda miktarı az olan mübayaayı arttırmak düşüncesiyle Beyşehir ajansının daha az titiz hareket etmesinden Seydişehir alım fiyatında Beyşehir alım fiyatına nazaran 0,50 kurusluk aleyhte bir fark olduğu,

5. Dört seneden beri Seydişehir'de vazife gören Sait Cankat'ın ilk fırsatta iş yerinin değiştirilmesinin kararlaştırıldığı ve halen münhal ajans müdürlüğü bulunmadığından memur nakillerinin topluca yapıldığı Mayıs ayında muameleyhin naklinin mümkün olacağı, bildirilmiştir.

Sait Cankat'ın iş yerinin derhal değiştirilmesi Vekâletimizce lüzumlu görüldüğünden keyfiyet Ofise tebliğ edilmiş ve muameleyh Ulukışla Ajansına nakledilmiştir.

Saygılarımla arz ederim.

İktisat ve Ticaret Vekili
A. Aker

2. — Tokad Mebusu Hasan Kangal'ın, 29 . I . 1957 tarihinde Derince açıklarında vukua gelen deniz kazasına dair sualine, Gümrük ve İnhisarlar Vekili Hâdi Hüsnan'ın tahriri cevabı (7/296)

2 . II . 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
Ankara

Aşağıdaki suallerimin Gümrük ve İnhisarlar Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

1. 29 . I . 1957 günü Derince açıklarında vukua gelen deniz kazasında vazifesinas 8 gümrük memurumuzun vazife kurbanı olmalarına âmil olan hâdise nedir?

2. Vazifeye memurları götüren motorun hurda, çürük ve 25 yıllık olduğu iddia olunmakta ve motorun batmasına sebep teknenin dalgalara tahammülsüzlüğü ileri sürülmektedir, doğru mudur?

3. Motorda hiçbir can kurtaran yeleş mev-cudolmadığı iddia olunmaktadır bu doğru mudur? Doğru ise bu tedbirsizliğe sebep verenler hakkında bugüne kadar ne muamele yapılmıştır?

4. Geçen sene bütçe müzakerelerinde gümrük motorlarının çürük ve hurda olduğu Mecliste tarafınızdan söylenmiş ve bu sözleriniz zabıtlarda mevcud olduğuna göre bu motor da geçen sene bahsettiğiniz motorlardan biri midir?

Halen Gümrük İdaresinin elinde mevcut motorların yaşları ne kadardır?

5. Vazife kurbanları memurlarımızın cenazelerine karşı Vekâletinizce ne alâka gösterilmiştir? İddia olunduğu gibi cenazeler bedbaht ailelerine hiçbir alâka gösterilmeden mi teslim olunmuştur?

Bu tarzı hareket doğru ise vazife kurbanı memurlarımıza ve bedbaht ailelerine karşı bu hareketinizi muhik gösterecek ne sebep vardır?

6. Bugüne kadar vaka mahallinde adli tahkikat yapılmakta ise de idari tahkikat yapılmadığı iddia olunmaktadır. İdari tahkikat yapılmamasının sebebi nedir?

7. Vazife kurbanı memurlarımızın bedbaht aile ve yavrularına âcilen ne gibi bir şefkat ve alâka gösterilmiştir. Gösterilmemişse sebebi nedir?

Tokad
Hasan Kangal

T. C.

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti 16. II. 1957
Zat ve Sicil İşleri Md.
Sayı : 2952

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetine

Derince'de vukubulan müessif kaza dolayısıyla Tokad Mebusu Hasan Kangal tarafından Yüksek Riyasetinize tevdi edilip bir sureti vekâletime gönderilmiş bulunan tahriri sual takririne karşılık olarak hazırlanan cevabın ilişik olarak sunulduğunu saygı ile arz ederim.

Gümrük ve İnhisarlar
Vekili
H. Hüsmen

1. 29 . I . 1957 sabahı Derince açıklarında Muhafaza Teşkilâtımız mensuplarının ölümlerini intaceden deniz kazası telefonla haber alınması üzerine Derince'nin bağlı bulunduğu İstanbul Muhafaza Müdürlüğüne Sirkeci Gümrük Muhafaza Bölge Amiri Nedim Sagbilli ve Adli İşler Servisi Muamele Memuru Kemal Gök hemen mahalline gönderilmiştir. Bunları mevzu hakkında mahallinde yaptıkları tahkikata aidolarak hazırladıkları 30 . I . 1957 tarihli rapora nazaran :

İtalya'nın Bari Limanından yüklediği akar yakıtı hâmil olarak 28 . I . 1957 günü Çanakkale'den, Muhafaza Memuru Şükrü Yıldız'ın refakatinde saat 20 de Derince'ye gelerek Petrol Ofisi deposu açıklarında ve sahilden takriben bir mil mesafede demirlemiş bulunan armatörlerden Haşim Mardin'e ait Raman tankerine, kanun ve mevzuatımız icabı olarak gümrük kontrol ve aramasını yapmak üzere Kısım Amiri Salâhattin Kiper Başkanlığında, Muhafaza Memurları, Mehmet Aldemir, Ali Haydar Türközü, Ahmet Kaplan, Nurettin İmamoğlu ve Selman Yunak'tan müteşekkil ekibin Mustafa Kurt idaresindeki 18 sayılı içten oturma motorlu sandalla gittikleri, kontrol ve aramayı mütaakıp bunlardan Nurettin İmamoğlu ve Mehmet Aldemir'in nöbetçi bırakılarak geri kalanlarının vapurdan aldıkları iki tayfa ve Çanakkale Muhafaza Müdürlüğü Muhafaza Memuru Şükrü Yıldız'la birlikte aynı gün saat 4 sularında geri döndükleri, bu sırada Derince Rıhtımına bağlı Sadıklar vapuru tayfaları tarafından denizde imdat sesleri duyulduğu, bağırılardan iki saat sonra da Muhafaza Memuru Ahmet Kaplan'a ait cesedin Derince sahillerine çıktığı, civar sahillerde yapılan aramalar sonunda Kısım Amiri Salâhattin Kiper ile Muhafaza Memuru Şükrü Yıldız'ın cesetlerinin bulunabildiği, diğer kazazedelerin cesetleri ile sandalın halen dahi bulunamadığı, kaza sebebinin katiyetle tesbitine yarıyacak bir delil elde edilemediği anlaşılmıştır.

Aynı tarihte hâdiseyi mahallinde tahkik eden Kocaeli Cumhuriyet Müddeiumumisi tarafından tanzim olunan 29 . I . 1957 tarihli zabıt varakasında da hâdiseye yine aynı suretle izah olunmakta, ayrıca motorlu sandalın Raman tankerinden ayrıldığı sırada 2 - 3 kuvvetinde gündoğu keşişlemesi rüzgârının mevcudiyeti belirtilmekte ve nihayet müessif hâdisenin ne suretle vukua

geldiğinin tesbit olunamadığı teyidedilmektedir. Bununla beraber hâdisenin vukuu sebebinin katı olarak anlaşılması için batan motorlu sandalın yerinin tesbitiyle çıkarılmasının temini hususunda Gölcük'teki Deniz Üssü Kumandanlığına emir verilmesi hakkında Millî Müdafaa Vekâletinden ricada bulunulmuştur.

2. Memurları vazifeye götüren 18 numaralı motorlu sandal 1955 yılında inşa edilmiş olup 1956 yılı Eylül ayı içinde Hasköy'deki Jandarma Deniz Bölge Kumandanlığı atelyesinde teknede tadilat yapılmak ve yeni bir motor konulmak suretiyle tamir edilerek 16 . X . 1956 tarihinde Derince'de hizmete girmiştir.

Bu motor bir tonluk olup boyu 6 metre, eni 1,56 metre, sürati 7 mil ve makinesi 4,5 beygir kavvetinde idi.

3. Motorun demirbaşı olarak lostromo Mustafa Türk'e 13 . X . 1956 tarihinde motor Derince'de hizmete girdiği sırada ufak tefek ârizaların giderilmesini temin maksadiyle muhtelif avadanlıklar teslim edilmiş olduğu kayden sabittir. Ayrıca aynı şahsa tamirde bulunan 51 sayılı motora ait 3 cankurtaran yeleğinin 15 . X . 1956 tarihinde verilmiş olduğu, motora ait kaydın tetkikinden anlaşılmıştır.

Mamafih hâdisede alâkalıların vefat etmiş olması keyfiyetin daha esaslı surette tahkik ve tesbitine imkân vermemiştir.

4. Geçen yıl bütçe müzakerelerinde bahsedilen motorlar büyük karakol gemileriyle, hizmete girişleri pek eski olan ve asgari tayfası üç gemi adamı bulunan büyük liman motorları olup yalnız bir lostromo ile idare edilen ve 1955 yılında mubayaa edilmiş bulunan bu küçük sahil motoru bunlardan değildir.

Halen Gümrük Muhafaza teşkilâtı emrinde 38 yaşında 2 ve 28 yaşında bir 18 yaşında bir olmak üzere dört karakol gemisi mevcud olup bunların üçü 1947, biri 1952 yılında tamir edilerek makinaları da değiştirilmiştir. Mevcut 22 liman motorunun beş tanesi 1939 - 1942 de iki tanesi 1928 de, bir tanesi 1949 da bakıye 14 tanesi de 1948 de inşa edilmiş olup hemen hepsi 1951, 1952 1953 ve 1954 yıllarında tamir edilerek makinaları da değiştirilmiştir.

Esasen malûm olduğu üzere geçen sene bütçe müzakeresinde mevzu müzakere edilirken bütün motorlar vekâletimiz emrinde iken bilâhara neş-

rolunan 6815 sayılı Kanun hudut, sahil ve kara sularımızın emniyet ve gözetilmesi vazifesini Jandarma Umum Kumandanlığına devretmiş olduğundan o zaman inşa tarihlerinin çok eski oldukları ifade olunan bu deniz vasıtalarının mühim bir kısmı hizmetle beraber o idareye devredilmiş bulunmaktadır.

5. Vazife kurbanları memurlardan halen üçünün cesedi bulunmuştur. Bulunan bu cesetler ısrarlı talepleri karşısında ailelerine teslim edilmişlerdir. Bunlardan Salâhattin Kiper'in cenazesi Adapazarı'na, Ahmet Kaplan'ın Derince'ye ve Şükrü Yıldız'a aidolanı ise İstanbul'a nakledilmiş ve İstanbul'a nakledilen bu memurumuzun cenazesi teşkilât arkadaşlarının göz yaşları arasında ve tabutu Türk bayrağına sarılmak suretiyle İstanbul'da ebedi istirahatgâhına tevdi edilmiştir.

Diğer taraftan her birinin ailesine İstanbul Muhafaza Müdürlüğüne ayrı ayrı memur gönderilerek taziyette bulunulmuş ve tesbit edilen adreslerine de ayrıca tarafımdan teessür taziyet mektupları yazılmıştır.

6. Hâdisenin tahkikine memur edilen heyet kazanın vukubulduğu gecenin ertesi günü yani 29 . I . 1957 tarihinde Derince'ye giderek hâdiseye hakkında gerekli idari tahkikatı yapmış ve tanzim ettiği raporu vekâlete tevdi etmiştir.

7. Vazife kurbanı memurların betbaht aile ve yavrularına kanunen yapılması lâzımgelen ölüm yardımları ödenmiştir.

Bundan ayrı olarak bütün felâkette ailelerine yardım olarak toplanan ve miktarı (4 000) lirayı aşmış bulunan diğer yardımlar da dağıtılmıştır.

Diğer taraftan 6535 sayılı Kanuna göre her aile için tahakkuk ettirilen ve fakat bütçede yeter tahsisat olmaması sebebiyle ödenemiyen 16 maaş nispetindeki nakdî tazminatlarının ödenebilmesini temin hususunda hazırlanan lâyiha Bütçe Encümenince kabul edilerek Umumi Heyete takdimi temin olunmuştur.

Yetimlerine ve dullara bağlanacak yetim maaşlarıyla yalnız bir kişi için 5434 sayılı Kanuna göre ödenecek emekli ikramiyesinin verilebilmesi için lüzumlu vesikalar tekemmül etmediğinden ödettilerilememiştir.

Son dakikada Petrol Ofisinin her aileye 1 000 er lira dağıttığı haber alınmıştır.

3. — *Kocaeli Mebusu Selâmi Dinçer'in köy içme sularının temini ve köy yollarının yapılması mevzularında vilâyetlere 1954 senesinde yapılan ve 1955 senesinde yapılacak olan yardımlar hakkındaki sualine Nafia Vekili Etem Menderes'in tahriri cevabı (7/81)*

24. II. 1955

T. B. Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Aşağıdaki suallerimin Sayın Nafia Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunda delâletinizi saygı ile rica ederim.

Kocaeli
Selâmi Dinçer

1. Köy içme sularının temini ve köy yollarının yapılması mevzularında vilâyetlerimize yapılmakta olan nakdî yardımların hangi esas ve kısıtlar dâhilinde yapılmakta olduğunun bildirilmesi,

2. 1954 senesinde bu mevzularda vilâyetlerimize yapılmış olan yardım miktarlarının bir cetvelde gösterilmesi,

3. 1955 malî yılında yapılacak olan yardımların da yine bir cetvelde tesbiti.

T. C.

Nafia Vekâleti

16. II. 1957

Hususi Kalem Müdürlüğü

Sayı: 128

T. B. M. Meclisi Reisliğine

Ankara.

3. III. 1955 gün ve 7/81 - 1163 sayılı yazıları karşılığıdır.

İl ve köy yolları yardım ödeneğiyle köylerde halkın yapacağı su işlerine yardım ödeneğinin vilâyetlere 1954 ve 1955 seneleri içerisinde ne şekilde tevzi edildiğine dair Kocaeli Mebusu Sayın Selâmi Dinçer tarafından verilen tahriri sual takririne hazırlanan cevabın ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Nafia Vekili
E. Menderes

İl ve köy yolları yardım ödeneğiyle köylerde halkın yapacağı su işlerine yardım ödeneğinin vilâyetlere 1954-1955 seneleri içerisinde ne şekilde sarf edildiğine dair Kocaeli Mebusu Selâmi Dinçer tarafından verilen tahriri sual takririne aşağıda cevaplandırılmıştır.

1. İl ve köy yollarının yapılması mevzuunda

vilâyetlerimize yapılmakta olan nakdî yardımın tesbitinde; nüfus, saha, il yolu tûlü, ve durumları, köy adedi, köy yolu tûlü ve vilâyet arazisi ârızası gibi faktörler nazarı itibara alınmaktadır. Bu faktörlerden başka olarak da vilâyetlerin çalışma programlarındaki ihtiyaçları, başlanmış yolların ikmali, mevcut yolların bakım ihtiyacı, özel idare bütçe durumları çalışma imkânları ve geçen senelerde yapılan yardımların harcama nispetleri de göz önünde tutulmaktadır.

Köy yollarının yapımı Köy Kanunu gereğince mahallî çalışmalardan faydalanılarak yapılmakta, vilâyetlerde köylü gücü dışındaki işlere yardım yapmaktadır. Vekâletimizce vilâyetlere köy yolu için ayrı bir yardım yapılmamaktadır. Vilâyete il ve köy yolu olarak, yukarıda belirtilen esaslara göre yapılan nakdî yardımdan vilâyetler köy yolları için tefrik yapmaktadır.

2. 1954 ve 1955 yıllarında il ve köy yolları için vilâyetlere yapılan yardıma ait miktarlar ilişik listede gösterilmiştir. (*)

Karayolları Umum Müdürlüğü bütçesinde tevzi şekli İcra Vekilleri Heyetine bırakılmış olan, vilâyet ve köy yolları yapımı ve yapımına yardım ödeneğinden ilişik listede gösterilen miktarlarda vilâyetlere nakden yardım yapılmış olup mütebaki miktarlar,

- Vilâyet yolları üzerindeki büyük köprülerin yapımı,
- Önemli ve iki vilâyet üzerinde müşterek bâzı il yolları yapım, bakım ve onarımları,
- Bu maksatlar için gerek merkezde ve gerekse Karayolları bölge müdürlüklerindeki teşkilât masrafları,

İçin Karayolları Umum Müdürlüğü emrine tahsis edilmiş bulunmaktadır.

3. Köylerde halkın yapacağı su işlerine yardım tahsisatının vilâyetlere tevziinde nazarı itibara alınan hususlar aşağıda gösterilmiştir.

1950 yılında köy içme suları memleket ölçüsünde ele alındığı zaman gerek susuz köylerimizin adedi gerekse bunlara yapılacak isalenin maliyeti hakkında her hangi bir malûmat mevcut olmadığından vilâyetlere yapılacak tevziatta :

- Vilâyetin köy adedi,
- Köylerde yaşayan nüfus miktarı,

(*) İlişik liste soru sahibine gösterilmiş, dosyasında hıfzedilmiştir.

c) Vilâyetin yüz ölçüsü,

Nazarı itibara alınarak birtakım emsaller tesbit olunmuş ve nihayet vilâyetin iş yapma imkân ve kabiliyeti de bir faktör olarak göz önüne alınmak suretiyle bütçedeki tahsisatın bu esaslar dairesinde vilâyetlere tevzii uygun görülmüştür.

Tatbikattan elde edilen neticelere ve valiliklerden alınan malûmata istinaden vilâyetlerimizdeki susuz köylerin adedi, gerekse her vilâyette beher köye su getirmenin maliyeti tesbit edilmiş bulunduğundan her vilâyetin köy içme su konusundaki ihtiyacını takribî olarak hesaplamak mümkün olmuştur.

Bu ihtiyaçlara göre her vilâyet için bir emsal bulunmuştur. İkinci bir faktör olarak da susuz köylerde yaşayan nüfus miktarı nazarı itibara alınmış ve buna göre de her vilâyet için bir emsal bulunmuştur.

Bütçelere mevzu köylerde halkın yapacağı su işlerine yardım tahsisatı bu iki emsalin müsavi nispette nazara alınması suretiyle tevzi edilmekte, buna göre hesaplanan miktar, valiliklerin iş yapma imkân ve kabiliyeti de göz önünde tutularak yuvarlak bir rakama iblâğ edilmektedir.

4. Köylerde halkın yapacağı su işlerine yardım ödeneğinden 1954 ve 1955 yıllarında vilâyetlere yapılan aynı ve nakdî yardımları gösterir liste ilişiktir. (*)

4. — *Edirne Mebusu Cemal Köprülü'nün, Edirne Tarım Ceza Evinde idare memuru iken vazifesine son verilen Şaban Kama'nın beraet ettiği halde açıkta bulunması sebebine dair sualine Adliye Vekili Hüseyin Avni Göktürk'ün, tahriri cevabı (7/307)*

12 . II . 1956

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Edirne Tarım Ceza Evinde idare memuru olarak vazife görmekte iken 2556 numaralı Hâkimler Kanununun 126 ncı maddesine tevfi kan vazifesine son verilen Şaban Kama'nın cereyan eden muhakemesi sonunda beraet etmiş olduğunu, buna rağmen bir buçuk yıldan beri açıkta kalmış bulunduğunu öğrenmiş bulunuyorum.

(*) İlişik liste soru sahibine gösterilmiş, dosyasında hâfzedilmiştir.

Yukarıda bahsi geçen kanunun aynı maddesinin son fıkrasına göre «Men'i muhakeme veya beraet kararı aldıkları takdirde eski memuriyetlerine muadil memuriyetlere tâyin olunurlar» denildiği halde kanun hükmü neden dolayı bu zamana kadar yerine getirilmemiştir ve ne zaman getirilecektir?

Bu tahriri sual takririmize Adliye Vekili tarafından cevap verilmesinin teminini Yüksek Riyaset Makamından rica ederim.

Edirne
Cemal Köprülü

T. C.

Adliye Vekâleti

18 . II . 1957

C. T. Ev. U. Müdürlüğü

Sayı: 4377

Özü: Edirne Tarım Ceza Evi eski idare memuru Şaban Kaman hakkında.

T. B. M. Meclisi Yüksek Reisliğine

Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü sözü ile gelen 13 . II . 1957 tarih ve 7 - 307/3894/17435 sayılı yazılara K:

Edirne Tarım Ceza Evi İdare Memuru olup vazifesine son verilmiş olan Şaban Kaman'ın beraet ettiği halde kendisine neden vazife verilmediği hakkında Edirne Mebusu Cemal Köprülü tarafından verilen tahriri sual takriri üzerine, mumaileyhin durumu tetkik olundu.

Şaban Kaman'ın evvelce ticaret odası kâtipliğinde iken memurlarla aralarında çıkan bâzı hâdiseler dolayısıyla ticaret odasınınca 31 . VII . 1953 tarihinde vazifesine son verildiği ve bilâhara Edirne C. Müddeiumumiliğine müracaatı üzerine 25 lira maaşla Tarım Ceza Evi idare memurluğuna 19 . X . 1954 tarihinde mahallî adliye encümenince tâyin edilmiş ise de, müessese memurları ile geçimsizlik, müdüre hakaret ve vazifesini ihmalden dolayı hakkında dâva açılmış ve vazifesine devamı müessese için zararlı olacağı kanaatine varıldığından yine mahallî adliye encümenince Hâkimler Kanununun 126 ncı maddesi gereğince 23 . VIII . 1955 tarihinde işten çıkarılmıştır.

Mumaileyh, muhakemesi sonunda beraet et-

miş ve Temyiz Mahkemesince de 31 . V . 1956 tarihinde karar tasdik olunmuştur.

Yukarda adı geçen Şaban Kaman bunun üzerine tekrar eski vazifesine tâyini için 7.XI.1956 tarihinde müracaat etmiş ise de, mezkûr vazife nin münhal olmadığından tâyini yapılamamış ve kendisine de 16 . XI . 1956 tarihinde Edirne C. Müddeiumumiliği vasıtasıyla bu yolda tebligat yapılmıştır.

Her ne kadar 2556 sayılı Hâkimler Kanunu-

nun 122 nci maddesinin son fıkrasında beraet eden memurlara eski memuriyetlerine muadil vazife verilebileceğini âmir ise de, Şaban Kaman'ın yukarda arz edilen müracaatından başka bir müracaatı da mevcut değildir. Her hangi bir mahalde bir vazife talebettiği takdirde durumuna göre tekrar vazifeye tâyininin mümkün bulunduğunu saygılarımla arz ederim.

Adliye Vekili
Prf. Dr. H. A. Göktürk

1956 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi	: 541
Rey verenler	: 279
Kabul edenler	: 255
Reddedenler	: 24
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 245
Münhal mebusluklar	: 17

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Arif Demirer
Kemal Özçoban
Osman Talu
Murad Âli Ülgen

AĞRI

Celâl Yardımcı

AMASYA

Hâmit Koray
İsmet Olgaç
Mustafa Zeren

ANKARA

Ramiz Eren
Muzaffer Ergüder
Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz
Mümtez Tarhan
Âliye Temuçin
Hâzım Türegün

ANTALYA

Burhanettin Onat

AYDIN

Necati Çelim
Namık Gedik
Nail Geveci
Nihat İyriboz
Etem Menderes

A. Baki Ökdem

Cevat Ülkü

BALIKESİR

Esat Budakoğlu
Mekki Said Esen
Ahmet Karagür
Ahmet Kocabıyıköğlu
Yahya Pelvan
M. Halûk Timurtaş

Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

Talât Oran

BİNGÖL

Sait Göker

Ekrem Yıldız

BİTLİS

Nusrettin Barut

Selâhattin İnan

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu

Selâhattin Baysal

Fahri Belen

Mithat Dayıoğlu

İhsan Gülez

Lütfi Oğultürk

BURDUR

Hüseyin Çimen

Mehmet Özbey

BURSA

Selim Ragıp Emeç

Agâh Erozan

Hulûsi Köymen

Halûk Şaman

Ali Ferruh Yücel

Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Bedi Enüstün

Emin Kalafat

İhsan Karasioğlu

Servet Sezgin

Nuri Togay

ÇANKIRI

Tahir Akman

İbrahim Aydın

Tahsin Uygur

ÇORUH

Mecit Bumin

Hilmi Çeltikçioğlu

Muzaffer Önal

ÇORUM

Sedat Baran

Şevki Gürses

Baha Koldas

Hüseyin Ortakçioğlu

Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Baha Akşit

İsmail Hadımhoğlu

Ali Rıza Karaca

Mehmet Karasan

Osman Ongan

A. Hamdi Sancar

Refet Tavashoğlu

DIYARBAKIR

Fikri Arıç

Halil Turgut

Mehmed Hüsrev Ünal

EDİRNE

Hasan Maksudoğlu

Rükneddin Nasuhioğlu

Sabahattin Parsoy

Kemal Yaşınkılıç

ELÂZİĞ

Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Mustafa Rahmi Sana-
lan

Veysel Varol

ERZURUM

İshak Avni Akdağ

Sabri Erduman

Şevki Erker

Rıza Topcuoğlu

Esat Tuncel

ESKİŞEHİR

Hasan Polatkan

Abidin Potuoğlu

Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Abdülkadir Atik

Ekrem Cenani

Samih İnal

Süleyman Kuranel

Ali Ocak

GİRESUN

Ali Naci Duyduk

Hayrettin Erkmen

Tahsin İnanç

Abdullah İzmen

Doğan Köymen

Mazhar Şener

Adnan Tüfekeioğlu

HAKKÂRİ

Übeydullah Seven

HATAY

A. Feyzi Atahan

Ali Muhsin Bereketoğlu

A. Mithat Kuseyrioğlu

İÇEL

Refik Koraltan

Hidayet Sinanoğlu

İSPARTA

İrfan Aksu

Tahsin Tola

Zühtü Hilmi Velibeg

İSTANBUL

Faruk Nafiz Çamlıbel

Seyfi Gögen
Aleksandros Hacopulos
Hâdi Hüsman
Ziya Köktürk
Adnan Menderes
Nadir Nadi
Hanri Soriano
Zakar Tarver
Nazlı Tlıbar
Fahrettin Ulaş
Tahsin Yazıcı
İZMİR
Abdullah Aker
Nebil Sadi Altuğ
Behzat Bılgin
Sadık Giz
Arif Güngören
Osman Kapani
Halûk Ökeren
Nuriye Pınar
Mehmet Ali Sebük
İhan Sipahioğlu
Abidin Tekön
KARS
Fevzi Aktaş
Rıza Yalçın
KASTAMONU
Basri Aktaş
Nazifi Şerif Nabel
Ali Muzaffer Tanöver
KAYSERİ
Fikri Apaydın
İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurmel
Ömer Mart
KIRKLARELİ
Şefik Bakay
M. Ali Ceylân
KİRŞEHİR
Mehmet Mahmudoğlu
Tahir Taşer
KOCAELİ
Selâmi Dinçer
Hamza Osman Erkan
Sefer Göksel

Kâzım Meriç
Nüzhet Unat
Sadettin Yalım
KONYA
Abdürrahman Fahri
Ağaoğlu
Hamdi Ragıp Atademir
Sitki Salim Burçak
Muhittin Güzelkılınç
Tarık Kozbek
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen
M. Rüştü Özal
Halil Özyörük
Sabahattin Sönmez
KÜTAHYA
İhsan Şerif Özgen
MALATYA
Mehmet Kartal
Nuri Ocakcioğlu
MANİSA
Samet Ağaoğlu
Hikmet Bayur
Hayri Büke
Şemi Ergin
Nafiz Körez
Muzaffer Kurbanoğlu
Sudi Mihçioğlu
Muhlis Tümay
MARAS
Abdullah Aytemiz
Nedim Ökmen
MARDİN
Bahaettin Erdem
Abdülkadir Kalav
Halim Şatana
MUĞLA
Zeyyat Mandalinci
Yavuz Paşamehmetoğlu
MUŞ
Şefik Çağlayan
NİĞDE
Hüseyin Avrı Göktürk
Hüseyin Ülkü
Zihni Üner

ORDU
Refet Aksoy
Bekir Baykal
Mehmet Cemil Bengü
Feyzi Boztepe
Selâhattin Orhon
RİZE
Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Osman Kavrakoğlu
Mehmet Fahri Mete
SAMSUN
Ekrem Anıt
Abdullah Eker
Rami Ozan Gümüşoğlu
Ömer Güriş
Abdullah Keleşoğlu
Ferid Tüzel
Şükrü Uluçay
SEYHAN
Mustafa Akçalı
Sedat Barı
Enver Batumlu
Ahmet Kınık
Cavid Oral
Salim Serçe
Lûtfi Sezgin
Sinan Tekelioğlu
Nurullah İhsan Tolon
Ahmet Topaloğlu
İsmet Uslu
Mehmet Ünalı
SİİRD
Suat Bedük
Veysi Oran
Mehmet Daim Süalp
SİNOB
Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu
SİVAS
Şevki Ecevit
Rifat Öçten
Bahattin Örnekol
Ahmed Özel
M. Nurettin Turgay

TEKİRDAĞ
Fethi Mahramlı
Samim Yücedere
TOKAD
İhsan Bağ
Selâhattin Gülüt
Ahmet Gürkan
Osman Hacıbaloğlu
Ömer Sunar
Mehmet Şahin
Yusuf Ulusoy
TRABZON
Halit Ağanoğlu
Süleyman Fehmi Ka-
laycioğlu
Sami Orberk
Pertev Sanaç
Mustafa Reşit Tarakçı-
oğlu
TUNCELİ
Fethi Ülkü
URFA
Saim Önhon
UŞAK
Yusuf Aysal
Orhan Dengiz
Hakkı Gedik
Hâcim Yılmaz
VAN
Hamit Kartal
YOZGAD
Danyal Akbel
İhsan Aktürel
Talât Alpay
Ömer Lûtfi Erzurum-
luoğlu
Numan Kurban
Hâşim Tatlıoğlu
Ali Ünlüsoy
ZONGULDAK
Sebati Ataman
Sabih Duralı
Hakkı Hilâleci
Edibe Sayar

[Reddedenler]

BURDUR

Behçet Kayaalp
ÇANAKKALE
 Safaeddin Karanakaç
DIYARBAKIR
 Yusuf Azizoglu
 Ragıp Karaosmanoğlu
 İhsan Hamid Tiğrel
EDİRNE
 Cemal Köprülü

ERZINCAN

Hüsnü Çanakçı
İZMİR
 Cihad Baban
KARS
 Hasan Erdoğan
 Turgut Göle
 Kemal Güven
 Mehmet Hazer

İbrahim Us

KOCAELİ

Ekrem Alican
 Turan Güneş

MALATYA

Esat Doğan
 Kâmil Kırıkoglu
 Hilmi Özbay
 Tevfik Ünsalan

MANISA

Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu

SİNOB

M. Vehbi Dayıbaş
 Haşim Tari

TOKAD

Hasan Kangal

TRABZON

Emrullah Nutku

[Reye iştirak etmeyenler]

AFYON KARAHİSAR

Rıza Çerçel
 Sıtkı Koraltan
 Hüseyin Tiryakioğlu
 Gazi Yiğitbaşı
AĞRI

Kasım Küfrevi
 Halis Öztürk
 Nimet Sümer

AMASYA

Faruk Çöl
 Kemal Eren

ANKARA

Muhlis Bayramoğlu
 Âtîf Benderlioğlu
 Ömer Bilen
 Dağistan Binerbay
 Hamdi Bulgurlu
 Muhlis Ete
 Mümtaz Faik Fenik
 Abdullah Gedikoğlu
 Zafer Gökçer
 Necmi İnanç
 Fuad Seyhun
 Fuad Zincirkıran

ANTALYA

Kenan Akmanlar
 Fatin Dalaman
 Attilâ Konuk
 Asım Okur
 Ahmet Tekelioğlu
 Ahmet Tokuş

AYDIN

Zühtü Uray

BALIKESİR

Vacid Asena

Enver Gürel
 Mücteba Iştın
 Halil İmre
 Arif Kalıpsızoglu
 Muharrem Tunçay
 Sırrı Yırcalı

BİLECIK

İsmail Selçuk Çakıroğlu
 Şevki Hasırcı
 Yümnü Üresin

BİNGÖL

Necati Aras

BOLU

Sabri Çonkar
 Ahmet Hatı

BURDUR

Fethi Çelikbaş

BURSA

Raif Aybar (I)
 Sabahattin Çıracıoğlu
 Muhlis Erdener
 Müfit Erkuyumeu
 Sadettin Karacabey
 İbrahim Öktem
 Kenan Yılmaz

ÇANAKKALE

Nureddin Fuad Alp-
 kartal

Fatin Rüştü Zorlu

ÇANKIRI

Celâl Boynuk
 Kenan Çığman
 Asım Emrem

ÇORUH

Yaşar Gümüşel

ÇORUM

Mustafa Kemal Biber-
 oğlu

Yakup Gürsel
 Ali Rıza Kılıçkale
 Cevat Köstekçi

DENİZLİ

Ali Çobanoğlu
 Mustafa Gülcügil

DIYARBAKIR

Mustafa Ekinci

EDİRNE

Mehmet Enginün

ELÂZİĞ

Suphi Ergene
 Hüsnü Göktürk (I.)
 Ömer Faruk Sanaç
 Selâhattin Toker

ERZINCAN

Sadık Perinçek
 Tevfik Şenocak

ERZURUM

Rıfki Salim Burçak
 Zeki Çavuşoğlu
 Bahadır Dülger
 Abdülkadir Eryurt
 Hâmid Şevket İnce (I.)

Hasan Numanoglu

Cemil Önder

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt
 İsmail Sayın
 Hicri Sezen

GAZİANTEP

İhsan Dağ

Cevdet San

Selâhattin Ünlü

GİRESUN

Hamdi Bozbağ

GÜMÜŞANE

Zeki Başağa
 İsmail Hakkı Baykal
 Ekrem Ocaklı
 Sabri Özcan San
 Halis Tokdemir
 Halit ZARBUN

HATAY

Abdullah Cilli

Şekip İnal

Şemseddin Mursaloğlu

Celâl Ramazanoglu

Şevket Sarıcalı

İÇEL

Rüştü Çetin

Yakup Çukurova

Hüseyin Fırat

İbrahim Gürgen

Aziz Köksal

Mehmet Mutlugil

İSPARTA

Said Bilgiç

Kemal Demiralay

İSTANBUL

Necmi Ateş

Celâl Bayar (Reisicum-
hur)

Nazim Bezmen

Ali Fuad Cebesoy

Lûtfi Kırdar

Fuad Köprülü

Naci Kurt

Emin Onat

Mükerrrem Sarol
Nizamettin Âli Sav
Zeki Rıza Sporel
Hamdullah Suphi Tan-
rıöver) (İ.)
Füruzan Tekâl
Ahmet Topcu
Celâl Türkgeldi
Nuri Yamut

İZMİR

Mehmet Aldemir
Pertev Arat
Muzaffer Balaban
Muammer Çavuşoğlu
Necdet İncekara
Rauf Onursal
Behçet Uz

KARS

Sırrı Atalay
Remzi Çakır
Ali Yeniaras

KASTAMONU

Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Salim Esen
Muzaffer Kuşakçıoğlu
Ziya Termen

KAYSERİ

Emin Develioğlu
Kâmil Gündes
Servet Hacıpaşaoğlu

KIRKLARELİ

Fikret Filiz
Hüsnü Yaman

KIRŞEHİR

Osman Alişiroğlu
Ahmet Bilgin
Osman Bölükbaşı

KOCAELİ

Nüzhet Akın (İ. Â.)
Ziya Atıç

Hamdi Başak
Cemal Tüzün
KONYA
Hidayet Aydınlar
Mustafa Bağrıaçık
Tevfik Fikret Baran
Remzi Birand
Abdi Çilingir
Ziyad Ebüzziya
Reyhan Gökmenoğlu
Mekki Keskin
Ahmet Koyuncu

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Süleyman Süruri Na-
suhoglu

Osman Özbilen
Nihat Haluk Pepeyi
İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Abdullah Köroğlu
Mehmet Fahri Oral
Mehmet Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin

MANİSA

Yunus Muammer Ala-
kant
Adnan Karaosmanoğlu
Melih Koçer

MARAŞ

Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Mahmut Karaküçük
Remzi Öksüz
Mazhar Özsoy

MARDİN

Etem Aybar
Abdürrahman Bayar

Cevdet Öztürk
Reşit Kemal Timuroğlu
MUĞLA
Turhan Akarca (İ.)
Nuri Özsan
Nâtik Poyrazoğlu
Akif Sarıoğlu (İ.)

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu
Gıyasettin Emre

NİĞDE

Ali Ulvi Arıkan
Sadettin Ertur
Ahmet Nuri Kadioğlu
Cavit Kavurmacioğlu
Hasan Hayati Ülkün

ORDU

Fazıl Erim
Fazlı Ertekin
Sabri İşbakan
Memiş Yazıcı

RİZE

Kemal Balta
Ahmet Morgil

SAMSUN

Salim Çonoğlu
Tevfik İleri
Muhittin Özkefeli
Hamdi Tekay
Hâdi Uzer

SEYHAN

Zahit Akdağ
SİİRD
Baki Erden

SİNOB

Şerafettin Ayhan
Muhit Tümerkan

SİVAS

Hüseyin Çitil
Ercüment Damalı
Nuri Demirağ (İ)
Abdürrahman Doğruyol
Etem Erdineç

Nurettin Ertürk
Kâzım Oskay
Memduh Turhan
Hüseyin Yüksel
TEKİRDAĞ
İsmail Hakkı Akyüz
Ferid Alpiskender
Neemi Arman
Zeki Erataman

TOKAD

Hulûsi Bozbeyoğlu

TRABZON

Sabri Dilek
Mahmut Goloğlu
Muzaffer Harunoğlu
Selâhattin Karayavuz
İsmail Şener
Osman Turan

TUNCELİ

Arslan Bora
Bahri Turgut Okaygün

URFA

Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Mehmet Hatiboğlu
Hasan Oral
Celâl Öncel
Aziz Özbay
Muzaffer Timur

VAN

Hilmi Durmaz
Muslih Görentaş
Kemal Yörükoğlu
YOZGAD

Mahmut Ataman

ZONGULDAK

Hüseyin Balık
Suat Başol
Necati Diken
Cemal Kıpçak
Nusret Kirişcioğlu
Avni Yurdabayrak

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	3		17

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında imzalanan «Müdafaa maksatları için ihtira berati haklarının ve teknik malûmatın mübadelesinin kolaylaştırılmasına dair Anlaşma» nın tasdiki hakkındaki Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Aza adedi : 541
 Rey verenler : 275
 Kabul edenler : 263
 Reddedenler : 12
 Müstenkifler : 0
 Reye iştirak etmiyenler : 249
 Münhal mebusluklar : 17

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Rıza Çerçel
 Arif Demirer
 Kemal Özçoban
 Osman Talu
 Murad Âli Ülgen

AĞRI

Halis Öztürk
 Nimet Sümer
 Celâl Yardımcı

AMASYA

Hâmit Koray
 Mustafa Zeren

ANKARA

Ömer Bilen
 Hamdi Bulgurlu
 Ramiz Eren
 Muzaffer Ergüder
 Seyfi Kurtbek
 Talât Vasfi Öz
 Mümtaz Tarhan
 Âliye Temuçin
 Hâzım Türegün

ANTALYA

Attilâ Konuk
 Burhanettin Onat

AYDIN

Necati Çelim
 Namık Gedik
 Nail Geveci
 Nihat İyriboz
 Etem Menderes
 A. Baki Ökdem
 Cevat Ülkü

BALIKESİR

Esat Budakoğlu
 Mekki Said Esen
 Ahmet Karagür
 Ahmet Kocabıyıköğlu
 M. Halûk Timurtaş
 Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

Talât Oran

BİNGÖL

Ekrem Yıldız

BITLİS

Nusrettin Barut
 Selâhattin İnan

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu
 Selâhattin Baysal
 Fahri Belen
 Mithat Dayıoğlu
 İhsan Gülez

Lûtfi Oğultürk

BURDUR

Hüseyin Çimen
 Mehmet Özbey

BURSA

Selim Ragıp Emeç
 Ağâh Erozan
 Hulûsi Köymen
 Halûk Şaman
 Kenan Yılmaz
 Ali Ferruh Yücel
 Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Bedi Enüstün
 Emin Kalafat

İhsan Karasioğlu

Servet Sezgin

Nuri Togay

ÇANKIRI

Tahir Akman

İbrahim Aydın

Kenan Çıgman

Asım Emrem

Tahsin Uygur

ÇORUH

Mecit Bumin

Hilmi Çeltikçioğlu

Muzaffer Önal

ÇORUM

Sedat Baran

Şevki Gürses

Baha Koldaş

Hüseyin Ortakçioğlu

Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Baha Akşit

İsmail Hadımlıoğlu

Ali Rıza Karaca

Mehmet Karasan

Osman Ongan

A. Hamdi Sancar

Refet Tavashioğlu

DIYARBAKIR

Fikri Arıç

Ragıp Karaosmanoğlu

Halil Turgut

EDİRNE

Hasan Maksüdoğlu

Rükneddin Nasuhioğlu

Sabahattin Parsoy

Kemal Yaşınkılıç

ELAZİĞ

Suphi Ergene

Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Hüsni Çanakeçi

Mustafa Rahmi Sana-
lan

Veysel Varol

ERZURUM

İshak Avni Akdağ

Sabri Erduman

Şevki Erker

Abdülkadir Eryurt

Cemil Önder

Rıza Topcuoğlu

Esat Tuncel

ESKİŞEHİR

Hasan Polatkan

Abidin Potuoğlu

Hieri Sezen

Kemal Zeytinioğlu

GAZİANTEP

Abdülkadir Atik

Ekrem Cenani

Samih İnal

Süleyman Kuranel

Ali Ocak

GİRESUN

Ali Naci Duyduk

Hayrettin Erkmen

Tahsin İnanç

Doğan Köymen

GÜMÜŞANE

Halit Zarbun

HAKKÂRI

Übeydullah Seven

HATAYA. Feyzi Atahan
Ali Muhsin Bereketoğlu
A. Mithat Kuseyrioğlu
Celâl Ramazanoglu**İÇEL**Rüştü Çetin
Yakup Çukurova
Hüseyin Fırat
Hidayet Sinanoğlu**İSPARTA**İrfan Aksu
Kemal Demiralay
Tahsin Tola**İSTANBUL**Nazim Bezmen
Ali Fuad Cebesoy
Faruk Nafiz Çamlıbel
Aleksandros Hacopulos
Hâdi Hüsman
Ziya Köktürk
Adnan Menderes
Nadir Nadi
Hanri Soriano
Zakar Tarver
Fahrettin Ulaş
Tahsin Yazıcı**İZMİR**Abdullah Aker
Nebil Sadi Altuğ
Behzat Bilgin
Arif Güngören
Osman Kapani
Halûk Ökeren
Nuriye Pınar
Mehmet Ali Sebük
İlhan Sipahioğlu
Abidin Tekön**KARS**Fevzi Aktaş
Hasan Erdoğan
Rıza Yalçın**KASTAMONU**Basri Aktaş
Nazifi Şerif Nabel
Ali Muzaffer Tanöver**KAYSERİ**Fikri Apaydın
İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurmel**KIRKLARELİ**Şefik Bakay
M. Ali Ceylân**KIRŞEHİR**Mehmet Mahmudoğlu
Tahir Taşer**KOCAELİ**Nüzhet Akın
Selâmi Dinçer
Hamza Osman Erkan
Sefer Göksel
Kâzım Meriç
Nüzhet Unat
Sadettin Yalım**KONYA**Abdürrahman Fahri
Ağaoğlu
Hamdi Ragıp Atademir
Sıtkı Salim Burçak
Tarık Kozbek
M. Rüştü Özal
Halil Özyörük
Sabahattin Sönmez**KÜTAHYA**

İhsan Şerif Özgen

MALATYAMehmet Kartal
Nuri Ocakçoğlu
Tevfik Ünsalan**MANİSA**Samet Ağaoğlu
Hikmet Bayur
Hayri Büke
Şemi Ergin
Nafiz Körez
Sudi Miçeoğlu
Muhlis Tümay**MARAŞ**

Abdullah Aytemiz

MARDİNBahaettin Erdem
Abdülkadir Kalav
Halim Şatana**MUĞLA**

Zeyyat Mandalinci

Yavuz Paşamehmetoğlu

MUŞŞefik Çağlayan
NİĞDEHüseyin Avni Göktürk
Ahmet Nuri Kadioğlu
Zihni Üner**ORDU**Refet Aksoy
Bekir Baykal
Mehmet Cemil Bengü
Sabri İşbakan
Selâhattin Orhon
Memiş Yazıcı**RİZE**Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Osman Kavrakoğlu
Mehmet Fahri Mete**SAMSUN**Ekrem Amt
Rami Ozan Gümüşoğlu
Abdullah Keleşoğlu
Ferid Tüzel
Şükrü Uluçay**SEYHAN**Mustafa Akçalı
Sedat Barı
Enver Batumlu
Ahmet Kınık
Cavid Oral
Salim Serçe
Lâtifi Sezgin
Sinan Tekelioğlu
Nurullah İhsan Tolon
Ahmet Topaloğlu
İsmet Uslu
Mehmet Ünalı**SİİRD**Suat Bedük
Baki Erden
Veysi Oran
Mehmet Daim Süalp**SİNOB**Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu**SİVAS**

Şevki Eeevit

Rifat Öçten
Bahattin Örnekol
Ahmed Özel
M. Nurettin Turgay**TEKİRDAĞ**Fethi Mahramlı
Samim Yücedere**TOKAD**Selâhattin Gülüt
Ahmet Gürkan
Osman Haçbaloglu
Ömer Sunar
Mehmet Şahin
Yusuf Ulusoy**TRABZON**Halit Ağanoğlu
Süleyman Fehmi Ka-
layeioğlu
Sami Orberk
Pertev Sanaç
Mustafa Reşit Tarakçı-
oğlu**TUNCELİ**

Fethi Ülkü

URFA

Saim Önhon

UŞAKYusuf Aysal
Orhan Dengiz
Hakkı Gedik
Hâcim Yılmaz**VAN**

Hamit Kartal

YOZGADDanyal Akbel
İhsan Aktürel
Talât Alpay
Ömer Lâtifi Erzurum-
luoğlu
Numan Kurban
Hâşim Tathoğlu
Ali Ünlüsoy**ZONGULDAK**Sebati Ataman
Hüseyin Balık
Necati Diken
Sabi Duralı
Hakkı Hilâlet

[Reddedenler]

DIYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu
EDİRNE
Cemal Köprülü
İZMİR
Cihad Baban

KARS
Kemal Güven
MALATYA
Esat Doğan
Kâmil Kırıkoğlu
Hilmi Özbay

MANİSA
Fevzi Lûtfi Karaosman-
oğlu
SİNOB
M. Vehbi Dayıbaş

Haşim Tari
TOKAD
Hasan Kangal
TRABZON
Emrullah Nutku

[Reye işirak etmiyenler]

AFYON KARAHİSAR
Sıtkı Koraltan
Hüseyin Tiryakioğlu
Gazi Yiğitbaşı
AGRI
Kasım Küfrevi
AMASYA
Faruk Çöl
Kemal Eren
İsmet Olgaç

ANKARA
Muhlis Bayramoğlu
Atıf Benderlioğlu
Dağistan Binerbay
Muhlis Ete
Mümtaz Faik Fenik
Abdullah Gedikoğlu
Zafer Gökçer
Necmi İnanç
Fuad Seyhun
Fuad Zincirkıran

ANTALYA
Kenan Akmanlar
Fatin Dalaman
Asım Okur
Ahmet Tekelioğlu
Ahmet Tokuş

AYDIN
Zühtü Uray
BALIKESİR
Vacid Asena
Enver Güreli
Mücteba İştin
Halil İmre
Arif Kalıpsızoğlu
Yahya Pelvan
Muharrem Tunçay
Sırrı Yırcalı

BİLECİK
İsmail Selçuk Çakıroğlu
Şevki Hasırcı
Yümnü Üresin
BİNGÖL
Necati Aras
Sait Göker
BOLU
Sabri Çonkar
Ahmet Hatı

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Behçet Kayaalp
BURSA
Raif Aybar (İ.)
Sabahattin Çıracıoğlu
Muhlis Erdener
Müfit Erkuyumeu
Sadettin Karacabey
İbrahim Öktem

ÇANAKKALE
Nureddin Fuad Alp-
kartal
Safaeddin Karanakçı
Fatin Rüstü Zorlu

ÇANKIRI
Celâl Boynuk
ÇORUH
Yaşar Gümüşel

ÇORUM
Mustafa Kemal Biber-
oğlu
Yakup Gürsel
Ali Rıza Kılıçkale
Cevat Köstekçi
DENİZLİ
Ali Çobanoğlu
Mustafa Gülcügil

DIYARBAKIR
Mustafa Ekinci
İhsan Hamid Tiğrel
Mehmed Hüsrev Ünal
EDİRNE
Mehmet Enginün
ELÂZİĞ
Hüsnü Göktuğ (İ)
Ömer Faruk Sanac
Selâhattin Toker
ERZİNCAN

Sadık Perinçek
Tevfik Şenocak
ERZURUM
Rıfkı Salim Burçak
Zeki Çavuşoğlu
Bahadır Dülger
Hâmid Şevket İnce (İ.)
Hasan Numanoğlu

ESKİŞEHİR
Muhtar Başkurt
İsmail Sayın

GAZİANTEP
İhsan Dağ
Cevdet San
Salâhattin Ünlü

GİRESUN
Hamdi Bozbağ
Abdullah İzmen
Mazhar Şener
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE
Zeki Başağa
İsmail Hakkı Baykal
Ekrem Ocaklı
Sabri Özcan San
Halis Tokdemir
HATAY
Abdullah Cilli

Şekip İnal
Şemsettin Mursaloğlu
Şevket Sarıcalı
İÇEL
İbrahim Gürgen
Refik Koraltan (Rs.)
Aziz Köksal
Mehmet Mutlugil
İSPARTA
Said Bilgiç
Zühtü Hilmi Velibeşe
İSTANBUL

Necmi Ateş
Celâl Bayar (Reisicum-
hur)
Seyfi Gögen
Lûtfi Kırdar
Fuad Köprülü
Naci Kurt
Emin Onat
Mükerrem Sarol
Nizamettin Âli Sav
Zeki Rıza Sporel
Hmdullah Suphi Tan-
rıöver (İ)
Füruzan Tekâl
Nazlı Tıbar
Ahmet Topcu
Celâl Türkgeldi
Nuri Yamut

İZMİR
Mehmet Aldemir
Pertev Arat
Muzaffer Balaban
Muammer Çavuşoğlu
Sadık Giz
Necdet İncekara
Rauf Onursal
Behçet Uz

KARS

Sırrı Atalay
Remzi Çakır
Turgut Göle
Mehmet Hazer
İbrahim Us
Ali Yeniaras

KASTAMONU

Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Salim Esen
Muzaffer Kuşakçioğlu
Ziya Termen

KAYSERİ

Emin Develioğlu
Kâmil Gündes
Servet Hacıpaşaoğlu
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Fikret Filiz
Hüsnü Yaman

KIRŞEHİR

Osman Alışiroğlu
Ahmet Bilgin
Osman Bölükbaşı

KOCAELİ

Ekrem Alican
Ziya Atıg
Hamdi Başak
Turan Güneş
Cemal Tüzün

KONYA

Hidayet Aydın
Mustafa Bağrıaçık
Tevfik Fikret Baran
Remzi Birand
Abdi Çilingir
Ziyad Ebüzziya
Reyhan Gökmenoğlu
Muhittin Güzelkılınç

Mekki Keskin

Ahmet Koyuncu
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Süleyman Süruri Nasuhioğlu
Osman Özbilen
Nihat Haluk Pepeyi
İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Abdullah Koroğlu
Mehmet Fahri Oral
Mehmet Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin

MANİSA

Yunus Muammer Alakant
Adnan Karaosmanoğlu
Melih Koçer
Muzaffer Kurbanoğlu

MARAS

Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Mahmut Karaküçük
Nedim Ökmen
Remzi Öksüz
Mazhar Özsoy

MARDİN

Etem Aybar
Abdürrahman Bayar
Cevdet Öztürk
Reşit Kemal Timuroğlu

MUĞLA

Turhan Akarca (İ.)

Nuri Özsan
Nâtrık Poyrazoğlu
Akif Sarıoğlu (İ.)

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu
Gıyasettin Emre

NİĞDE

Ali Ulvi Arıkan
Sadettin Ertur
Cavit Kavurmacıoğlu
Hüseyin Ülkü
Hasan Hayati Ülkün

ORDU

Feyzi Boztepe
Fazıl Erim
Fazlı Ertekin

RİZE

Kemal Balta
Ahmet Morgil

SAMSUN

Salim Çonoğlu
Abdullah Eker
Ömer Güriş
Tevfik İleri
Muhittin Özkefeli
Hamdi Tekay
Hâdi Uzer

SEYHAN

Zahit Akdağ
SİNOB
Şerafettin Ayhan
Muhit Tümerkan

SİVAS

Hüseyin Çitil
Ercüment Damalı
Nuri Demirağ (İ.)
Abdürrahman Doğruyol
Etem Erdinç
Nurettin Ertürk
Kâzım Oskay

Memduh Turhan
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Ferid Alpiskender
Necmi Arman
Zeki Erataman

TOKAD

İhsan Bağ (Rs. V.)
Hulûsi Bozbeyoğlu

TRABZON

Sabri Dilek
Mahmut Goloğlu
Muzaffer Harunoğlu
Selâhattin Karayavuz
İsmail Şener
Osman Turan

TUNCELİ

Arslan Bora
Bahri Turgut Okaygün

URFA

Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Mehmet Hatiboğlu
Hasan Oral
Celâl Öncel
Aziz Özbay
Muzaffer Timur

VAN

Hilmi Durmaz
Muslih Görentaş
Kemal Yörükoğlu

YOZGAD

Mahmut Ataman

ZONGULDAK

Suat Başol
Cemal Kıpçak
Nusret Kirişcioğlu
Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	3		17

Rize Mebusu İzzet Akçal'ın, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesinin tadiline ve aynı kanuna muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye Encümeni mazbatası (2/426)

T. B. M. Meclisi Yüksek Riyasetine

5434 sayılı Kanunun 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesinin değiştirilmesine ve 5434 sayılı Kanuna muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi bağlı olarak sunulmuştur.

Muktezasının ifasını arz ve rica ederim.

21 . I . 1957

Rize Mebusu
İzzet Akçal

MUCİP SEBEPLER

5434 sayılı «Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı» Kanununun 14 ncü maddesinin (a, b, c, d, e, g, h, i) fıkralarında belirtilmiş bulunan bir kısım Sandık gelirleriyle yine bu kanunun 125 nci maddesinde derpiş edilen kesenek ve karşılıkların, mezkûr kanunun 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesinin (a) ve (c) fıkralarında tâyin ve tasrih olunduğu gibi, maaş, ücret ve tahsisatın tediyesi gününden itibaren başlayarak 15 gün içinde Sandık namına banka veya PTT merkezlerine yatırılmasının her zaman mümkün olamadığı ve bu kısa müddetin kurumları müşkül duruma düşürdüğü anlaşılmaktadır.

Filhakika, personeline maaş, ücret ve ödenek tediyesinde bulunan bir kurumun bulunduğu yerde banka veya PTT merkezinin bulunmaması para mevcudunun kifayet etmemesi, tediye merkezlerinin birbirlerinden uzak mesafelerde bulunan mutemetliklerinden kanunun koymuş olduğu müddet içinde hesap alamamaları, bu işlerle ilgili memurların hasta veya izinli olması aynı zamanda birçok vazifelerle de tavgif edilmiş olmaları, Sandık gelirlerinin yatırılması işinin banka veya PTT merkezi bulunan civar kaza veya vilâyet merkezine yapılacak seyahati zaruri kılması, bu seyahat için nakil vasıtasının bulunmaması, bilhassa kış aylarında ekseriya yolların kapalı olması gibi giderilmesi tediye ile ilgili memur ve mesul muhasiplerin takatları dışında bulunan sebepler dolayısıyla Sandık gelirleri 15 gün içinde banka veya PTT merkezlerine yatırılamamaktadır.

Kanunun, sırf evvelce bir aylık olan müddeti 15 güne indirmesi dolayısıyla, zaman darlığı yüzünden, kurumların bu işlerle ilgili memurlarının bizzarure mağduriyetlerini mucibolacak şekilde % 10 gecikme zammının kendilerinden tahsili adalet prensiplerine uygun değildir.

17 nci maddenin «bu vazifeyi yerine getirmiyen» ibareleriyle başlayan paragrafı hükümlerine göre, (ç) fıkrasında yazılı müddetler içerisinde yatırılmıyan kanunun 14 ncü maddesinin (j) fıkrasında tadadedilen Sandık varidatı hakkında da bizzarure % 10 gecikme zammı aranılmakta idi.

Ancak, (j) fıkrasında tadadedilen Sandık varidatları büyük yekûnlara baliğ olduklarından, ekseri hallerde nakit mevcudu bulunmaması veya tahsisatsızlık gibi kurumların sorumlu memurlarının dahli bulunmıyan sebeplerle geciktirilerek yatırılmaktadır. Bu gecikmelerden dolayı kurumların alâkalı memurlarından % 10 gecikme zammının aranılması ise hak ve nasfet kâidelerine uygun düşmiyeceği gibi, bu zamların bu memurların malî takatları üstünde bulunması dolayısıyla de tahsili imkânsızlığı ile karşılaşmaktadır.

Bu haklı esbaba istinaden sözü edilen paragraf hükümlerinin bu kabil sandık vâridatının geç gönderilmesinde kurumlarından % 5 faizi ile birlikte tahsili şeklinde değiştirilmesine zaruret görülmüştür.

Ayrıca, 15 günlük müddetin kifayetsizliği dolayısıyla Sandık gelirlerinin yukarıda arz edilen sebeplerle Sandık namına geç yatırılması halinde ilgili memur ve mesul muhâsipler namına % 10 gecikme zammı tahakkuk ettirilmesi de, her hangi bir hatası görülmiyen bir kimseye, ceza verilmesi gibi bir hal tevlihdetmekte olduğundan, maddeye ancak kurumlarının yazılı mütalâalarının alınması da ilâve edilmiş ve bu suretle kasıt haricindeki hallerde fuzuli gecikme zammı tahakkuku önlenmiştir. Ayrıca geçici bir madde ile de, muaddel kanunun ilk tatbik devresine munhasır olarak şimdiye kadar tekevvün etmiş bulunan gecikme vakalarından mütevellit % 10 gecikme zamlarının, bu işte şahsi hatadan beri memur ve mesul muhâsiplerden tahsilinden sarfınazarla silinmesi suretiyle mağduriyetlerin bir defaya mahsus olmak üzere önlenmesi düşünülmüştür.

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Esas No. 2/426

Karar No. 50

11. II. 1957

Yüksek Reisliğe

Rize Mebusu İzzet Akçal'ın, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesinin tadiline ve aynı kanuna muvakkat bir madde eklenmesine dair olan kanun teklifi, Maliye Vekâleti, Emekli Sandığı temsilcileri ve teklif sahibi de hazır bulunduğu halde encümenimizde tetkik ve müzakere edildi :

Teklif, 5434 sayılı Kanunun, 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesinin muhtelif fıkralarında değişikliği istihdaf etmektedir.

Sandık gelirlerinin, Sandığa gönderilmesine dair olan hükümleri ihtiva eden 5434 sayılı Kanunun 17 nci maddesi, 6311 sayılı Kanunla tadil olunması yüzünden tatbikatta aksaklıkları ve şikâyetleri mucibolduğu, ezcümle; Kurumun bulunduğu yerde banka ve PTT merkezinin bulunmaması, para mevcudunun kifayet etmemesi, tediye merkezlerinin birbirlerinden uzak sahalarda bulunan mutemetliklerinden kanunun koyduğu müddet içinde hesap alamamaları gibi sebeplerle 15 günlük müddetin geçirildiği ve bu yüzden muhasip ve tediye ile ilgili memurların % 10 gecikme cezasına çarptırıldığı ve bu cezaların tahsilinin müşkülât arz eylediği gibi, adalet prensipleriyle de kabili telif bulunmadığı, tahsisat veya tediye

emri bulunmamasına rağmen ödeme yapılması bir taraftan Muhasebei Umumiye Kanununa aykırı düşmekte, diğer taraftan tahsisat bulunmadığından gönderilemiyen paralar için memurların mesul tutulması gayriâdil görüldüğü cihetle; bu mahzurları gidermek ve mücbir sebeplerle zamanında sandık aidatını göndermiyenlerden talep ve tahsil olunan cezaların kaldırılması ve maddenin tatbikatta suhulet temin edecek şekilde düzenlenmesi gayesiyle yapılan teklif esas itibariyle encümenimizce de uygun görülmüştür.

Bu itibarla :

1. Başlık aynen kabul edilmiştir.
2. Birinci fıkradaki (tediye emri olup olmadığına bakmaksızın) ibaresinin kaldırılarak bunun yerine tahsisatsızlık veya tediye emrinin mevcudolmaması yüzünden geç gönderilen paralarla % 10 zamlarının kurumlardan alınmasını temin eden bir hükmün konulması ve maddenin sondan dördüncü bendinde, kurumların tediye ile ilgili memur ve mesul muhâsiplerinden, sandık vâridatını zamanında kesmiyen ve göndermiyenlerden alınacak % 10 gecikme cezasının hangi hallerde aranılmıyacağına dair olan hükmün ayrı bir fıkra halinde (şu kadar ki, kendilerinden gecikme zammı tahsil edilecek me-

mur ve muhasiplerin kurumları tarafından gecikmenin mücbir sebepler dolayısıyla vâkı olduğu bildirildiği ve Sandık İdare Meclisince de bu husus muhik görüldüğü takdirde, cezanın tahsilinden sarfınazar edilir) şeklinde tadilen ve gecikmeden mütevellit Sandık alacaklarının teklifte gösterdiği üzere mahalli maliye teşkilâtınca tahsili hakkındaki tadilin de keza aynen,

3. a ve c fıkralarında yazılı on beş günlük müddetin kısalığı sebebiyle bir aya çıkarılması hakkındaki tadilin aynen,

4. Sandık varidatından 5434 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinin (j) fıkrasında yazılı olanların, Sandığa vaktinde gönderilmemesi umumiyetle nakit durumu ve tahsilâtla ilgili bulunduğundan, bunlar için muhasiplerden % 10 gecikme zammı alınmayıp, kurumlardan % 5 faiz alınması hakkındaki teklifin uygunluğu sebebiyle aynen ve sonran ikinci fıkrasında (. . . . mahallin en büyük âmirinin terfik edeceği bir memurla olmak şartıyla) şeklinde tesbiti,

Kabul edilmiştir.

5. Muvakkat madde ile, 6311 sayılı Kanunla birinci maddede yapılan değişiklikten sonra tahakkuk ettirilen % 10 gecikme cezalarının silinmesi derpiş olunmaktadır.

6311 sayılı Kanunla on beş güne indirilen müddet içinde Sandığa gönderilemeyen varidatın

bu kanunun neşrinden evvel 5434 sayılı Kanunun ilk tatbiki sıralarında da gecikmenin yukarıda işaret edilen sebepler tahtında vârit olacağı mülâhaza ve mütalâa olduğundan, gecikme zamlarının, 5434 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1.I.1950 tarihinden itibaren silinmesi uygun görülmüş ve madde bu suretle tadilen kabul olunmuştur.

6. Teklifin ikinci ve üçüncü maddeleri tarzı tahriri bakımından değiştirilerek mevcut âzanın ittifakiyle encümenimizde kabul edilmiştir.

Teklifin şümül ve mahiyeti itibariyle tercihan ve müstacelen görüşülmesi talebiyle,

Umumi Heyetin Yüksek tasviblerine arz edilmek üzere Riyaset makamına saygı ile sunulur.

Maliye Encümeni Reisi

Amasya

H. Koray

Mazbata M.

Afyon K.

O. Talu

Kâtip

Sivas

K. Oskay

Giresun

A. İzmen

Bolu

S. Baysal

Kırşehir

O. Alişiroğlu

Çankırı

A. Emrem

Mardin

A. Kalav

Samsun

Ş. Uluçay

İmzada bulunamadı

RİZE MEBUSU İZZET AKÇAL'IN TEKLİFİ

5434 sayılı Kanununun 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesinin değiştirilmesine ve 5434 sayılı Kanuna muvakkat bir madde eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 5434 sayılı Kanununun 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kurumlar tediye emri olup olmadığına bakmaksızın 14 ncü maddede yazılı Sandık varidatından;

a) (a, b, c, ç, d, e) fıkralarında yazılı olanlarla 125 nci maddede derpiş edilen kesenek ve karşılıkları,

Aylık, ücret ve tahsisatın tediyesi gününü takibeden günden başlamak üzere bir ay içinde,

b) (f) fıkrasında yazılı % 1 lerin tamamını, bütçelerinin salâhiyetli makamlarca tasdik edildiği tarihleri takibeden ay başlarından itibaren en çok (6) ay içinde ve aylık (6) eşit taksitte ve yıl içinde alınan ek tahsisatlara ait % 1 lerin tamamının da o yılın son gününü geçmemek üzere, bunların alındığı tarihleri takibeden (2) ay içinde,

c) (g, h, i) fıkralarında yazılı olanları tahsilleri gününü takibeden günden başlamak üzere bir ay içinde,

ç) (j) fıkrasında yazılı olanları, ilgili maddelerinde gösterilen müddetler içinde,

Sandığa veya Sandık adına postaya veya bankaya yatırmaya mecburdurlar.

Varidat ve tahsilâtın Sandığa veya Sandık adına postaya veya bankaya tevdiini mütaakıp kurumlar, 14 ncü maddenin (f, h, i) fıkralarında yazılı varidatlarla aynı maddenin (j) fıkrasında zikredilen 28 nci madde varidatı için, varidatın nev'ini, miktarını kaç gün ve sayılı makbuzla hangi banka veya posta idaresine tevdiini gösterir muhtasar bordroyu Sandığa gönderir.

14 ncü maddenin (a, b, c, ç, d, e, g) fıkralarında yazılı Sandık varidatiyle (j) fıkrasında zikredilen 34 ve 38 nci maddeler varidatı ve 125 nci maddede derpiş edilen kesenek ve karşılıklar için, kurumlarca Sandığa aylık bordro gönderilmez. Kurumlar bu gelirlerin bordroları yerine, her takvim yılındakini ihtiva etmek üzere şahıs emeklilik fişlerine kesinti yapıldıkça tarihi de gösterilmek suretiyle bu çeşit varidatı kaydederler.

MALİYE ENCÜMENİNİN TADILI

5434 sayılı Kanununun 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesinin değiştirilmesine ve 5434 sayılı Kanuna muvakkat bir madde eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 5434 sayılı Kanununun 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Kurumlar 14 ncü maddede yazılı Sandık varidatından;

a) (a, b, c, ç, d, e) fıkralarında yazılı olanlarla 125 nci maddede derpiş edilen kesenek ve karşılıkları aylık,

Ücret ve tahsisatın tediyesi gününü takibeden günden başlamak üzere bir ay içinde,

b) (f) fıkrasında yazılı % 1 lerin tamamını, bütçelerinin salâhiyetli makamlarca tasdik edildiği tarihleri takibeden ay başlarından itibaren en çok (6) ay içinde ve aylık (6) eşit taksitte ve yıl içinde alınan ek tahsisatlara ait % 1 lerin tamamının da o yılın son gününü geçmemek üzere, bunların alındığı tarihleri takibeden (2) ay içinde,

c) (g, h, i) fıkralarında yazılı olanları tahsilleri gününü takibeden günden başlamak üzere bir ay içinde,

ç) (j) fıkrasında yazılı olanları, ilgili maddelerinde gösterilen müddetler içinde,

Sandığa veya Sandık adına postaya veya bankaya yatırmaya mecburdurlar.

Varidat ve tahsilâtın Sandığa veya Sandık adına postaya veya bankaya tevdiini mütaakıp kurumlar, 14 ncü maddenin (f, h, i) fıkralarında yazılı varidatlarla aynı maddenin (j) fıkrasında zikredilen 28 nci madde varidatı için, varidatın nev'ini, miktarını, kaç gün ve sayılı makbuzla hangi banka veya posta idaresine tevdiini gösterir muhtasar bordroyu Sandığa gönderir.

14 ncü maddenin (a, b, c, ç, d, e, g) fıkralarında yazılı Sandık varidatiyle (j) fıkrasında zikredilen 34 ve 38 nci maddeler varidatı ve 125 nci maddede derpiş edilen kesenek ve karşılıklar için, kurumlarca Sandığa aylık bordro gönderilmez. Kurumlar bu gelirlerin bordroları yerine her takvim yılındakini ihtiva etmek üzere şahın emeklilik fişlerine kesinti yapıldıkça tarihi de gösterilmek suretiyle bu çeşit varidatı kaydederler.

Bir ay içindeki fiilî ve itibari hizmet zammı müddetleri tahakkuk ettirilerek sütununa yazılır ve yıl sonunda 34 ve 38 nci maddelere göre bu hizmetlere tekabül eden meblâğlar hesap edilerek ayrıca kaydolunur.

Kurumlar bu fişleri bir icmal bordrosuyla en geç mütaakıp yılın Ocak ayı sonuna kadar Sandığa veya Sandık adına postaya tevdi ederler ve fişin bir suretini de ilgili iştirakçi veya tevdiatçıya verirler.

Kurum muhاسبleri her kurumun aylık tediye bordrosundaki tevkiyat sütunlarında gösterilen Sandık varidatının aylık yekûnunu her sayfası bir kuruma tahsis edilecek bir deftere Sandık varidatının neveleri itibariyle ayrı ayrı göstermek suretiyle her ay kaydederler.

Sene sonlarında muhاسبliklerce, zımbalı olan bu defterlerin kurumlar itibariyle yekûnları yapılır ve bundan iktibasen de bir icmal bordrosu çıkarılır ve her yıl Ocak ayı sonuna kadar Sandığa veya Sandık adına postaya tevdi edilir.

İcmal sütununun altında her ay gönderilen paralara ait banka veya posta makbuzlarının gün, sayı ve muhteviyatları da gösterilir.

Sandık varidatını tahakkuk ettirmiyen yukarıda (a,b,c.) fıkralarında tadadolan müddetler içerisinde kesmiyen veya göndermiyen kurumların tediye ile ilgili memurları ile mesul muhاسبlerinden bu paralar % 10 fazlasıyla birlikte ve Sandığın talebi üzerine âmme alacaklarının Tahsil Usulü Kanununa göre mahallî maliye teşkilâtınca tahsil olunur.

(ç) fıkrasında yazılı müddetler içerisinde yatırılmıyan Sandık varidatları ise, kurumlarından % 5 faizi ile birlikte tahsil olunur.

Yukarıda yazılı defter ve cetveller Sandıkça hazırlanır.

Sandık, kurumların bu maddedeki ve kanunun 16 nci maddesiyle diğer maddelerindeki Sandığa karşı vecibelerini yerine getirip getirmediıklarını, kontrol yapılacak kurumun mahallî en büyük mülkiye âmirinin tefrik edeceği bir memurla birlikte olmak şartıyla, müfettişleri vasıtasıyla kontrol ettirebilir.

Sandık müfettişlerinin bu vazifelerini yerine getirmek için istiyebilecekleri defter, kâğıt, hesap ve sair vesikaların ibrazı mecburidir. Bunları

Bir ay içindeki fiilî ve itibari hizmet zammı müddetleri tahakkuk ettirilerek sütununa yazılır ve yıl sonunda 34 ve 38 nci maddelere göre bu hizmetlere tekabül eden meblâğlar hesab edilerek ayrıca kaydolunur.

Kurumlar bu fişleri bir icmal bordrosu ile en geç mütaakıp yılın Ocak ayı sonuna kadar Sandığa veya Sandık adına postaya tevdi ederler. Ve fişin bir suretini de ilgili iştirakçi veya tevdiatçıya verirler.

Kurum muhاسبleri her kurumun aylık tediye bordrosundaki tevkiyat sütunlarında gösterilen Sandık varidatının aylık yekûnunu, her sayfası bir kuruma tahsis edilecek bir deftere Sandık varidatının neveleri itibariyle ayrı ayrı göstermek suretiyle her ay kaydederler.

Sene sonlarında muhاسبliklerce, zımbalı olan bu defterlerin kurumlar itibariyle yekûnları yapılır, ve bundan iktibasen de bir icmal bordrosu çıkarılır. Ve her yıl Ocak ayı sonuna kadar Sandığa veya Sandık adına postaya tevdi edilir.

İcmal sütununun altında her ay gönderilen paralara ait banka veya posta makbuzlarının gün, sayı ve muhteviyatları da gösterilir.

Sandık varidatını tahakkuk ettirmiyen yukarıda (a, b, c) fıkralarında tadadolan müddetler içerisinde kesmiyen veya göndermiyen kurumların tahakkuk ve tediye ile ilgili memurları ile mesul muhاسبlerinden bu paralar % 10 fazlasıyla birlikte ve Sandığın talebi üzerine Âmme alacaklarının tahsili usulü Kanununa göre mahallî maliye teşkilâtınca tahsil olunur.

Ancak, kurumların bütçelerindeki tahsisatın kifayet etmemesi veya tahsisat mevcudolduğu halde mahalline tediye emri gönderilmemesi dolayısıyla Sandık varidatının zamanında gönderilmemesi halinde bu paralar % 10 gecikme zammıyla birlikte kurumlarından alınır.

Şu kadar ki, kendilerinden gecikme zammı tahsil edilecek memur ve muhاسبlerin kurumları tarafından gecikmenin mücbir sebepler dolayısıyla vâkı olduğu bildirildiği ve Sandık İdare Meclisince de bu husus muhik görüldüğü takdirde cezanın tahsilinden sarfınazar edilir..

(ç) fıkrasında yazılı müddetler içerisinde yatırılmıyan Sandık varidatları ise, kurumlarından % 5 faizi ile birlikte tahsil olunur.

vermiyenler hakkında 128 nci madde hükümleri tatbik olunur.

Yukarda yazılı defter ve cetveller Sandıkça hazırlanır.

Sandık, kurumların bu maddedeki ve kanunun 16 ncı maddesiyle diğer maddelerindeki Sandığa karşı vecibelerini yerine getirip getirmediıklarını kontrol yapılacak kurumun mahalî en büyük âmirinin terfîk edeceği bir memurla birlikte olmak şartıyla, müfettişleri vasıtasıyla kontrol ettirebilir.

Sandık müfettişlerinin bu vazifelerini yerine getirmek için istiyebilecekleri defter, kayıt, hesap ve sair vesikaların ibrazı mecburidir.

Bunları vermiyenler hakkında 128 nci madde hükümleri tatbik olunur.

MUVAKKAT MADDE 102. — 5434 sayılı Kanununun 14 ncü maddesinde yazılı Sandık varidatının, aynı kanununun 6311 sayılı Kanunla değiştirilen 17 nci maddesindeki müddetler içinde banka veya posta idaresine yatırılmamasından dolayı 6311 sayılı Kanunun yürürlüğü olan 9 . III . 1954 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tarh ve tahakkuk ettirilmiş % 10 gecikme zamları silinir ve tahsil edilmiş olanlar iade edilir ve bu devreye aidolarak yeniden % 10 gecikme zammı tahakkuk ettirilmez veya tahsil edilmez.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerek 5434 sayılı Kanununun 17 nci maddesi ve 6311 sayılı Kanunla muaddel mezkûr maddesi hükümleri gereğince tarh ve tahakkuk ettirilmiş bulunan % 10 gecikme zamları silinir ve tahsil edilmiş olanlar iade edilir ve bu devreye aidolarak yeniden % 10 gecikme zammı tahakkuk ettirilmez veya tahsil olunmaz.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.



Fatma Fikret Berktin'in hükümlü olduğu 4 ay 20 günlük hapis cezası hakkında Arzuhal ve Adliye encümenleri mazbataları (5/32)

Arzuhal Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Arzuhal Encümeni
Zat ve Evrak No: 2033
Arzuhal En. No: 2029

25 . IV . 1955

Adliye Encümeni Reisliğine

Amerika'da ikmali tahsil eden kocası Kemal Berktin'le birlikte 2 . XI . 1950 tarihinde yurda dönüşlerinde, vapura kändilerine iyi hizmet ettiğinden dolayı yanlarında Türk parası olmadığı için bahşış vermek üzere evlerine davet etmiş buldukları Tarsus vapuru kamarotlarından Ali Akyıldız'ın; yakalanan kaçak eşyalarını kendi eşyaları meyanında, gümrüksüz olarak çıkarmak ve yurda ithal etmekten, İstanbul Asliye Ceza Mahkemesince, 1918 sayılı Kanununun 25/3 ncu maddesi ile yine bu maddenin son fıkrasına ve Türk Ceza Kanununun 59 ncu maddesine uyularak hakkında ittihaz olunan 13 . II . 1953 gün ve 66 sayılı ve Temyizen de tasdik olunmak suretiyle katileşen 4 ay 20 gün hapis ve para cezalarının istinadında belirttiği sebepler dolayısıyla, vâkı adli hataya binan affımı talebeden Fatma Fikret Berktin'in, Yüksek Reislikten encümenimize tevdi buyurulan 14 . XI . 1954 tarihli arzuhali ile, celbine lüzum görülen ilgili mahkûmiyet dosyasının; 6 Nisan 1955 tarihli toplantımızda; Adliye Vekâleti temsilcisi huzuru ile yapılan tetkik ve müzakeresi sonunda :

Müstedî, filhakika 2 . XI . 1950 tarihinde Tarsus vapuru ile yurda dönmüş ve adı geçen kamarot da beyan olunan maksatla eve davet edilmiş bulunmaktadır. Bu davetten kuşkulanan Gümrük Muhafaza Memuru Abdülkadir ve Recep'in; müstedinin tesbit ettikleri adresteki ikametgâhını tarassut altına alıp mezkûr tarihten bir gün sonra bu evden elinde bir bavul ve kutu ile çıkan kamarot Ali Akyıldız'ı yakalayıp, Haydarpaşa Gümrük Karakoluna götürdükleri

ve burada; bavul ve kutu muhteviyatı ile kendisinin «Bu eşyaları Amerika'dan aldığı ve vapurda taşıdığı bu aile tarafından kendi eşyaları meyanında yurda soktuğu» yolundaki vâkı ifadesini tesbit eden ve adı geçen maznun ve muhafaza memurları ile Galata Gümrük Muhafaza sivil kısım âmiri Kasım Apatay'ın imzalarını ihtiva eden 3 . XI . 1950 tarihli bir zabıt tanzim olunup takibata geçilmiştir.

Maznun Ali Akyıldız, müstedî ve kocası haklarında yapılan muhakeme neticesinde, mezkûr mahkemenin, zikrolunan kararı ile, suçta iştiraki görülemiyen müstedinin kocası Kemal Berktin'in beraetine, müstedî ve adı geçen kamarotun da yine, yukarda zikrolunan kanun maddelerine istinaden, 7 şer ay hapis ve 1 169 lira 43 kuruş ağır para cezalarına ve bu para cezasını müştereken ödemeye mahkûm edildikleri, ancak maznun Fikret Berktin'in bu fiili, mücerret; mukabil bir hizmet ve yardım kasdı ile yapması ve bir menfaat gözetmemesi, takdirî tahfif sebebi olarak kabul edilip hapis cezasının 4 ay 20 güne indirilmesine karar verilmiştir.

Dosya muhteviyatına nazaran: Yukarda da işaret olunduğu üzere maznun Ali Akyıldız'ın bu eve davet olunmasının filhakika bahşış vermek üzere vâkı olduğu ve zabıt münderecatında mumaileyhin eve girerken elinde her hangi bir şey bulunup bulunmadığının tesbit edilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Adı geçen mahkemedede; zabıttaki ifadesinden dönerek bu kaçak eşyaların kendine aidolmadığı ve bu eve ziyarete gittiği vakit orada bulunan doktor Rıza Bener'in, kendi el yazısı ile yazıp verdiği adrese

birakılmak üzere rica ettikleri eşyalar olduğu yolundaki vâkı ifadesinin yapılan istiktap neticesinde tanzim olunan bilir kişi raporu ile hilâfı hakikat bulunduğu tesbit edilmiş olduğu görülmektedir. Bu itibarla, gerek hükme esas olarak alınan zabıt muhteviyatının ve gerekse mumaileyhin ifadelerinin sıhhatinden haklı olarak şüphe olunması gerektiği gibi, kamarota hitaben söylenen ve kimin tarafından söylendiği dahi kâti olarak tesbit edilmemiş bulunan «Sen eve gelirsın» ifadesinin ve mücerret yakalanan eşyanın kadın eşyası olmasının müstedi hakkında aleyhte bir delil sayılamıyacağı, keza müstedi ve kocasının Gümrük Kanununun 19 ncu maddesiyle gümrük muaflığını haiz bulunmalarına rağmen, bu eşyayı kabullendikleri takdirde kendilerine bir suç terettübetmiyeceğini bildikleri halde; kaçakçılığı reddetmelerindeki samimi maksadı, keza müstedi Fatma Fikret'in bu suçu işlediğine dair başkaca maddi ve kanuni hiçbir delil olmadığını gören ve göz önünde bulundu-

ran encümenimiz vâkı af talebini, bu bakımlardan dikkate alınacak bir mahiyette bulmuş ve âzadan Necati Aras ve Cemal Köprülü'nün müstenkif kalmalarına mukabil ekseriyetle, Yüksek Encümeninze tevdi ve intikal ettirmeye karar vermiştir.

Muktezası tâyin buyurulmak üzere keyfiyet saygılarımızla arz olunur.

Arzuhal Encümeni Reisi Bu Mazbata Muharriri

Konya

A. F. Ağaoğlu

Mazbata Muharriri

Bingöl

Müstenkifim

N. Aras

Edirne

Müstenkifim

C. Köprülü

Kâtip

Elâzığ

S. Toker

Çorum

H. Ortakçıoğlu

Edirne

H. Maksudoğlu

Mardin

R. K. Timuroğlu

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No. 2033 - 2029

Karar No. 32

3. III. 1956

Arzuhal Encümeni Reisiğine

Kaçakçılıktan İstanbul Dokuzuncu Asliye Ceza Mahkemesince 4 ay 20 gün hapis ve 1 369 lira 43 kuruş ağır para cezasına hükümlü bulunan ve hakkında verilmiş bulunan para cezası infaz olunup hapis cezasının infazı tehir olunan Fatma Fikret Berk'tin'in af talebine ait Arzuhal Encümeni raporu ve ekli bulunan evrak ile mahkeme dosyası incelendi.

Arzuhal Encümeni raporunda aynen şöyle denilmektedir :

Maznun Ali Akyıldız'ın bu eve davet olunmasının filhakika bahşış verilmek üzere vâkı olduğu ve zabıt münderecatında mumaileyhin eve girerken elinde her hangi bir şey bulunup bulunmadığının tesbit edilmemiş olduğu anlaşılmaktadır. Adı geçen mahkemede; zabıttaki ifadesinden dönerek bu kaçak eşyaların kendisine aidolmadığı ve bu eve ziyarete gittiği vakit

orada bulunan Doktor Rıza Bener'in, kendi el yazısıyla yazıp verdiği adrese bırakılmak üzere rica ettikleri eşyalar olduğu yolundaki vâkı ifadesinin, yapılan istiktap neticesinde tanzim olunan bilir kişi raporu ile hilâfı hakikat bulunduğu tesbit edilmiş olduğu görülmektedir. Bu itibarla gerek hükme esas olarak alınan zabıt muhteviyatının ve gerekse mumaileyhin ifadelerinin sıhhatinden haklı olarak şüphe olunması gerektiği gibi, kamarota hitaben söylenen ve kimin tarafından söylendiği dahi kâti olarak tesbit edilmemiş bulunan «sen eve gelirsın» ifadesinin ve mücerret yakalanan eşyanın kadın eşyası olmasının müstedi hakkında aleyhe bir delil sayılamıyacağını, keza müstedi ve kocasının Gümrük Kanununun 19 ncu maddesiyle gümrük muaflığını haiz bulunmalarına rağmen, bu eşyayı kabullendikleri takdirde kendilerine bir suç

terettübetmiyeceğini bildikleri halde; kaçakçılığı reddetmelerindeki samimi maksadı, keza müstedi Fatma Fikret'in bu suçu işlediğine dair başkaca maddi ve kanuni hiçbir delil olmadığını gören ve gözü önünde bulunduran encümenimiz vâkı af talebini, bu bakımlardan dikkate alınacak bir mahiyette bulmuş»

Hüküm fıkrasında da belirtildiği veçhile :

«2. II. 1950 günü Amerika seferinden avdet eden Tarsus gemisinde kaçakçılığa meydan vermemek için tertibat alan Gümrük Muhafaza Teşkilâtı mensuplarından Abdülkadir Eriz'in gemi kamarotu maznun Ali Akyıldız'a bir kadının «Sen artık gelirsın» dediğini duyduğu, bazı gemi personelinin gümrük muafiyetinden istifade eden yolcular vasıtasıyla gümrükten eşya kaçırdıkları malûm bir keyfiyet olduğundan adı geçen gemi adamının bu yoleu kadın vasıtasıyla eşya çıkaracağı kanaatine vararak arkadaşı gümrük muhafaza memuru Recep Demirel'le birlikte yoleu kadının peşini fark ettirmeden takip ve pasaport muamelesini yaptırırken ev adresini, isminin Fikret Berklin olduğunu tesbit ettikleri 3.II.1950 günü sabahı adı geçen gümrük muhafaza memurlarının Kadıköy Yeldeğirmeni Uzunhafız sokak, 33 numaralı ve maznun Fikret Berklin'in annesine ait evi tarassut altına aldıkları, bir müddet sonra maznun Ali Akyıldız'ın eli boş olarak eve girip, bavulla çıktığını göreyerek ilk yetişen Recep Demirel'in bavul içindeki eşyayı sorduğu maznun Ali Akyıldız'ın şaşkın bir hal aldığı, hüviyetini gizlemek istediği evvelâ (eşyaların kendisine aidolmayıp binbaşı Kemal'e aidolduğunu, bir yere götürdüğünü) vuzuhsuz bir şekilde ifade ettiği bu sırada diğer gümrük muhafaza memuru Abdülkadir Eriz'in yanlarına geldiği ve kendisini Haydarpaşa Muhafaza Karakoluna götürdükleri burada zabıt varakası ile ifadesi tesbit edilirken «nasıl olsa yakalandık» dedikten sonra (bu eşyaları Amerika'dan aldım, Türkiye'ye getiriyorum, vapurda tanıştığım yolculardan binbaşya rica ettim bu eşyaları kendisi vapurdan çıkarıp evine götüreceğim ben de evinde alacaktım, işte böyle oldu, binbaşı eşyaları vapurdan çıkardı, bende bu sabah binbaşının evine gittim, eşyalarımı aldım evden çıkarken memurlar gördüler beni Haydarpaşa Gümrük Muhafaza Karakoluna getirdiler) dediği 3.II.1950 tarihli zabıt varakası münderecatı şahit Kasıp Apatay, Abdülkadir

Eriz ve Recep Demirel'in birbirlerine uygun ifadeleriyle sabit olmuştur.

Maznun Ali Akyıldız, 9 . II . 1950 tarihli ifadesinde yakalandığı andaki ikrarından dönererek (genideki hizmetimden dolayı memnun kalan Doktor Binbaşı Kemal Berklin'in bahşış vermek üzere kendisini evine çağırıldığını 3 . II . 1950 günü bahşışını almak için verilen adrese gittiğini, Binbaşı Kemal Berklin'in kendisine 30 lira bahşışle bir bavul vererek bunu Yüzbaşı Rıza'nın evine bırakmasını bildirdiğini ve adı geçen yüzbaşının adresini dahi verdiğini, yolda giderken memurların yakaladığını) söylemiş, duruşmada aynı müdafaayı tekrarlamakla beraber kısmen değiştirerek (yüzbaşı Rıza Bener'in dahi evde olduğunu ve evi adresini sigara kutusu üstüne yazıp kendisine verdiğini) söylemiştir.

Maznun Kemal Berklin ve Fikret Berklin (vapurdaki hizmetinden memnun kaldıkları kamarotu Ali Akyıldız'a bahşış vermek istediklerini; yanlarında Türk parası bulunmadığından evlerine davet ettiklerini ve ertesi günü gelen kamarota bahşış vermekle iktifa ettiklerini eşyasını çıkaramadıklarını ve evde kendisine eşya vermediklerini, Ali Akyıldız'ın Yüzbaşı Rıza Bener'e götürülmek üzere kendisine bir bavul verdiklerine dair müdafaasının doğru olmadığını aradan birkaç gün geçtikten sonra tekrar evlerine gelen Ali Akyıldız'ın kaçak eşya ile yakalandığından bahsile bu eşyayı kendilerinin verdiğini söylemeleri için yalvardığını fakat bu teklifini kabul etmediklerini) söylemektedirler.

Doktor Rıza Bener maznun Ali Akyıldız'ın müdafaasını reddederek (arkadaşı Kemal Berklin'in Amerika'dan avdetinden birkaç gün sonra ziyaretine gittiğinde evde gördüğü Ali Akyıldız'ın «beni yakaladılar, bu eşyayı bana Kemal Bey verdi diye söyledim, siz de bunu teyidederseniz kurtulurum» diye yalvardığını fakat Kemal Berklin'in kabul etmediğini bavuldaki eşyaların kendisine gönderilmediğini esasen Ali Akyıldız'ın, Kemal Berklin'in evine ilk geldiği gün vazifesi başında olduğunu, adresini yazıp vermediğini) söylemiştir.

Maznun Ali Akyıldız'ın mahkemeye ibraz ettiği sigara paketi üzerindeki yazının şahit yüzbaşı Rıza Bener'e aidolmadığı bilir kişi tetkikatı ile ve adı geçen şahidin 3 . II . 1950 günü vazifesi

başında olduğu, binaenaleyh Kemal Berklin'e misafirlige gidemeyeceği komutanlığının cevabi yazısı ile anlaşılmaktadır, maznun Fikret Berklin'in üvey babası Raif Akdeniz dahi Rıza Bener'in şahadetini teyid etmiştir. Şu suretle maznun Ali Akyıldız'ın sonradan değiştirdiği ifadesinin hakikata uymadığı tebeyyün etmektedir.

Şahit Abulkadir Eriz ve Receb Demirel'in ifadelerinden maznun Ali Akyıldız'ın Fikret Berklin'in annesinin evine eli boş olarak girdiği ve kısa bir müddet sonra içinde kaçak eşya bulunan bavulla çıktığı her türlü şüpheden âri bir katiyetle anlaşılmaktadır. Bu durum karşısında maznun Kemal Berklin ve Fikret Berklin'in (Kamarot Ali Akyıldız'ı bahşiş vermek için evlerine ağırdıkları, ve eşya vermedikleri) yolundaki müdafaaları tamamen mesnetsiz kalmaktadır.

Maznun Kemal Berklin ve Fikret Berklin müdafileri (Amerika'dan avdet eden müvekkililerinin eşyalarını gemide bırakıp, ancak fotoğraf, gramofon ve plâklar gibi mahdut eşyayı yanlarına aldıklarını diğer eşyalarını 6. II. 1950 tarihinde çıkardıklarını şu hale göre 3. II. 1950 tarihinde maznun Ali Akyıldız'a gemiden çıkarılmış eşya veremeyeceklerini, diğer taraftan Recep Demirel, Fikret Berklin'in Ali Akyıldız'a «Sen artık eve gelirsin» dediğini duyduğuna ve bu sözden adı geçen gemiciye ait eşyaları kendi eşyaları arasında çıkaracağını anladığına göre Kemal Berklin ve Fikret Berklin gümrükten ayrılmadan esaslı surette muayenelerin yapılması lâzımgeleceğini, tutulan zabıt varakası 1918 sayılı Kanunun 54 ncü maddesi hükmüne uygun bulunmadığından delil sayılamıyacağını) ileri sürmekte iseler de gümrük başmüdürlüğünden gelen cevaplardan adı geçen maznunların 2. II. 1950 günü mutadolan elbise ve çamaşır gibi zatî mahiyetteki eşyalarını beraberinde götürdükleri bunların miktar ve cinslerini tesbit usulden olmadığı, 6. II. 1950 günü gemi ambarında bulunan büyük eşyalarını çıkardıkları anlaşılmaktadır. Diğer taraftan maznun Fikret ve Kemal Berklin yabancı memlekette yerleşip iki yıl ikametten sonra döndüklerinden Gümrük Kanununun 19 ncü maddesi gereğince muafiyetten istifade etmektedirler. Bu sebeple kendi eşyaları arasında kamarotun eşyalarını karıştırarak çıkardıklarından şüphe edilmesi halinde eşyaların esaslı bir surette mu-

ayeneye tâbi tutulmasından bir fayda melhuz değildir. Zira muayene memurlarının bu eşyalardan hangilerinin Kemal Berklin ailesine ve hangilerinin Ali Akyıldız'a aid olduğunu anlamalarına maddeten imkân yoktur, ve böyle bir muayenede yolcunun, eşyaların kendisine aid olduğuna dair beyanının aksini o anda ispata imkân mevcut değildir. Ancak bu hâdisede olduğu gibi eşyaların başkasına verildiği tesbit edilirse yolcunun gümrük muafiyetinden istifade suretiyle başkasına ait eşyayı çıkarttığı anlaşılabılır. Kaçak eşyalarla yakalanan maznun Ali Akyıldız hakkında tutulan zabıt varakası 1918 sayılı Kanunun 54 ncü maddesine uygun değilse de bu keyfiyet Recep Demirel ve Abdülkadir Eriz'in ifadesini hükümsüz kılamaz. Bu sebeple maznun müdafilerinin müvekkililerinin 6. II. 1950 günü eşyalarını aldıklarına göre 3. II. 1950 günü Ali Akyıldız'a eşya veremeyeceklerine ve Fikret Berklin'in kamarot Ali Akyıldız'a söylediği sözlerden şüphe edildiğine göre esaslı surette gümrük muayenesi yapılması lâzımgeleceğine ve zabıt varakasının usule uygun olmadığına dair müdafaaları vârit görülmemiştir.

Maznun Ali Akyıldız, 3. II. 1950 tarihli zabıt varakasındaki ifadesinde (Vapurda tanıştığım yolculardan yukarda adresi yazılı binbaşıya rica ettim, bu eşyaları kendi vapurdan çıkarıp evine götüreceğim ben de evinden alacaktım) demektedir. Recep Demirel'in ifadesinden (Sen artık eve gelirsin) diyerek eşyaları almak üzere Ali Akyıldız'ı eve davet edenin maznun Kemal Berklin olmayıp Fikret Berklin olduğu tahakkuk etmektedir. Diğer taraftan Ali Akyıldız'da yakalanan bavuldan çıkan eşya, ipek sabahlık, ipek entari, ipek kadın kilotu, kombinezon, ipek karyola örtüşü, naylon kadın çorabı, naylon masa örtüşü, kadın mantosu, inci taklidi kolye, küpe, krem gibi tamamıyla kadınlar tarafından kullanılan veya kadınlara ilgilendiren eşyalardır, binaenaleyh bu eşyaları kendi eşyaları arasına karıştırmak ve sonra tefrik etmek ancak Fikret Berklin için mümkündür. Ve yine bu eşyalar Gümrük Kanununun 19 ncü maddesine göre Fikret Berklin'in zatî eşyası olarak gümrükten muaf çıkabilir. Yabancı memlekette yerleşip, iki yıl ikamet ettikten sonra memleketine dönen bir erkek yolcu Gümrük Kanununun 19 ncü maddesinden istifade ile kadınlara ait eşya çıkara-

maz. Şu hale göre bu eşyalar Fikret Berk'tin'ın gümrük muafiyetinden istifade edilerek çıkarılmıştır. Maznun Ali Akyıldız'ın Kemal Berk'tin ile konuşup mutabık kaldığı yolundaki atfı cürmü başkaca bir delille teyyüdetmemektedir.

Maznun Kemal Berk'tin kamarot Ali Akyıldız'ı bahşış vermek için kaynanasının oturduğu eve çağırıldığını söylemekte ise de, bu ifadesi karısını suçluluktan kurtarmak ve kamarotun evlerine gelişi sebebini tevîl etmek maksadına mâ-tuf olup eşyaları almak üzere kendisinin eve çağırıldığı mânasını tazammun edemez. Bu vaziyet karşısında deniz tutmasından rahatsız olan maznun Fikret Berk'tin'ın yoleculuk sırasında kendisine iyi hizmet eden maznun Ali Akyıldız'ın rica ve ısrarlarını kıramıyarak iyiliğine mukabelede bulunmak için tesbit zabıt varakasında yazılan eşyalarını gümrükten muaf kendi eşyaları arasına karıştırarak yurda soktuğu ve ertesi günü verdiği sabit olmuş maznun Kemal Berk'tin'ın bu suça iştirak ettiğine her türlü şüphe ve tereddütten âri olarak vicdani kanaat getirilememiştir.

Bu itibarla af talebi encümenimizce yerinde bulunmadığı gibi Arzuhal Encümeninin tered-

düdünü mucibolan hususların cümlesinin takdire taallük ettiği ve hüküm fıkrasında delillerin karşılıklı münakaşa ve takdiri ile halledilmiş bulunduğu neticesine varılmakla af talebinin reddine ittifakla karar verilmiştir.

Keyfiyet saygılarımızla arz olunur.

Adliye En. Rs.	Bu M. M.	Kâtip
Muğla	Zonguldak	Kocaeli
N. Özsan	N. Kirişcioğlu	S. Dincer
Amasya	Aydın	Burdur
I. Olguç	C. Ülkü	B. Kayaalp
Çankırı		Çorum
C. Boynuk		M. K. Biberoglu
Erzurum		Erzurum
A. Eryurt		H. Ş. İnce
İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı	
Eskişehir	Hatay	Kayseri
H. Sezen	A. P. Atahan	O. N. Deniz
Konya		Konya
H. Aydınur		T. P. Baran
İmzada bulunamadı		
Malatya	Maras	Sivas
M. Z. Tulunay	M. Özsoy	Ş. Ecevit
Tokad	Yozgad	Çanakkale
O. Hacıbaloglu	M. Ataman	S. Sezgin

Arzuhal Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Arzuhal Encümeni

Zat ve Evrak No. 2033

Arzuhal En. No. 2039

Karar No. 82

11 . VI . 1956

Yüksek Reisliğe

Dahili Nizamnamenin 54 ncu maddesine tev-fikan Adliye Encümenine sunulup mezkûr encümenin 3 . III . 1956 tarihli ve 32 sayılı Kararı ile reddedilmiş bulunan 25 . IV . 1955 tarihli ve 2033/2029 sayılı inha kararımızda görüldüğü üzere; İstanbul 9 neu Asliye Ceza Mahkemesinee hükmolunan 4 ay 20 günlük hapis cezasının; vâkı adli hataya binaen hususi af yoluyla kaldırılması talebinde bulunan Fatma Fikret Berk'tin'e ait dosya yeniden tetkik ve müzakere olundu.

Müstedî, filhakika; sureti iddia, isnat ve tavsife göre; Amerika'da ikmalî tahsil eden ko-

cası ile birlikte 2 . XI . 1950 tarihinde yurda dönüşlerinde Tarsus Gemisi kamarotlarından Ali Akyıldız adındaki şahsın 14 parçadan ibaret kaçak kadın giyim eşyasını muafiyet hakkından bilistifade yurda ithal etmekten mahkûm edilmiştir.

Celp ve tetkik olunan mahkûmiyet dosyasına ve hâdisenin şekli cereyanına nazaran :

Vapurdan ayrılırken adı geçen kamarota hitaben «sen artık eve gelirsın» diyen müstedinin bu hareketinden kuşkulanan gümrük muhafaza memurlarının ertesi gün; tarassut altında bulundurdıkları mezburenin ikametgâhından

elinde kaçak eşyaları ihtiva eden bir bavul ve kutu ile çıkarken yakalandıkları adı geçen kamarot Ali Akyıldız'ın; buraya bahşiş almak üzere gitmiş olduğu 9 . XI . 1950 tarihli ifadeyle sabit bulunduğu halde; mumaileyhin; zaptın tesbiti sırasında : Amerika'dan satınaldığı bu eşyaların, vâkı ricası üzerine müstedinin kocası tarafından gümrükten çıkarıldığı hakkındaki ilk ifadesine iltifat olunup arz olunan tarihli ifadeler ile olan mübâyenetin telif olunmaması, keza müstedi ve kocasının da kaçak eşyanın yakalandığı anda, diğer maznun ile birlikte, 1918 sayılı Kaçakçılığın menî ve takibine mütedair bulunan Kanununun 54 neü maddesine tevfikân gümrük muhafaza karakoluna davet olunarak ifadelerinin alınıp zapta geçirilmesi ve imzalarının alınması kanuni bir zaruret bulunduğu halde, hükmün tesisinde esas olan bu kanuni lâzimeye riayet olunmaması; hükümde bu cihet her ne kadar telif olunmuş bulunmakla beraber calibi dikkat görülmüştür.

Mahkûmiyetin, kanunen muallel bulunan işbu zapta ve zaptın münzileri olan gümrük memurlarının beyanlarına istinadettirilip; suçlulardan müstedinin kocası Kemal Berkîtin'in de beraet ettirilmesine rağmen ailesi Fatma Berkîtin'in lehine olan delillerin toplanmamış olduğu, ezcümle : Adı geçen müstedi ile kocası, Gümrük Kanununun 19 neu maddesi ile haiz oldukları muafiyet hakkından istifade etmekte bulduklarına göre mezkûr kaçak eşyaları suçlu kamarotun duruşma sırasındaki vâkı ifade ve beyanı dairesinde kabullendikleri takdirde ortada bir suç mevzuu kalmıyacağını bildikleri halde bu yolda hareket etmemelerindeki samimî ve dürüst maksat ve hareketin, keza; Gümrük Müdürlüğünün dosya arasında bulunan 6 . XI . 1950 tarihli ve bunların gümrükteki eşyalarını,

kaçak eşyanın yakalandığı tarihten 3 gün sonra aldıklarına dair olan işarının dahi lehte bir delil olarak mütalâa olunamadığı görülmüştür.

Açıklanan bu durum karşısında müstedi hakkında müsnet suçun sübut mertebesine erişmediğini gören encümenimiz, hükümde adli hatanın mevcudiyetine kaani ve kail olmuştur.

Hüküm; daha ziyade takdir ve kanaate istinadetmekte ve mahkemenin işbu kanaat ve takdiri hürmetle karşılanmış ise de; hususi af için aranan sebeplerin başında gelen adli hatanın mevcudiyeti muvacehesinde evli, çocuk sahibi ve ilâveten tüberküloz musabı olduğu için cezası bugüne kadar infaz edilemediği anlaşılan müstedinin Yüksek Meclisin şefkat ve atıfetinden mahrum bırakılması muvafıkî mâdelet bulunmadığı gibi, cezanın affında aynı zamanda faidei içtimaiye de mülâhaza olunmuştur.

Arz olunan bu hukuki ve maddi sebeplere binaen, Adliye Encümeninin; açıklanan hususatin takdire taallûk ettiği ve mahkemece tahlil ve münakaşa edilmiş bulunulduğu mucip sebebi ile reddetmiş olduğu mezkûr 25 . IV . 1955 tarihli ve 2033/2029 sayılı af inha teklifimizde ısrar olunması encümenimizin 8 . V . 1956 tarihli toplantısında ekseriyetle kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet Umumi Heyetin yüksek tasviplerine sunulmak üzere saygılarımızla arz olunur.

Arzuhal Encümeni Reisi	Bu Mazbata M.	
Konya	Erzincan	
A. Fahri Ağaoğlu	T. Şenocak	
Kâtip		
Elâzığ	Bingöl	Edirne
S. Toker	Müstenkifim	Müstenkifim
	N. Aras	C. Köprülü
Edirne		Trabzon
H. Maksutoğlu		S. Karaygıvuz

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Esas No. 5/32
Karar No. 28

12 . II . 1957

Yüksək Reisliğe

Kaçakçılık suçundan dolayı İstanbul 9 neu Asliye Ceza Mahkemesince 1918 sayılı Kanunun 25/3 ve Türk Ceza Kanununun 59 neu maddesine tevfikân 4 ay 20 gün hapis cezasına mahkûm Fatma Fikret Berk'tin'in affı hakkındaki dosyanın tetkiki sonunda :

Encümenimizce bidayeten verilen ret kararı Yüksek Umumi Heyette kabule şayan bulunmamış ve affı tazammun eden Arzuhal Encümeni mazbatası kabul olunarak dosya yeniden encümenimize sevk olunmuştur.

Bu defa yapılan müzakere sonunda : İlk mazbatamızda da izah olunduğu veçhile hükümde her hangi bir adli hata mevcudolmadığı neticesine varılmış bulunmaktadır.

Ancak Yüksek Umumi Heyetin affı tervic eden kararına ve izhar buyurduğu atıfet hissine karşı ısrar edilmesi encümenimiz ekseriyeti ta-

rafından muvafık bulunmadığından affı hakkındaki kanun teklifi hazırlanmıştır.

Keyfiyet Yüksek Umumi Heyette yeniden müzakere edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Adliye Encümeni Reisi	Bu M. Muharrişi
Aydın	Zonguldak
C. Ülkü	N. Kirişcioğlu
Bingöl	Çoruh
N. Aras	M. Erkuymcu
Çorum	Erzincan
M. K. Biberoğlu	S. Perinçek
Konya	Yozgad
T. F. Baran	M. Ataman
	Çanakkale
	Müstenkifim, söz hakkım mahfuz
	S. Sezgin

ADLIYE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

Fatma Fikret Mayda (Berk'tin) in hükümlü olduğu cezasının affı hakkında Kanun

MADDE 1. — Nüfusta İstanbul Fatih Tuti-abdullah mahallesinde kayıtlı 1339 İstanbul doğumlu Şevki kızı Fatma Fikret Mayda (Berk'tin) in 1918 sayılı Kanunun 25/3 ve son fıkrası ile Türk Ceza Kanununun 59 neu maddesi mucibince İstanbul 9 neu Asliye Ceza Mahkemesince hükmedilmiş bulunan 4 ay 20 günlük hapis cezası bütün hukuki neticeleriyle affedilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya Adliye Vekili memurdur.



Teknik yardım temini hususunda Birleşmiş Milletler ile Hükümetimiz arasında imzalanan 18 numaralı Ek Anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ziraat encümenleri mazbataları (1/524)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 405/2710

30 . VII . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Teknik yardım temini hususunda Birleşmiş Milletler ile Hükümetimiz arasında imzalanan 18 numaralı Ek Anlaşmanın tasdiki hakkında Ziraat Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İera Vekilleri Heyetince 12 . VII . 1956 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibe ve ilişiğiyle birlikte sunulmuştur.

Mezkûr Ek Anlaşmanın 6114 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre İera Vekilleri Heyetinin 11 . VII . 1956 tarihli ve 4/7637 sayılı Kararnamesiyle tatbika konulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Ham kauçuk istihsal metodları ve kauçuk teknolojisi bakımından ilmi çalışma ve araştırmalar için yabancı bir mütehassısın tavsiyelerinden faydalanılmak, teknik yardımda bulunmak ve Türk teknisiyenleri yetiştirmek gayesiyle, Birleşmiş Milletler Teşkilâtiyle Hükümetimiz arasında akdedilmiş olan 5 Eylül 1951 tarihli Esas Anlaşma hükümleri dairesinde bir kauçuk mütehassısının memleketimize gönderilmesi hakkında mezkûr Teşkilât nezdinde yapılan talebimiz bu Teşkilât tarafından kabul olunmuş bulunmaktadır.

Sözü geçen teknik yardım için 6114 sayılı Kanunla tasdik edilen esas anlaşmaya uygun olarak hazırlanmış olan 18 sayılı ek Anlaşma Birleşmiş Milletler adına Türkiye Teknik Yardım Mümëssili Chas H. Weitz ve Hükümetimiz adına İera Vekilleri Heyetinin 10 . V . 1956 gün ve 4/7279 sayılı Kararnamesine tevfikân Ziraat Vekili Esat Budakoğlu tarafından imzalanmış bulunmaktadır.

11 . VII . 1956 tarihli ve 4/7637 sayılı İera Vekilleri Heyeti Karariyle tatbika konulan mezkûr Anlaşmanın sözü geçen kanunun 2 nci maddesine tevfikân Yüksek Meclise tasdiki için ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Esas No. 1/524

Karar No. 28

24 . XII . 1956

Yüksek Reisliğe

Teknik yardım temini hususunda Birleşmiş Milletler ile Hükümetimiz arasında imzalanan 18 numaralı ek Anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâyihası, Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere olundu.

Yapılan incelemede Hükümetin mucip sebepleri yerinde görülerek lâyiha aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Ziraat Encümenine tevdi buyrulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Hariciye Encümeni Reisi Bu Maz. Muharriri
Giresun Amasya
H. Erkmen İ. Olgaç

Ankara
M. F. Fenik
Antalya
A. Tokuş
İnzada bulunamadı
Eskişehir
K. Zeytinoglu
Kastamonu
B. Aktas
Konya
M. Obuz
Sinob
Söz hakkım mahfuzdur
M. Tümerkan
Antalya
B. Onat
Çorum
K. Terzioğlu
Konya
H. R. Atademir
Manisa
H. Bayur
Trabzon
İ. Şener

Ziraat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Ziraat Encümeni

Esas No. 1/524

Karar No. 10

13 . II . 1957

Yüksek Reisliğe

Teknik yardım temini hususunda Birleşmiş Milletler ile Hükümetimiz arasında imzalanan 18 numaralı Ek Anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâyihası ile Hariciye Encümeni raporu encümenimizde ilgili Hükümet mümessillerinin de iştirakiyle müzakere edildi:

Esbabı mucibede serdedilen sebepler tamamen vârit görülerek encümenimizce kanun lâyihası aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin yüksek tasvibine arz edilmek üzere Reisliğe saygı ile sunulur.

Ziraat En. Reisi M. M. Kâtip
Muğla Kocaeli Uşak
T. Akarca N. Unat H. Yılmaz

Bilecik
İ. S. Çakiroğlu
Denizli
R. Tavashoğlu
Diyarbakır
R. Karaosmanoğlu
Gaziantep
S. Ünlü
Giresun
A. N. Duyduk
İçel
Y. Çukurova
İzmir
M. Aldemir
Samsun
H. Tekay
Seyhan
L. Sezgin
Seyhan
İ. Uslu
Tokad
Y. Ulusoy
İnzada bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Teknik yardım temini hususunda Birleşmiş Milletler ile Hükümetimiz arasında imzalanan 18 numaralı Ek Anlaşmanın tasdikı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Türkiye’de kauçuk istihsal metotları ve teknolojisi mevzuundaki ilmi araştırmalar için teknik yardım temini hususunda Birleşmiş Milletler ile Hükümetimiz arasında 15 . VI . 1956 tarihinde Ankara’da imzalanan ilisik 18 numaralı Ek Anlaşma tasdik edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya Ziraat Vekili memurdur.

12 . VII . 1956

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	<i>M. C. Bengü</i>
Devlet Vekili ve	Devlet Vekili
Millî Müdafaa V. V.	<i>E. Kalafat</i>
<i>Ş. Ergin</i>	
Devlet Vekili	Adliye Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>H. A. Göktürk</i>
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili ve
—————	Hariciye V. V.
Hariciye Vekili	<i>E. Menderes</i>
—————	Maliye Vekili
Maarif Vekili	<i>N. Ökmen</i>
<i>A. Özel</i>	Nafia Vekili
<i>M. Çavuşoğlu</i>	
İktisat ve Ticaret Vekili	Sıh. ve İğ. Mv. Vekili
<i>Z. Mandalıncı</i>	<i>N. Körez</i>
Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
<i>H. Hüsmen</i>	<i>E. Budakoğlu</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
<i>A. Demirer</i>	—————
İşletmeler Vekili ve	
Çalışma V. V.	
<i>S. Ağaoğlu</i>	

TEKNİK YARDIM TEMİNİ HUSUSUNDA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İLE TÜRK HÜKÜMETİ
ARASINDAKİ 18 No. lu EK ANLAŞMA

Birleşmiş Milletler (Aşağıda «Organizasyon» tâbir edilecektir.) ve Türk Hükümeti (Aşağıda «Hükümet» tâbir edilecektir.)

5 Eylül 1951 de Birleşmiş Milletler, Birleşmiş Milletler Gıda ve Ziraat Teşkilâtı, Milletlerarası İş Organizasyonu ve Dünya Sağlık Teşkilâtı tarafından Türk Hükümeti ile yapılan Esas Mukaveleye (Aşağıda bu mukaveleden «Esas Mukavele» diye bahsedilecektir) uygun hareket ederek şu hususlar üzerinde anlaşmışlardır :

Madde — I.

1. Organizasyon Hükümete Esas Mukavenenin şartlarına bağlı kalarak, ham (guayule) kauçuk istihsalı ve teknolojisi sahasında bir yıllık bir müddet için derhal bir mütehassısın hizmetini temin edecektir :

(1) Guayule nebatından kauçuk istihsalı için müessir muamele metotlarının tekâmülü hususunda Antalya Kauçuk Tecrübe İstasyonuna yardım etmek ve bilgi vermek, vazifeler, metotların tesisi ve bu metotların pratikliğinin örnek olacak ölçüde gösterilmesi faaliyetiyle birlikte temel laboratuvar kimya tetkiklerini içine alacaktır.

(2) Laboratuvarında ve çalışmanın nebat safhalarında mahallî personeli eğitmek ve idare etmek.

2. Bu vazifelerin ifası için mütehassıs Hükümetin salâhiyetli acentaları ve memurlarıyla ve memlekette tekâmül projelerinin uhdelere verildiği birlik mensuplarıyla sıkı istişare ve tam bir iş birliği içinde çalışacaktır. İşindeki gelişme hakkında ve aynı zamanda memlekette kendi sahası dâhilinde teşebbüs edilen her hangi teknik yardım projesi hususunda Organizasyonu haberdar edecektir.

Madde — II.

Hükümet bu Anlaşmada belirtilen teknik yardım için merkezi tertip acentası olarak Ziraat Vekâletini (Ziraat İşleri Umum Müdürlüğü) tâyin eder, Organizasyon bu gibi teknik yardım hususunda Ziraat Vekâleti ile iş görecektir.

Madde — III.

1. Esas Mukavenenin 111 nci maddesinin 2 numaralı bendine uygun olarak Hükümet mütehassıs için, aşağıdaki gibi, hazırlıkta bulunacaktır :

2. Hükümetin fiyat mesuliyetleri Esas Mukavenenin 111 nci maddesine göre Aralık 1951 tarihinde Hükümetle Teknik Yardım Heyeti arasında yapılan Mahallî Fiyatlar Anlaşmasının şartlarına ve aynı zamanda aşağıdaki şartlara tâbi olacaktır :

(a) Organizasyon mütehassıs için Hükümet tarafından verilen nakil vasıtasının kullanımından doğacak her hangi bir masuliyetten muaf olacaktır.

(b) Mütehassısın gelmesinden önce Hükümet ilâve Anlaşmanın şartlarının hemen ifası için gerekli olan idari ve malî hazırlıkları yapmış olacaktır.

(c) Burada anlatılan teknik yardımın müessir olarak ikmal edilebilmesi için Hükümet mütehassısa, vazife müddetince kendisiyle çalışacak ve mütehassıs tarafından yetiştirilerek onun yerine işi devam ettirecek ehliyetli en az bir yardımcı verecektir.

Bunun delili olarak Hükümetle Organizasyon bu 18 No. lu Anlaşmayı Haziran 1956 ayının 15. nci günü Ankara'da iki nüsha İngilizce olarak imzalamışlardır. Bu ilâve Anlaşma bu tarihten itibaren yürürlüğe girmiş olacaktır.

Türk Hükümeti adına Birleşmiş Milletler adına
Ziraat Vekili Chas H. Weitz
Esat Budakoğlu

İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları hakkındaki kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun lâyihası ve Çalışma Encümeni mazbatası (1/554)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 444/3467

15 . X . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair Çalışma Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 2 . X . 1956 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

5417 sayılı ihtiyarlık, 5502 sayılı hastalık ve analık sigortası kanunlarında mevcut hükümlerle tenazür ve ahenk temin edilmesi ve tatbikatta raslanan aksaklıkların giderilmesi ve sigortalılar lehine mümkün olan menfaatlerin sağlanması bakımlarından, 4772 sayılı İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine zaruret hâsıl olmuştur.

Kanunda yapılması tasarlanan tadilâtın mucip sebepleri, aşağıda belirtilmiş bulunmaktadır :

1. 4772 sayılı İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları Kanununun hangi tarihten itibaren tatbik olunacağı hususunda mezkûr kanunda bir sarahat mevcudolmadığından, bu hususu teminen ve 5417, 5502 sayılı Kanun hükümlerine mütenazır olmak üzere, mezkûr kanunun 1 nci maddesi hükmü tadil edilmiştir.

2. 4772 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 1 nci bölümünün (c) fıkrasında yazılı hal, mezkûr maddenin (a) ve (b) fıkralarında derpiş edilmiş olan hususların şümulüne girdiğinden, bu fıkra madde metninden çıkarılmıştır.

3. 4772 sayılı Kanunun 5564 sayılı Kanunla muaddel 4 ncü maddesinin (E) fıkrasında, yalnız iş kazasına uğrıyan veya meslek hastalığına musabolan bir sigortalının tedavi maksadiyle başka yere gönderilmesi icabettiği takdirde sigortalı ile sıhhi durumu dolayısıyla ona refakat eden kimseye yol ve zaruri masrafların verilebileceği derpiş edilmiştir.

Doğumdan ileri gelen hastalık halleriyle müdahaleli doğum ve doğum arızalarında sigortalının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının da tedavi maksadiyle başka yere gönderilmesinin, sigorta prensiplerine uygun olacağı ve yol paraları ile zaruri masrafların munhasıran Çalışma Vekâletince tesbit edilecek esaslar dairesinde tediye edilmesi esası kabul edilerek maddenin (E) fıkrasının tadili cihetine gidilmiştir.

Ayrıca mezkûr maddenin (F) fıkrasında da ancak kazaya uğriyan ve Türkiye'de tedavisi kabîl olmıyan sigortalıların yabancı memleketlere gönderileceği yazılı bulunmaktadır.

Halbuki fıkra metninde, «yapılan işin mahiyetinden doğan» denilmek suretiyle meslek hastalığı musabı sigortalıların da bu maksatla yabancı memleketlere gönderilmesi lâzımgeleneğinin ifade edilmek istenilmiş olduğu, ancak, maddede metninde bu husus sarahaten belirtilmemiş bulunduğu cihetle, bunu temin için fıkraya, «meslek hastalığı» tâbiri ilâve edilmiştir.

Ayrıca, mezkûr fıkra hükmünde, tedavi maksadıyla yabancı memleketlere gönderilecek sigortalılara, sıhhi durumları icabı, refakat edilmesi hâli derpiş edilmemiş olduğundan bu hususu teminen bir hüküm ilâve edilmiştir.

4. 4772 sayılı Kanunun 5564 sayılı Kanunla muaddel 5 nci maddesinde, prime esas olacak günlük kazancın ne suretle hesaplanacağına dair bir kayıt bulunmadığından, bu hususun tasrihi cihetine gidilmiş ve asgari ve âzami hadler dâhilinde kalmak üzere, prime esas olacak günlük kazancın, İhtiyarlık Sigortası Kanununa mütenazır olarak, aylık kazancın 30 a bölünmesi suretiyle hesaplanması hususunda maddeye hüküm konulmuştur.

Ayrıca madde metninde, bir takvim ayı içinde muhtelif iş yerlerinde çalışan sigortalıların primlerinin ne şekilde hesabedileceğine dair bir sarahat mevcudolmadığından bu hususu teminen maddeye bir fıkra eklenmiş ve tatbikatta çeşitli ihtilâflara yol açan «sigortalılara verilen yalnız ücret mahiyetindeki her türlü paralar» tâbiri, metinden çıkarılmış ve aylık kazancın hesabında nazara alınması gereken paralar tadadi olarak zikredilmiştir.

5. 4772 sayılı Kanunun 5564 sayılı Kanunla muaddel 6 nci maddesi hükmüne göre, verilecek ödeneklerin hesabında esas tutulacak günlük kazanç, kazanın vukuundan veya meslek hastalığının anlaşılmasından bir ay ve doğumdan üç ay önceye rashiyan bir takvim ayı içinde elde edilen kazanç toplamının 26 da biri olarak hesabedilmekte idi.

Halbuki, 5837 sayılı «İşçilere hafta tatili ve genel tatil günlerinde ücret ödenmesi hakkında» ki Kanun gereğince çalışmadan ödenecek ücretlerin sigorta primlerine esas tutulması dolayısıyla sigortalıların günlük kazançlarının tesbitinde bir ayda elde ettikleri kazancın 26 da biri yerine 30 da biri alınması prensibi kabul edilmiş ve işçi ve hizmetlilere üç ayda bir ödenmekte bulunan rasyonel çalışma primlerinin de günlük kazançların hesabında nazara alınabilmesi için, ödeneğe esas günlük kazancın hesabında, kazanın vukua geldiği veya meslek hastalığının anlaşıldığı veyahut doğumdan önceki üç takvim ayı içinde elde edilen kazancın, 90 a bölünmesi derpiş edilmiş ve madde buna göre değiştirilmiştir.

Ayrıca, günlük kazancın, aylık kazancın 30 da biri olarak hesabedilmesi neticesi yıllık kazançla ilgili hüküm, sigortalıların lehine olarak, tadil edilmiştir.

Diğer taraftan, maddenin eski şeklinde bir takvim ayı içinde muhtelif iş yerlerinde çalışan sigortalıların ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançlarının ne şekilde tesbit edileceğine dair bir hüküm mevcudolmadığından bu hususu teminen maddeye bir fıkra eklenmesi lüzumu hâsıl olmuştur.

Bundan başka, iş yerine yeni girmiş olan sigortalıların ödeneğe esas günlük kazançlarının ne şekilde hesabedileceğine dair olan hükmün tatbikatta tevliedettiği müşkülât göz önüne alınarak madde metni, buna göre değiştirilmiştir.

6. Sigortalılar musaboldukları meslek hastalıkları dolayısıyla 4772 sayılı Kanun hükümlerine ve bunun haricinde kalan hastalık hallerinde de 5502 sayılı Kanun hükümlerine göre tedavi ettirilmekte oldukları cihetle, bir haşiv teşkil eden, 4772 sayılı Kanunun 5564 sayılı Kanunla muaddel 9 ncu maddesinin son fıkrası metinden çıkarılmıştır.

7. 4772 sayılı Kanunun 11 nci maddesiyle yaptırılması lâzımgelen ortopedi tedavisi ile protez araç ve gereçlerinin, ekser ahvalde 9 ncu maddede yazılı sağlık yardımları süresi dışında yaptırılması veya yenilenmesi lâzımgeldiğinden, bu müddet dışında yaptırılacak ortopedi tedavisi ile protez araç ve gereçleri için ihtiyar olunacak masrafların ödenmesini teminen madde metni tadil edilmiştir.

8. 4772 sayılı Kanunun 5019 sayılı Kanunla muaddel 12 nci maddesine göre, yalnız doğumdan mütevellit hastalık hallerinde yapılan masrafların kurumca ödenmesi mümkün bulunmakta buna mukabil doğum ârızası veya müdahaleli doğumlar için ihtiyar edilen masrafların tediyesine imkân görülememekte ve doğumdan ileri gelen hastalık hallerinde ihtiyar edilen masrafların ödenebilmesi için sigortalıların resmî sağlık makamlarından almaları icabeden rapor ve sair belgelerin, ekser ahvalde temini mümkün olamamakta idi.

Analık sigortası prensipleriyle gayrikabili telif görülen bu halin önlenmesi maksadiyle, maddenin tadili cihetine gidilmiştir.

9. 4772 sayılı Kanunun 5564 sayılı Kanunla muaddel 13 ncü maddesi hükmüne göre, iş göremezliğin 15 günü geçmemesi halinde ilk üç günlük ödenek verilememekte idi. Sigortalıların lehine olarak, müddetle mukayyedolmaksızın, iş kazası halinde kaza tarihinden itibaren her gün için ödenek verilmesi esası kabul edilmiş ve ayrıca madde metnine, sigortalının bakmakla mükellef olduğu kimseler meyanına kardeşleri de ilâve edilmiştir.

Bundan başka bu kanun tatbikatı ile ilgili olarak mezkûr madde metninde sigortalıların bakmakla mükellef buldukları kimselerin kimler olacağı tadadi olarak tasrih edilmiş ve bu meyan-da sigortalının tahsilde olmıyan çocukları 18 yaşını ve yüksek tahsilde bulunan çocukları da 25 yaşını dolduruncaya kadar bakmakla mükellef olduğu kimseleri olarak kabul edilmiştir.

10. 4772 sayılı Kanunun 16 nci maddesinin (A) fıkrasıyla tesbit edilmiş bulunan aylık 5 lirâ gelirin, bugünkü hayat şartları muvacehesinde ihtiyacı temin etmeyeceği göz önüne alınarak bu miktar, ayda asgari 20 liraya çıkarılmıştır.

Bu maddenin (B) fıkrası hükmü gereğince, iş göremezlik derecesi % 20 den az olan ve çalışma gücünü yeniden kazanması umulan sigortalılara üç yıllık gelirin peşin değeri sermaye olarak verilmekte idi.

Yine bu kanunun 26 nci maddesiyle, gelir bağladıktan sonra sigortalı her zaman ve İşçi Sigortalıları Kurumu üç yıl içinde iş göremezlik derecesinde önemli bir artma veya azalma olduğunu ileri sürerek gelirden değişiklik yapılmasını istemek hakkına sahip bulunmakta ancak, iş göremezlik derecesi artan sigortalılar bu değişmeden istifade edebilmektedirler.

İş göremezlik derecesi % 20 den az olan ve çalışma gücünü yeniden kazanmasının memul bulunması sebebiyle kendisine üç yıllık geliri sermayeye çevrilmek suretiyle ödenen sigortalı, üç yıl sonunda, talebi üzerine, yaptırılacak kontrol muayenesinde çalışma gücünü kazanmadığı, mâlûliyet derecesinin aynı kaldığı veya azaldığı anlaşıldığı takdirde, mâlûliyet gelirinden faydalanamamakta idi. Bu halin ıslahı için (B) fıkrası hükmü madde metninden çıkarılmıştır.

Diğer taraftan, «sigortalıların daimî iş göremezlik ödeneklerini iyi kullanacağına dair İşçi Sigortalıları Kurumunca güvenilmesi» şartı kaldırılmış ve iş göremezlik derecesi % 50 yi geçmiyen ve daimî iş göremezlik derecesinin üç yıl içinde azalması Kurumca memul görülmiyen sigortalıya, yazılı talepte bulunması halinde, gelirlerinin sermayeye çevrilerak ödenmesini mümkün kılacak şekilde (C) fıkrası hükmü, tadilen (B) fıkrası olarak madde metnine konulmuştur.

11. 4772 sayılı Kanunun 17 nci maddesi hükmüne göre, sigortalıların gelirlerinin % 50 nispetinde artırılabilmesi için, mâlûliyet nispetinin % 100 olması icabetmektedir.

Halbuki, mâlûliyet Baremi Tüzüğünde yalnız akli muvazenesini kaybedenlerin ancak % 100 mâlûl sayılacakları tasrih edilmiştir. Bilfarz iki gözünü kaybeden ve % 98 mâlûliyet nispeti tespit olunan ve başkasının sürekli yardımına muhtacolduğu anlaşılan daimî kısmi iş göremez durumda olan sigortalıların da bu hükümden istifade etmelerini teminen metin tadil edilmiştir.

12. 4772 sayılı Kanunun 5564 sayılı Kanunla muaddel 20 nci maddesinin (C) fıkrasına göre, müteveffa sigortalının çocuklarına 16 yaşına, tahsilde iseler 19 yaşına kadar gelir bağlanacağı derpiş edilmiş bulunmaktadır.

Hak sahiplerinin lehine olarak, müteveffa sigortalının tahsilde olmıyan çocuklarına 18 yaşını ve yüksek tahsilde bulunan çocuklarına da 25 yaşını dolduruncaya kadar, gelir bağlanması hususunu teminen madde metni tadil edilmiştir.

Ayrıca, cenaze parasının munhasıran müteveffa sigortalının ailesine verilmesi esası kabul edilmiş ve bu maddenin (E) fıkrası hükmü buna göre değiştirilmiştir.

13. Kanununun 21 nci maddesinde, ölen sigortalının hak sahiplerine bağlanacak gelirin toplamının sigortalının yıllık kazancının % 60 ını geçmeyeceği hükme bağlanmış ve ayrıca 20 nci maddesinde de sigortalının karısına yıllık kazancın % 30 u, çocuklarına da % 15 i nispetinde yıllık gelir bağlanacağı derpiş edilmiş bulunmaktadır.

Bu duruma göre, ölen sigortalının bir karısı ve iki çocuğu bulunduğu takdirde, kendilerine bağlanacak gelir toplamı, yıllık kazancının % 60 ını teşkil ettiğinden sigortalının ana ve babasına ayrıca bir gelir bağlanmasına imkân hâsıl olamamakla beraber bu hususta metinde bir sarahat mevcudolmadığından bu kabil ahvalde ne yolda muamele yapılacağını tasrihen madde metni tadil edilmiştir.

14. 4772 sayılı Kanununun 16 nci maddesinin (A) fıkrasında yazılı 5 lira aylık gelirin 20 liraya çıkarılmış olması dolayısıyla mezkûr kanununun 25 nci maddesi hükmü, bu hükümle mütenazır olarak tadil edilmiştir.

15. 4772 sayılı Kanununun 26 nci maddesi gereğince Kurum tarafından kontrol muayenesine sevkine lüzum görülen sigortalılarla sıhhi durumları dolayısıyla kendilerine refakat etmesi gereken kimselere gidip gelme yol paraları ile zaruri masraflarının ödenmesi, madde metninde sarahat bulunmaması sebebiyle mümkün olamamakta idi. Bu hususu temin maksadiyle maddede gerekli tadilat yapılmıştır.

16. Sigortalı kadınların doğumdan önce ve sonra altışar hafta istirahat edebilmelerini temin için kendilerine doğumdan önce ve sonra altışar hafta müddetle, çalışmamak ve ücret almamak şartıyla, ödenek verilmesi esası kabul edilmiş ve bu müddetler için ayrıca bir hekim raporuna ihtiyaç görülmediğinden, 4772 sayılı Kanununun 29 ncu maddesi buna göre tadil edilmiştir.

Diğer taraftan, maddenin son fıkrasında, çocuk düşürme tarihinde (A) fıkrasında yazılı ödeneği almakta olan sigortalı kadından o zamana kadar ödenmiş olan paraların geri alınmayacağı hakkında bir hüküm mevcuttur.

Halbuki, gebelik ödeneği doğuma takaddüm eden altı hafta içinde verileceğine ve tibben altı aydan sonra ancak doğum vukua gelebileceğine göre, gebelik ödeneği almakta olan bir sigortalının hiçbir zaman sıkıt yapması hali değil doğurması hali bahis mevzuudur.

Ayrıca analık ödeneği, doğumu mütaakip altı hafta müddetle verildiğine göre, bu ödeneği almakta olan bir sigortalının altı hafta içerisinde tekrar gebe kalıp düşük yapması, tibben vârit bulunmaktadır.

Bu itibarla yukarıda bahis mevzuu edilen her iki halde de gebelik veya analık ödeneği almakta olan sigortalı kadının sıkıt hali düşünülemediği cihetle, tatbik yeri bulunmayan bu fıkra hükmü, madde metninden çıkarılmıştır.

17. Analık sigortası ile sağlanan menfaatlerden emzirme ödeneğinin, gebelik ve doğum yardımları gibi sigortalı erkeğin karısının doğurması halinde, sigortalıya verilmesini teminen 4772 sayılı Kanununun 30 ncu maddesi tadil edilmiştir.

18. 4772 sayılı Kanununun 5929 sayılı Kanunla muaddel 32 nci maddesinin (A) fıkrasına göre, sigortalının analık yardım ve ödeneklerinden faydalanabilmesi için münavebeli işlerde 150, daimî işlerde de 160 gün çalışmış olması icabettmektedir.

Bu süre, sigortalının lehine olarak, münavebeli ve münavebesiz diye bir tefrik yapılmaksızın 150 güne indirilmiş ve sigortalının çalışma dönemine raslıyan geçici iş göremezlik günleri ile doğuma takaddüm eden altı hafta zarfındaki gebelik istirahat sürelerinin ve çalışmadan ücret alınan günlerin de hizmet süresinden sayılması esası kabul edilerek madde metni buna göre değiştirilmiştir.

19. 4772 sayılı Kanununun 33 ncu maddesinde, her ne kadar sigortalılık hakkının düşmesinden sonra 9 ay içinde vukua gelen çocuk düşürme hallerinde de sigortalıların, analık sigortası haklarından faydalandırılacakları derpiş edilmiş ise de, sigortalılık hakkı düşmüş bir kimseye geçici iş görememezlik ödeneği verilmesi bahis mevzuu olamayacağına ve 180 günden sonra vukua gelen düşükler, tibben doğum telâkki edildiğine göre, düşük hali madde metninden çıkarılmıştır.

Ayrıca mezkûr maddede derpiş edilmiş bulunan ahvalde analık yardımlarından faydalanacak olan sigortalıların çalışma sürelerinin ne suretle hesabedileceğine dair bir sarahat mevcudolmadığından, bu hususu temin maksadiyle, maddeye bir fıkra ilâve edilmiştir.

20. Sigortalının kazayı müteakıp keyfiyeti iş verene bildirmedeği hallerde iş verenin sigortalının sağlık durumunun gerektirdiği ilk yardımları yapması hakkındaki 10 ncu madde ile tahmil edilmiş olan mükellefiyetleri işlememekte ve sigortalının vaktinde muayene ve tedavi edilememesinden dolayı tedavisi uzayarak hem kendisinin hem de İşçi Sigortaları Kurumunun zararına bir durum tahassul eylemekte idi.

Gerek sigortalıların bir an evvel tedavi ettirilmelerini temin gerekse Kurumun zararlarını önlemek bakımından, 4772 sayılı Kanununun 36 nci maddesi tadil edilmiştir.

21. 4772 sayılı Kanununun muaddel 37 nci maddesinde, gelirlerin sermaye değerinin hangi tarife göre hesabedileceğine dair bir hüküm mevcut bulunmaması, tatbikatta hukuki ihtilâflara sebebiyet verdiğiinden bu hususu teminen maddenin tadili cihetine gidilmiş ve ayrıca kaza veya meslek hastalığının vukuuna ihmal ve teseyyüpleriyle sebebiyet veren üçüncü şahısların mesuliyeti prensibi kabul olunmuştur.

22. 4772 sayılı Kanununun muaddel 44 ncu maddesinde, iş yerinde faaliyette bulunulmaması halinin İşçi Sigortaları Kurumuna bildirileceğine dair bir hüküm mevcudolmadığından, bu hal, fuzulen prim tahakkuk ettirilmesini ve bilâhara durumun tavazzuh etmesi üzerine yapılan ölçümlenmenin iptalini mucibolmakta idi.

Gerek fuzuli muamelâtın önlenmesini gerekse iş verenlerin mutazarrır olmamalarını temin maksadiyle iş yerinde faaliyette bulunulmaması halinin aynı süre içinde İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilmesi esası kabul edilerek madde metni buna göre tadil edilmiştir.

23. 4772 sayılı Kanununun 5564 sayılı Kanunla muaddel 47 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki «primleri zamanında İşçi Sigortaları Kurumuna ödemiye iş veren veya vekiline keyfiyet bir yazı ile bildirilir» ibaresi, % 10 fark ve normal faizin bildirme tarihinden itibaren tahakkuk ettirileceği yolunda iddialara sebebiyet vermektedir.

Halbuki maddenin birinci fıkrasında, primlerin ödeme müddeti tasrih edilmiş bulunmakta ve % 10 fark ve faizin de bu müddetin hitamından itibaren hesaplanması lâzımgelmektedir.

Tatbikatta iltibasa meydan vermekte bulunan bu ibare, madde metninden çıkarılmıştır.

24. 4772 sayılı Kanununun 5564 sayılı Kanunla muaddel 49 ncu maddesiyle vaz'edilmiş olan hüküm, tadadi olup bir kısım işleri ihtiva etmemekte ve dolayısıyla bu işlere ait kurum alacakları teminatsız kalmaktadır.

Tadadi olan bu hüküm, kurum alacaklarının vikayesini teminen her türlü işlere şâmil olmak üzere tadil edilmiştir.

25. 4772 sayılı Kanununun 5564 sayılı Kanunla muaddel 47 nci maddesinin ikinci fıkrasında yapılan tadilâta mütenazır olarak mezkûr kanununun 51 nci maddesinin birinci fıkrası hükmü tadil edilmiştir.

26. 4772 sayılı Kanununun 52 nci maddesi iş yerinin ne şekilde olursa olsun elden ele geçmesi halinde yeni iş veren durumundaki kimsenin eskisinin İşçi Sigortaları İdaresine karşı bütün alacak ve borçlarına arda olacağı hakkında bir hüküm ihtiva edip bütün alacak ve borçlara halef olan yeni iş veren ile eski iş verenin de müteselsil mesuliyeti hakkında metinde her hangi bir sarahat bulunmadığından gerek gayrivazih bir ifade olan elden ele geçme halini vuzuhlandırmak bunun iş yerinin devri haline hasrını temin gerekse yeni iş verenin eski iş verenin alacak ve borçlarına halef değil fakat eski iş veren ile birlikte müteselsilen mesuliyetini sağlamak üzere, maddede gerekli tadiller yapılmıştır.

27. İş kazalarının Kuruma ve ilgili makamlara ihbar edilmesi şekil ve mecburiyetinden bahseden 56 nci maddede, kaza bildiri kâğıtlarının ihtiva edeceği hususlar tadadi olarak tâyin edilmiş olup tatbikatta iş verenden lüzumlu görülecek ve maddede derpiş edilmeyen sair malûmatın da istenmesi muhtemel bulunduğundan, kazanın İşçi Sigortaları Kurumunca hazırlanacak örneğine uygun bildiri kâğıtlarıyla Kuruma ihbarını sağlamak ve bu suretle meslek hastalıklarının ihbarına ait

mütaakıp 57 nci madde ile tenazuru temin etmek üzere, 4772 sayılı Kanunun 5019 sayılı Kanunla muaddel 56 nci maddesinin tadili cihetine gidilmiştir.

Diğer taraftan, tatbikatta kaza bildiri kâğıtları ile istenilen ve ezeümle sigortalının yapmakta olduğu iş ve günlük ücretinin miktarına taallûk eden malûmatın iş veren tarafından noksan veya yanlış bildirilmesi veya gününde bildirilmemesi neticesinde sigortalıların veya İşçi Sigortaları Kurumunun zararına durumlar hâsıl olduğu cihetle, bu hususu önliyecek bir fıkranın madde metnine ilâvesine lüzüm ve zaruret hâsıl olmuştur.

Yine kanunun 10 ncu maddesindeki mükellefiyet dolayısıyla İşçi Sigortaları Kurumu tarafından işe el konuncaya kadar sigortalının sağlık durumunun gerektirdiği ilk yardımları yapmak ve esas bakımını sağlamakla ödevli bulunan iş verenlerin tatbikatta bazan, sigorta vakası Kuruma geç ihbar ettikleri ve bu müddet zarfında sigortalıyı hususi sağlık müesseselerinde tedavi ettirdikleri müşahede edilmekte olup 5502 sayılı hastalık ve analık sigortası Kanununun me-riyete girmesi dolayısıyla bâzı bölgelerde her türlü fennî vasıtalarla mücehhez bulunan sağlık müesseseleri tesis etmiş olan İşçi Sigortaları Kurumunun ayrıca iş verenin hususi müesseselerde ihtiyar ettiği masraflarla mülzem olmamasını teminen ve iş kazalarının iki iş günü içinde Kuruma ihbar mükellefiyetinin bir müeyyidesini teşkil etmek üzere, iki iş günü içinde Kuruma ihbar edilmeyen sigorta vakaları dolayısıyla ihbar tarihine kadar iş veren tarafından yapılmış olan masrafların Kurum tarafından ödenmiyeceği hususunda bir hüküm de madde metnine ilâve edilmiştir.

28. 4772 sayılı Kanunun meslek hastalıklarının İşçi Sigortaları Kurumuna ihbar şekil ve mükellefiyetinden bahseden 57 nci maddesi 56 nci maddede yapılan tadilâtle ahengi temin maksadiyle değiştirilmiştir.

29. 4772 sayılı Kanunun 67 nci maddesiyle İşçi Sigortaları Kurumunun kararlarına karşı hak sahiplerine tanınmış olan bir aylık itiraz müddetinin kısa olması sebebiyle tatbikatta sigortalıların hukukunun ziyana sebebiyet verdiği müşahede edilmiş olduğundan bu müddet altı aya çıkarılmış ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu hükümleri ile ahengi temin maksadiyle maddede tadilât icra edilmiştir.

30. 4772 sayılı Kanunun 16 nci maddesi gereğince yapılacak sermaye talepleri için sukutu hak müddetinin hangi tarihten itibaren olunacağına dair mezkûr kanunun 70 nci maddesinde bir sarahat bulunmaması, tatbikatta hukuki ihtilâflara sebebiyet verdiğinden bu hususu teminen, madde metnine bir fıkra ilâve edilmiştir.

31. 4772 sayılı Kanunun 71 nci maddesi, bu kanun hükümleri gereğince bildirmelerin İş Kanununun 6 nci maddesi hükmüne göre yapılacağını âmir bulunmaktadır.

Tatbikatta bu tebliğler, PTT İdaresince 5584 sayılı Posta Kanununun 17 nci maddesinde yazılı olduğu şekilde yapılmakta ve binnetice İş Kanununun 6 nci maddesiyle derpiş edilmiş bulunan hüküm tatbik olunamamaktadır.

Bu itibarla 4772 sayılı Kanunun 71 nci maddesi hükmünün tadili zarureti hâsıl olmuştur.

32. Yabancı memleketlere gitmiş olan sigortalıların ödenek ve gelirlerinin, Türkiye'deki salâhiyetli mümessillerine verilmesi esası kabul edilmiş ve bu maksatla 4772 sayılı Kanunun 75 nci maddesi hükmü tadil olunmuştur.

33. 4772 sayılı Kanunun 76 nci maddesinin bugüne kadar tatbik edilen şeklinde derpiş edilmiş olan «mütekabiliyet esası» sigorta prensiplerine uygun olmadığından, Hastalık ve Analık ve İhtiyarlık sigortaları kanunlarına mütenezir olmak üzere, mezkûr maddenin tadili cihetine gidilmiştir.

34. Tatbikatta kurumumuz için bir fayda temin etmiyen ve ayrıca işverenlere fuzuli bir külfet tahmil etmekte olması hasebiyle 4772 sayılı Kanunun 78 nci maddesi hükmü kanundan çıkarılmıştır.

35. 4772 sayılı Kanunun 5564 sayılı Kanunla muaddel 84 ncu maddesi gereğince yapılmakta olan sigorta yardımlarının, mezkûr madde metninde, sermaye değerinin ne suretle hesabedileceğine dair bir hüküm bulunmaması ve bu madde hükmünün tatbikinin, mahkemelerce, bu kanunun 37

nei maddesinde derpiş edilmiş olan hallerin mevcudiyetine bağlanmakta olması sebebiyle rücuun iş verenlerden tahsilî mümkün olamamaktadır. Bu hususu temin için mezkûr maddenin tadili eihetine gidilmesi zarureti hâsıl olmuştur.

36. Ölümün vukuundan veya mâlûliyet gelirinin bağlanmasından veyahut bu gelirin sermayeye tahvil edilerek ödenmesinden sonra yapılacak yaş tashihlerinin nazara alınıp alınmayacağı hususunda kanunda bir sarahat mevcudolmadığından, 4772 sayılı Kanuna, 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun 41 nei maddesi hükmüne mütenazır olmak üzere, bir madde ilâve edilmiştir.

37. 5564 sayılı Kanunun 5 nei maddesi 4772 sayılı Kanunun 57 nei maddesinin tadili ve 78 nei maddesinin kaldırılması dolayısıyla, buna mütenazır olarak tadil edilmiştir.

Çalışma Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Çalışma Encümeni

Esas No. 1/554

Karar No. 9

16 . II . 1957

Yüksek Reisliğe

4772 sayılı İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddenin kaldırılmasına ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair olup tetkik için encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ilgili vekâlet mümessillerinin de hazır buldukları toplantılarda tetkik edilmiştir.

Lâyihanın tamamı üzerindeki görüşmeler neticesinde, mezkûr lâyihada zikredilen maddelerin, Hükümetin esbabı mucibe lâyihasında belirtildiği şekilde tadilinin, bugünkü ihtiyaçlar karşısında, sosyal sigorta bakımından birçok mühim boşlukları dolduracağı kanaatine varıldığından esası kabul edilerek maddelere geçilmiştir.

Maddeler üzerinde yapılan görüşmelerde :

1. Lâyihanın 1, 26, 57, 67, 70 ve 76 nei maddelerindeki bâzı kelimeler ifade bakımından değiştirilmiştir.

2. Lâyihanın 4 neü maddesinin (F) fıkrasının ikinci bendi, resmî hastanelerle İşçi Sigortaları Kurumu hastaneleri sağlık kurullarına şâmil olacak şekilde tadil edilmiş ve bu suretle sağlık kurullarına müsavi salâhiyetler tanınmış ve ayrıca mezkûr maddenin (İ) fıkrasındaki (verilecek ödenekler) ibaresi (yapılacak nakdî yardımlar) şeklinde değiştirilmiştir.

3. Lâyihanın 5 nei maddesinin beşinci ve

yedinci fıkralarıyla temin edilen hak ve menfaatler, 5417 ve 5502 sayılı kanunları tadil eden (Mâlûliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortaları) ve (Hastalık ve analık sigortaları) kanunlarıyla teminat altına alınmış olduğundan bu fıkraların metinden çıkarılması muvafık görülmüştür.

4. Lâyihanın 9 neu maddesinin birinci fıkrası hükmü, munhasıran İşçi Sigortaları Kurumu hekimlerine tanınan salâhiyetin, tatbikatta tevli dedeacağı müşkülât nazara alınarak bütün sağlık kurullarına tanınması suretiyle genişletilmiş, iş kazası geçiren veya meslek hastalığına tutulan sigortalılar için kabul edilmiş olan âzami 15 aylık sağlık yardımları süresi gayrikâfi görüldüğünden bu müddetin 18 aya çıkarılmasını ve ayrıca sağlık kurulu raporu ile lüzum gösterilmek şartıyla sigortalıların 2 ay daha tedavi ettirilmelerini teminen mezkûr maddenin ikinci fıkrası buna göre yeniden kaleme alınmıştır.

5. Lâyihanın 13 neü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları hükümleri, 9 neu maddede yapılan tadilâtla mütenazır olarak değiştirilmiş ve aynı zamanda sağlık yardımları süresi uzatılan sigortalıların bu müddet içinde geçici iş göremezlik ödeneği alabilmelerini temin maksadıyla maddeye bir fıkra ilâve edilmiştir.

Aynı maddenin (c) fıkrasındaki (munhasıran) kelimesi, tatbikatta güçlük tevli dedecek

ve bir kısım hak sahibi kimselerin sigortadan yardım görmelerine mâni olabilecek mahiyette görüldüğünden, metinden çıkarılmış ve bu fıkranın ikinci bendi daha açık bir şekilde kaleme alınmıştır. Ayrıca (b) fıkrasında görülen madde hata düzeltilmiştir.

6. Lâyihanın 20 nci maddesinin (C) fıkrası, çocuklara verilecek hakları daraltmış gibi bir ifade taşıdığından bunun daha geniş ve şümullü bir seviyede olmasına zaruret görülmüştür.

Ana ve babaları sigortalı olan çocuklara her ikisinden ayrı ayrı gelir bağlanmasını, sigortalının ölümü ile hem anasız, hem babasız kalan veya sonradan bu duruma düşen çocuğa bağlanacak gelirin yüzde 25 e çıkarılmasını ve sigortalının ölümü tarihinde ana ve babaları arasında evlilik rabtası bulunmayan veya boğanma suretiyle evlilik rabtası zeval bulmuş olan kimselerin çocukları ile sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik rabtası mevcudolmakla beraber anaları sonradan evlenen çocuklara bağlanacak gelirin yüzde 25 e yükseltilmesini teminen mezkûr fıkranın ikinci bendi kaldırılmış, yerine bu hakları sağlayacak şekilde ilâveler yapılmıştır. Ayrıca (150) lira olan cenaze masrafı karşılığı da (200) liraya çıkarılmıştır.

7. Sigortalının çocuklarına yüzde 15 nispetinde gelir tahsis edildiği halde bâzı ahvalde çocukla bir ana veya bir babanın veyahut bir kardeşin içtimai halinde çocuğa nazaran daha fazla bir gelirle himayesi doğru olmıyan bu tâli hak sahiplerine yüzde 15 ten yukarı gelir tahsisini önliyecek şekilde 21 nci maddeye vuzuh verilmiştir.

8. Lâyihanın 20 nci maddesinde anası evlenen çocukların gelirlerinin yüzde 25 nispetine çıkarılması suretiyle yapılan tadilâta muvazi olarak, 4772 sayılı Kanunun Hükümet teklifinde yer almadığı görülen 24 ncü maddesinin de tadili icabetmiş ve bu sebeple mezkûr 24 ncü madde tadilen lâyihaya ilâve edilmiştir. Bu sebeple lâyihaın birinci maddesi tadil olunmuştur.

9. Lâyihaın 36 ncı maddesiyle, kazaya uğrıyan sigortalılara tahmil edilmiş olan ihbar süresi kısa görüldüğünden bu müddetin mütaakıp iş gününe kadar temdidi muvafık mütalâa edilmiş ve metin bu hususu sağlayacak şekle konulmuştur.

10. Aylık ücret bordrolarının zamanında verilmemesi veya bordroların dayandığı belgelerin bordro muhteviyatını teyideder mahiyette görülmemesi haline inhisar eden re'sen takdir salâhiyetinin, verilen aylık ücret bordrolarının doğruluğunu tevsik edecek kayıt ve vesâikin ibraz edilememesi haline de teşmili muvafık mütalâa olunmuş ve lâyihaın 44 ncü maddesinin ikinci fıkrası, bu hususu sağlayacak şekilde değiştirilmiştir.

11. Resmî teşekkül ve müesseselerce taahhüde bağlanıp yaptırılan işler için ödenmemiş siporta primlerinin, mütaahhidin teminatından kesilerek veya teminatı paraya çevrilerek İşçi Sigortaları Kurumuna yatırılmasını ve bu suretle Kurum alacaklarının tahsilini temin maksadıyla lâyihaın 49 ncü maddesinin son fıkrasına ilâve yapılması zaruri görülmüş ve metin buna göre hazırlanmıştır.

12. İş yerinin elden ele geçmesi halinde yeni iş verenin mesuliyetini tesbit eden Hükümet tasarısının 52 nci maddesinde bu hal, iş yerinin yalnız devredilmesine inhisar ettirilmiş ise de, tatbikatta prim kaçırılmasını önlemek üzere iş yerinin ne şekilde olursa olsun elden ele geçmesi takdirinde yeni iş verenin de eskisinin İşçi Sigortaları Kurumuna olan borçlarından dolayı müteselsil mesuliyeti esası kabul edilmiş ve madde bu yolda değiştirilmiştir.

13. Kazanın, iş veren veya vekili tarafından İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilmesi için tanınan müddetin mebdai belli olmadığından, lâyihaın 56 ncı maddesi hükmü, bu hususu temin edecek şekilde tadil edilmiştir.

14. 75 ncı madde hükmü, 3008 sayılı İş Kanununun 103 ncü maddesi hükmüne mübâyin bulunduğu gibi yabancı memleketlere gidip tâbiyet değiştiren sigortalıların ödeneklerinin Türkiye'de salâhiyetli mümessillerine tediyesi muvafık görülmemiş ve bu sebeple madde lâyihadan çıkarılmıştır.

Bu itibarla, lâyihaın birinci maddesi buna mütenazır olarak değiştirilmiştir.

15. 4772 sayılı Kanunun 5564 sayılı Kanunla muaddel 44 ncü maddesinde yazılı bordro verme mükellefiyetinin hitanından sonra yazılı ihtar yapılacağına, mükellef bu iharda kayıtlı müddet içinde bordro verebileceğine göre, bordroların kanunen tâyin edilen müddet içinde ve

rilmesi bahis mevzuu olamayacağı cihetle, 5564 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki (Kanunun tâyin ettiği müddet içinde) ibaresi metinden çıkarılmıştır.

16. Lâyihamın diğer maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Mucip sebepleri ve yapılan değişiklikler yukarıda belirtilen 4772 sayılı İş kazalarıyla, meslek hastalıkları ve analık sigortaları Kanununun tadiline ait Hükümet lâyihası ile encümenimizce kabul olunan metin, tercihan ve müstaceliyetle görüşülmesi temenniye şayan görülmüştür.

Keyfiyet, Umumi Heyetin tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe saygı ile sunulur.

Çalışma Encümeni

Reisi	M. M.
Seyhan	Giresun
M. Ünalda	D. Köymen
Aydın	Bingöl
N. Çelîm	E. Yıldız
İstanbul	İzmir
A. Topcu	A. Tekön
Urfa	Urfa
C. Öncel	F. Ayalp
	Zonguldak
	N. Diken

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 4772 sayılı Kanunun 1, 2, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 13, 16, 17, 20, 21, 25, 26, 29, 30, 32, 33, 36, 37, 44, 47, 49, 51, 52, 56, 57, 67, 70, 71, 75, 76 ve 84 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1. — 3008 sayılı İş Kanununun tatbik edildiği iş yerlerinde çalışanlardan o kanuna göre sigortalı sayılanlar ile 5953 ve 6379 sayılı kanunlar şümulüne giren gazeteciler ve gemi adamlarının, iş kazaları, meslek hastalıkları ve analıkları hallerinde yapılacak yardımlar için, iş yerlerinin mezkûr kanunlar şümulüne alındığının ilgili makamlar tarafından iş verene tebliğ tarihinden itibaren, bu kanun hükümleri uygulanır.

Bu tebliğat Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun tebligata mütaallik hükümleri dairesinde yapılır.

Madde 2. —

1 - İş kazası, sigortalının aşağıdaki hal ve durumlardan birinde vukubulan ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedence veya ruhça ârizaya uğratan olaydır.

- a) Sigortalının iş yerinde bulunduğu sırada,
- b) İş veren veya vekili tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla,
- c) 3008 sayılı İş Kanununun 40 ncü maddesine göre günlük iş süresi içinde sayılması gereken zamanlarda,

II - Meslek hastalıkları :

Sigortalının çalıştırıldığı işin mahiyetine göre tekrarlanan bir sebep veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya daimî hastalık veya sakatlık halleridir.

İş Kanununun 55 ve 58 ncü maddeleri gereğince tesbit edilmiş olan hastalıklar listesi dışında her hangi bir hastalığın meslek hastalığı sayılıp sayılmaması üzerinde çıkabilecek ihtilâflar Yüksek Sağlık Şûrasınca kesin karara bağlanır.

III - Analık :

Sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin si-

ÇALIŞMA ENCÜMENİNİN TADİLİ

İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve Analık sigortaları hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 4772 sayılı Kanunun 1, 2, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 13, 16, 17, 20, 21, 24, 25, 26, 29, 30, 32, 33, 36,37, 44, 47, 49, 51, 52, 56, 57, 67, 70, 71, 76 ve 84 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1. — 3008 sayılı İş Kanununun tatbik edildiği iş yerlerinde çalışanlardan o kanuna göre sigortalı sayılanlar ile 5953 ve 6379 sayılı Kanunlar şümulüne giren gazeteciler ve gemi adamlarının, iş kazaları, meslek hastalıkları ve analıkları hallerinde yapılacak yardımlar için, iş yerlerinin mezkûr kanunlar şümulüne alındığının ilgili makamlar tarafından iş verene tebliği tarihinden itibaren, bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Bu tebligat Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun tebligata mütaallik hükümleri dairesinde yapılır.

Madde 2. — Hükümetin 2 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hâ.

gortalı olmıyan karısının gebelik veya doğurma halidir.

Madde 4. — Sigortalıya sağlanan menfaatler:

- A) Sağlık yardımları,
- B) Geçici iş göremezlikte verilecek günlük ödenekler,
- C) Daimî iş göremezlik hallerinde verilecek ödenekler,

D) Ortopedi tedavisi ve protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması ve yenilenmesi,

E) Yukardaki (A) ve (D) fıkralarında yazılı yardımlar için sigortalının veya analık halinde sigortalı ile sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının başka yere gönderilmesi gerekirse, sigortalı veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısı ile bunlara sıhhi durumları dolayısıyla bir başkasının refakat etmesi zaruri bulunan ve hekim raporu ile belgelenen hallerde refakat eden kimsese Çalışma Vekâletince tesbit olunacak esaslar dairesinde gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafların ödenmesi,

F) İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla bedeni veya ruhi bir ârızaya uğrıyanlardan, yurt içinde tedavisi kabil olmayıp ancak yabancı bir memlekette kısmen veya tamamen tedavisi mümkün olup da meslekinde uğradığı iş göremezlik derecesinin azalabileceği tam teşekküllü resmî bir hastane veya İşçi Sigortaları Kurumu Hastanesi Sağlık Kurulu raporu ile tesbit edilen sigortalıların ve bu raporda lüzum gösterilmesi halinde refakat edecek kimselerin yabancı memleketlere gidip gelme yol paralarıyla o yerdeki ikamet ve tedavi masraflarının ödenmesi,

Ancak, tam teşekküllü hastane sağlık kurulunca verilecek raporun, ârıza veya hastalığın mütehassısı iki profesör ile İşçi Sigortaları Kurumundan tâyin edilecek bir mütehassıs hekimden teşekkül edecek kurul tarafından tasdik edilmesi şarttır.

- G) Cenaze için harcanacak paralar karşılığı,
- H) Sigortalının hak sahiplerine bağlanacak gelirler,

I) Analık halinde sigortalı kadına ve sigortalı olmıyan karısının analığı halinde sigortalı olan erkeğe verilecek ödenekler.

Madde 5. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortalılarının gerektirdiği her türlü yar-

Ça. E.

Madde 4. — Sigortalıya sağlanan menfaatler:

- A) Sağlık yardımları,
- B) Geçici iş göremezlikte verilecek günlük ödenekler,
- C) Daimî iş göremezlik hallerinde verilecek ödenekler,

D) Ortopedi tedavisi ve protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması ve yenilenmesi,

E) Yukardaki (A) ve (D) fıkralarında yazılı yardımlar için sigortalının veya analık halinde sigortalı ile sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının başka yere gönderilmesi gerekirse, sigortalı veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısı ile bunlara sıhhi durumları dolayısıyla bir başkasının refakat etmesi zaruri bulunan ve hekim raporu ile belgelenen hallerde refakat eden kimselere Çalışma Vekâletince tesbit olunacak esaslar dairesinde gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafların ödenmesi,

F) İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla bedeni ve ruhi bir ârızaya uğrıyanlardan, yurt içinde tedavisi kabil olmayıp ancak yabancı bir memlekette kısmen veya tamamen tedavisi mümkün olup da meslekinde uğradığı iş göremezlik derecesinin azalabileceği tam teşekküllü resmî bir hastahane veya İşçi Sigortaları Kurumu Hastanesi Sağlık Kurulu raporu ile tesbit edilen sigortalıların ve bu raporda lüzum gösterilmesi halinde refakat edecek kimselerin yabancı memleketlere gidip gelme yol paraları ile o yerdeki ikamet ve tedavi masraflarının ödenmesi,

Ancak, sağlık kurullarınca verilecek raporun, ârıza veya hastalığın mütehassısı iki profesör ile İşçi Sigortaları Kurumundan tâyin edilecek bir mütehassıs hekimden teşekkül edecek kurul tarafından tasdik edilmesi şarttır.

- G) Cenaze için harcanacak paralar karşılığı,
- H) Sigortalının hak sahiplerine bağlanacak gelirler,

I) Analık halinde sigortalı kadına ve sigortalı olmıyan karısının analığı halinde sigortalı olan erkeğe yapılacak nakdi yardımlar.

Madde 5. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortalılarının gerektirdiği her tür-

Hü.

dım ve giderleri karşılamak üzere İşçi Sigortaları Kurumunca bu kanun hükümlerine göre primler alınır.

Bu primleri vermekle yalnız iş veren ödevlidir.

Alınacak primlerin hesabında sigortalılara ödenen ücretlerin aylık tutarları esas alınır.

Sigortalılara verilen her türlü paralar ücretlerin aylık tutarına dâhildir. Şu kadar ki; yoluklar, çocuk ve aile zamları ölüm, doğum ve evlenme yardımları ile aynı yardımlar ve hususi kanunlarla İşçi Sigortaları primlerinden istisna edilen ödemeler sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak ücretlerin aylık tutarının tesbitinde nazara alınmaz.

5417 ve 5502 sayılı kanunlar gereğince alınacak sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançlar da yukarıda yazılı esaslar dairesinde tesbit olunur.

Günlük, haftalık veya aylık olarak muayyen bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti, kâra iştirak, tasarruf ve yalnız servis mukabili bahşiş gibi gayrimuayyen zaman ve miktar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, 7 nci madde hükmü mahfuz kalmak şartıyla, İcra Vekilleri Heyeti kararıyla belli edilir.

Bu gibi sigortalılar için, 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası ve 5502 sayılı Hastalık ve Analık Sigortası kanunları gereğince alınacak primlerle bunlara verilecek ödeneklerin hesabında da yukarıki fıkrada yazılı İcra Vekilleri Heyeti kararında belirtilen miktarlar esas tutulur.

Bu madde gereğince primlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, sigortalı tarafından bir takvim ayı içinde elde edilen ve prime esas tutulan aylık kazanç toplamının 30 da biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan ay içindeki bâzı iş günlerinde her hangi bir sebeple çalışmamış ve çalışmadıkları günler için ücret almamış sigortalıların günlük kazançları o ay içindeki fiili kazanç toplamının ücret aldıkları gün adedine bölünmesi suretiyle hesaplanır.

Bir takvim ayı içinde muhtelif iş yerlerinde çalışan sigortalıların bu kanun gereğince alınacak primlerine esas tutulacak aylık ve gün-

Ça. E.

lü yardım ve giderleri karşılamak üzere İşçi Sigortaları Kurumunca bu kanun hükümlerine göre primler alınır.

Bu primleri vermekle yalnız iş veren ödevlidir.

Alınacak primlerin hesabında sigortalılara ödenen ücretlerin aylık tutarları esas alınır.

Sigortalılara verilen her türlü paralar ücretlerin aylık tutarına dâhildir. Şu kadar ki, yoluklar, çocuk ve aile zamları, ölüm, doğum ve evlenme yardımları ile aynı yardımlar ve hususi kanunlarla İşçi Sigortaları primlerinden istisna edilen ödemeler, sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak ücretlerin aylık tutarının tesbitinde nazara alınmaz.

Günlük, haftalık veya aylık olarak muayyen bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti, kâra iştirak, tasarruf ve yalnız servis mukabili bahşiş gibi gayrimuayyen zaman ve miktar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, 7 nci madde hükmü mahfuz kalmak şartıyla, İcra Vekilleri Heyeti kararıyla belli edilir.

Bu madde gereğince primlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, sigortalı tarafından bir takvim ayı içinde elde edilen ve prime esas tutulan aylık kazanç toplamının 30 da biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan ay içindeki bâzı iş günlerinde her hangi bir sebeple çalışmamış ve çalışmadıkları günler için ücret almamış sigortalıların günlük kazançları, o ay içindeki fiili kazanç toplamının ücret aldıkları gün adedine bölünmesi suretiyle hesaplanır.

Bir takvim ayı içinde muhtelif iş yerlerinde çalışan sigortalıların bu kanun gereğince alınacak primlerine esas tutulacak aylık ve günlük kazançlarının tesbitinde her iş yerindeki aylık ve günlük kazanç tutarı müstakillen nazara alınır ve primler buna göre hesaplanır.

lük kazançlarının tesbitinde her iş yerindeki aylık ve günlük kazanç tutarı müstakillen nazara alınır ve primler buna göre hesaplanır.

Madde 6. — Bu kanun gereğince verilecek ödeneklerin hesabında esas tutulacak günlük kazanç, iş kazasının veya doğumun vukubulduğu, meslek hastalığının hekim raporu ile ilk defa tesbit edildiği tarihten önceki takvim ayına takaddüm eden üç takvim ayı içinde bu kanunun tatbik edildiği bir veya birkaç iş yerinde elde edilen ve sigorta primi hesabına esas tutulan kazançlar toplamının 90 da biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan üç takvim ayı içinde bâzı iş günlerinde her hangi bir sebeple çalışmamış ve çalışmadıkları günler için ücret almamış olan sigortalıların ödenekleri o üç aylık devre içinde elde ettikleri kazanç toplamının ücret aldıkları gün adedine bölünmesi ile elde olunacak günlük kazanç üzerinden hesaplanır.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan üç aylık devre içinde hiç çalışmamış ve ücret almamış olan sigortalıların günlük kazançlarının hesabında, bu devreden evvel çalıştıkları son üç takvim ayı içinde elde ettikleri kazanç esas tutulur ve günlük kazanç yukarıki fıkralara göre hesaplanır.

İş yerine girdikleri takvim ayı içinde iş kazasına uğriyan veya meslek hastalığına tutulan sigortalıların günlük kazançları, kazanın vukubulduğu, meslek hastalığının hekim raporu ile ilk defa tesbit edildiği tarih ile sigortalıların iş yerine girdikleri tarih arasındaki süre içinde elde ettikleri kazanç toplamının ücret aldıkları gün sayısına bölünmesi suretiyle bulunur.

İş yerine girdikleri gün iş kazasına uğriyan sigortalıların günlük kazançları, iş akdine göre kararlaştırılmış olan ücretlerine göre tesbit olunur.

Üç aylık devre içinde muhtelif iş yerlerinde çalışan sigortalıların ödeneklerine esas tutulacak günlük kazançlarının tesbitinde her iş yerindeki kazanç tutarı müstakillen nazara alınır ve ödenekler buna göre hesaplanır.

Bu kanuna göre bağlanacak gelirlere esas tutulacak yıllık kazanç, yukarıki hükümler dairesinde hesaplanacak günlük kazancın 360 katıdır.

Madde 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 9. — Sağlık yardımı, iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan sigortalının iyileşmesine kadar sürer. İyileştikten sonra bakımla iş görebilirliğinin artabileceği hekim tarafından ileri sürülen sigortalı için sağlık yardımı uzatılır ve sigortalı, İşçi Sigortaları Kurumu hekimlerince lüzum gösterildiği takdirde bu kurumun nekahat evlerinde dinlendirilir.

Bu yardımlar kazanın olduğu veya meslek hastalığının İşçi Sigortaları Kurumunca tedaviye alındığı tarihten başlar ve en çok 2 yıl içinde 15 ay fiilen devam eder. Ancak, meslek hastalığına tutulan sigortalı, İşçi Sigortaları Kurumunca tedaviye alınmadan evvel her hangi bir suretle iş yerinde yahut resmî sağlık müesseselerinden birinde tedavi altına alınmış ise yardımlar bu tedavinin başladığı tarihten itibaren edilerek belgelere dayanan masraflar ödenir.

Madde 11. — İşçi Sigortaları Kurumu, sigortalının iyileşmesini yarıyacak yahut iş görevliliğini az çok gidermesi için gerekli görülecek ortopedi tedavisini, protez araç ve gereçlerini, bu kanunun 9 ncu maddesinde yazılı sağlık yardımları müddetiyle mukayyet olmaksızın sağlamak ve tesbit edilen süre ve şartlar içinde yenilemekle mükelleftir.

Madde 12. — Doğurduğu, hekim raporu veya diplomalı ebe belgesiyle veya nüfus tezkeresi örneğiyle sabit olan sigortalı kadına ve sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının doğumu dolayısıyla sigortalıya, Çalışma ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletlerince müstereken tesbit edilecek maktu bir para ödenir.

Bu paranın miktarı iki vekâletçe lüzum görüldükçe değiştirilebilir.

Sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının gebeliği halinde, sigortalıya, Çalışma, ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletlerince miktarı tesbit edilecek para yardımı yapılır.

Madde 9. — Sağlık yardımı, iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan sigortalının iyileşmesine kadar sürer. İyileştikten sonra bakımla iş görebilirliğinin artabileceği hekim tarafından ileri sürülen sigortalı için sağlık yardımı uzatılır ve sigortalı, sağlık kurullarınca lüzum gösterildiği takdirde İşçi Sigortaları Kurumunun nekahat evlerinde dinlendirilir.

Bu yardımlar, kazanın olduğu veya meslek hastalığına tutulan sigortalının İşçi Sigortaları Kurumunca tedaviye alındığı tarihten başlar ve en çok 2 yıl içinde 18 ay fiilen devam eder.

Tedaviye devam edilmesi halinde meslekte çalışma gücünü kısmen veya tamamen kazanabilecekleri umulan sigortalıların sağlık yardımları süresi, 2 yıllık müddet içinde kalmak ve sağlık kurulu raporu ile lüzum gösterilmek şartıyla, 2 aya kadar daha uzatılabilir.

Ancak, meslek hastalığına tutulan sigortalı, İşçi Sigortaları Kurumunca tedaviye alınmadan evvel her hangi bir suretle iş yerinde yahut resmî sağlık müesseselerinden birinde tedavi altına alınmış ise, yardımlar bu tedavinin başladığı tarihten itibaren edilerek belgelere dayanan masraflar ödenir.

Madde 11. — Hükümetin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 12. — Hükümetin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Doğumdan ileri gelen hastalık, ârıza ve müdahaleli doğum hallerinde yapılan sağlık yardımları sebebiyle ihtiyar olunan ve belgelere dayanan masraflar, müdahaleli doğumun vukubulduğunun veya tedaviye başlandığının bir ay içinde hekim raporu ile İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilmesi şartıyla, Kurumca ödenir.

Madde 13. — İş kazası dolayısıyla geçici iş göremezliğe uğrıyan sigortalıya her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir. Bu ödenekler kazanın olduğu tarihten itibaren 2 yıl içinde 15 ayı geçemez.

Meslek hastalıkları dolayısıyla geçici iş göremezliğe uğrıyan sigortalıya her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir. Bu ödenekler sağlık yardımlarının başlangıç tarihinden itibaren 2 yıl içinde 15 ayı geçemez.

Sağlık durumunun, gördüğü işte çalışmasına muvakkat bir müddet için mâni teşkil edeceği hekim raporiyle anlaşılan iyileşmiş sigortalı da aynı müddet içinde geçici iş göremezlik ödeneğinden faydalanır.

Geçici iş göremezlik ödeneği, sigortalının 6 ncı ve 7 ncı maddeler gereğince hesaplanacak günlük kazancının yarısıdır. Sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu kimseleri varsa geçici iş göremezlik ödeneği günlük kazancının üçte ikisi üzerinden hesaplanır.

Sağlık müesseselerine yatırılmak suretiyle bakımı sağlanan yahut İşçi Sigortaları Kurumunca kaplıca veya içmelerde tedavisi kabul edilen sigortalıya günlük kazancının üçte biri verilir. Bu suretle baktırılan ve tedavi ettirilen sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu kimseleri bulunduğu takdirde bu ödenek, sigortalının günlük kazancının yarısına çıkarılır. Ancak, sigortalının tedavi edilmek üzere yatırıldığı yerde yemek verilmiyorsa geçici iş göremezlik ödeneği, beşinci fıkradaki esaslara göre hesaplanır.

Bu kanunun tatbikatında, sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu kimseleri :

a) Karısı veya geçimi sigortalı karısı tarafından sağlandığı tevsik edilen kocası,

b) 18 yaşını veya yüksek tahsil yapılması halinde 25 yaşını doldurmuş veyahut 18 yaşını doldurmuş olup da çalışmayacak durumda mâlîl çocukları,

Madde 13. — İş kazası dolayısıyla geçici iş göremezliğe uğrıyan sigortalıya her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir. Bu ödenekler kazanın olduğu tarihten itibaren 2 yıl içinde 18 ayı geçemez.

Meslek hastalıkları dolayısıyla geçici iş göremezliğe uğrıyan sigortalıya her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir. Bu ödenekler sağlık yardımlarının başlangıç tarihinden itibaren 2 yıl içinde 18 ayı geçemez.

Şu kadar ki, 9 ncü maddenin üçüncü fıkrası hükmüne göre sağlık yardımları süresi uzatılan sigortalılara, bu müddet için de geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Sağlık durumunun, gördüğü işte çalışmasına muvakkat bir müddet için mâni teşkil edeceği hekim raporu ile anlaşılan iyileşmiş sigortalı da aynı müddet içinde geçici iş göremezlik ödeneğinden faydalanır.

Geçici iş göremezlik ödeneği, sigortalının 6 ncı ve 7 ncı maddeler gereğince hesaplanacak günlük kazancının yarısıdır. Sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu kimseleri varsa geçici iş göremezlik ödeneği günlük kazancının üçte ikisi üzerinden hesaplanır.

Sağlık müesseselerine yatırılmak suretiyle bakımı sağlanan yahut İşçi Sigortaları Kurumunca kaplıca veya içmelerde tedavisi kabul edilen sigortalıya günlük kazancının üçte biri verilir. Bu suretle baktırılan ve tedavi ettirilen sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu kimseleri bulunduğu takdirde bu ödenek, sigortalının günlük kazancının yarısına çıkarılır. Ancak, sigortalının tedavi edilmek üzere yatırıldığı yerde yemek verilmiyorsa geçici iş göremezlik ödeneği, beşinci fıkradaki esaslara göre hesaplanır.

Bu kanunun tatbikatında, sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu kimseleri;

a) Karısı veya geçimi sigortalı karısı tarafından sağlandığı tevsik edilen kocası,

Hü.

c) Geçimi munhasıran sigortalı tarafından sağlandığı tevsik edilen ana, baba ve 18 yaşını doldurmamış kardeşleri,

dir.

Geçici iş göremezlik ödenekleri haftalık olarak ve işledikten sonra İşçi Sigortaları Kurumunca verilir.

Doğruca İşçi Sigortaları Kurumundan alınmasında güçlük bulunursa iş veren bu ödeneği, İşçi Sigortaları Kurumu hesabına verir.

İşçi Sigortaları Kurumu bu kanuna uygun olarak verilen ödenekleri belgelerine müsteniden iş verene tediye eder.

Madde 16. — Daimî iş göremezlik ödeneğinin sigortalıya hayatı süresince gelir şeklinde verilmesi esastır.

Ancak;

A) Gelirin ayda 20 liradan az olması;

B) Daimî iş göremezlik derecesi yüzde elliye geçmeyen ve daimî iş göremezlik derecesinin 3 yıl içinde azalması Kurumca memul görülmiyen sigortalının yazılı talepte bulunması;

Hallerinde bu gelirler sermayeye çevrilerek ödenir.

Bu madde gereğince verilecek sermaye, Çalışma, Sıhhat ve İctimai Muavenet vekâletlerince müştereken tesbit olunacak tarifeye göre hesaplanır.

Madde 17. — Daimî ve tam iş göremezlikte sigortalıya yıllık kazancının yüzde altmışına eşit bir yıllık gelir bağlanır. Daimî kısmi veya daimî tam iş göremez durumdaki sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç bir durumda ise bu gelir yüzde elli artırılır.

Madde 20. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları sonucu olan ölümlerde :

A) Sigortalı erkeğin dul karısına yeniden evleninceye kadar,

B) Sigortalı kadının kendi geçindirdiği çalışamıyacak durumda mâlûl kocasına her hangi bir şekilde yoksulluktan kurtuluncaya kadar,

Ça. E.

b) 18 yaşını veya yüksek tahsil yapılması halinde 25 yaşını doldurmamış veyahut 18 yaşını doldurmuş olup da çalışamıyacak durumda mâlûl çocukları,

c) Geçimi sigortalı tarafından sağlandığı tevsik edilen ana, baba ve 18 yaşını doldurmamış kardeşleri,

dir.

Geçici iş göremezlik ödenekleri haftalık olarak ve işledikten sonra İşçi Sigortaları Kurumunca verilir.

İşçi Sigortaları Kurumundan doğrudan doğruya alınmasında güçlük bulunan hallerde bu ödenek, iş veren tarafından Kurum hesabına sigortalıya verilir.

İşçi Sigortaları Kurumu bu kanuna uygun olarak verilen ödenekleri belgelerine müsteniden iş verene tediye eder.

Madde 16. — Hükümetin 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 17. — Hükümetin 17 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 20. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları sonucu olan ölümlerde :

A) Sigortalı erkeğin dul karısına yeniden evleninceye kadar;

B) Sigortalı kadının kendi geçindirdiği çalışamıyacak durumda mâlûl kocasına, her

Hü.

Yıllık kazancının yüzde otuzu derecesinde bir yıllık gelir bağlanır. Bu gelire hak kazanmak için evlenmenin kazadan önce akdedilmiş olması şarttır.

Aneak, ölüm zamanında boşanma ve ayrılma sebebiyle sigortalının karı veya kocasına bir nafaka vermesi mahkemece kararlaştırılmış ise bu nafaka gelir olarak verilir. Şu kadar ki gelir olarak verilecek nafakanın bir yıllık tutarı sigortalının yıllık kazancının yüzde otuzunu geçemez.

C) Sigortalının çocuklarından her birine yıllık kazancının yüzde on beşi nispetinde yıllık gelir bağlanır. Bu gelir çocuklara 18 yaşını, yüksek tahsil yapılması halinde de, 25 yaşını dolduruncaya kadar verilir. Bu kanunun meriyete girdiği tarihte gelir almakta olan çocuklar da bu hükümden faydalandırılır.

Sigortalının ölümü ile hem anasız hem baba-sız kalan veya sonradan bu duruma düşen çocuğa bağlanacak gelir nispeti yüzde yirmi beşe çıkarılır.

Çalışamayacak durumda mâlûl olan çocukların gelirleri yukarıda yazılı yaşa vardıktan sonra da kesilmez.

Sigortalının ölümünden sonra doğan çocuğa da bu gelir verilir.

D) Kazanın vukubulduğu veya meslek hastalığının hekim raporiyle ilk defa tesbit edildiği tarihten önce sigortalı tarafından evlâdedinilmiş veya tanınmış yahut nesebi düzeltilmiş veya sigortalının babalığı hükme bağlanmış olan çocuklar da bu haklardan faydalanır.

Sigortalı ananın ölümünden doğan haklarda çocuğun babasının belli olması şart değildir.

E) Sigortalının iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümü halinde, cenaze masrafı karşılığı olarak ailesine 150 lira ödenir.

Ca. E.

hangi bir şekilde yoksulluktan kurtuluncaya kadar;

Yıllık kazancının yüzde otuzu derecesinde bir yıllık gelir bağlanır. Bu gelire hak kazanmak için evlenmenin kazadan önce akdedilmiş olması şarttır.

Aneak, ölüm zamanında boşanma ve ayrılma sebebiyle sigortalının karı veya kocasına bir nafaka vermesi mahkemece kararlaştırılmış ise bu nafaka gelir olarak verilir. Şu kadar ki; gelir olarak verilecek nafakanın bir yıllık tutarı sigortalının yıllık kazancının yüzde otuzunu geçemez.

C) Sigortalının çocuklarından her birine yıllık kazancının yüzde on beşi nispetinde yıllık gelir bağlanır. Bu gelir çocuklara 18 yaşını, yüksek tahsil yapılması halinde de, 25 yaşını dolduruncaya kadar verilir. Bu kanunun meriyete girdiği tarihte gelir almakta olan çocuklar da bu hükümden faydalandırılır.

Ana ve babaları sigortalı olan çocuklara her ikisinden ayrı ayrı gelir bağlanır.

Sigortalının ölümü ile hem anasız, hem baba-sız kalan veya sonradan bu duruma düşen çocuğa bağlanacak gelir nispeti yüzde yirmi beşe çıkarılır.

Sigortalı babanın ölümü tarihinde, ana ve babaları arasında evlilik rabitası bulunmayan veya boşanma suretiyle zeval bulmuş olan çocuklarla, sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik rabitası mevcudolmakla beraber anaları sonradan evlenen çocuklara bağlanacak gelir nispeti yüzde yirmi beşe yükseltilir.

Çalışamayacak durumda mâlûl olan çocukların gelirleri yukarıda yazılı yaşa vardıktan sonra da kesilmez.

Sigortalının ölümünden sonra doğan çocuğa da bu gelir verilir.

D) Kazanın vukubulduğu veya meslek hastalığının hekim raporu ile ilk defa tesbit edildiği tarihten önce sigortalı tarafından evlât edinilmiş veya tanınmış yahut nesebi düzeltilmiş veya sigortalının babalığı hükme bağlanmış olan çocuklar da bu haklardan faydalanır.

Sigortalı ananın ölümünden doğan haklarda çocuğun babasının belli olması şart değildir.

E) Sigortalının iş kazası veya meslek has-

Madde 21. — İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, kaza zamanında geçimleri munhasıran sigortalı tarafından sağlandığı tevsik edilen sigortalının ana ve babasına ömürleri boyunca, kardeşlerine 18 yaşını dolduruncaya kadar verilecek birer gelir bağlanır. Bu gelirlerin toplamı başka hak sahibi yoksa sigortalının bağlanan gelirlere esas tutulan yıllık kazancının yüzde otuzunu, varsa, karı veya koca ve çocuklara bağlanacak gelirler toplamı ile yüzde altmış arasındaki farkı geçemez.

Sigortalının çocuğu varsa ana, baba ve kardeşlerden her birinin geliri çocuğa bağlanacak gelirden fazla olamaz.

20 nci maddedeki nispetler dâhilinde karı veya koca ve çocuklara bağlanan gelirler toplamı yüzde altmışı doldurduğu takdirde, ana, baba ve kardeşlerin gelir alma hakları sâkit olur.

Madde 25. — Ölen sigortalının hak sahibi olan kimselerine bağlanacak gelir, ayda 20 liradan az olursa, 16 nci maddenin (A) fıkrasına tevfikan sermayeye gevrilerek ödenir.

Madde 26. — Gelir bağlandıktan sonra sigortalı her zaman ve İşçi Sigortaları Kurumu üç yıl içinde iş göremezlik derecesinde önemli bir artma veya azalma olduğunu ileri sürerek gelirdede değişiklik yapılmasını isteyebilir.

Talebin doğruluğu, aralarında ilgili uzman da bulunan bir hekimler kurulunun raporu ile tesbit edilirse, gelir, iş göremezlik derecesindeki değişmeye göre ve tesbit tarihinden başla-

talığı sonucu ölümü halinde, cenaze masrafı karşılığı olarak ailesine 200 lira ödenir.

Madde 21. — İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, kazanın vukubulduğu veya meslek hastalığının anlaşıldığı sırada geçimlerinin sigortalı tarafından sağlandığı tevsik edilen sigortalının ana ve babasına ömürleri boyunca, kardeşlerine 18 yaşını dolduruncaya kadar verilecek birer gelir bağlanır. Bu gelirlerin toplamı, sigortalının bağlanan gelirlere esas tutulan yıllık kazancının yüzde otuzunu ve her birine bağlanacak gelir de yüzde on beşini geçemez.

Sigortalının mâlûliyet aylığı sermaye halinde ödenmiş ise, hak sahiplerine tevzi olunan gelirler toplamı sigortalının yıllık kazancının yüzde altmışı ile sermaye şeklinde ödenmiş bulunan yıllık geliri arasındaki farkı tecavüz edemez.

20 nci maddedeki nispetler dâhilinde karı veya koca ve çocuklara bağlanan gelirler toplamı yüzde altmışı veya bu maddenin ikinci fıkrasında zikredilen limiti doldurduğu takdirde, ana, baba ve kardeşlerin gelir alma hakları sâkit olur.

Madde 24. — Sigortalının dul kalan karısı tekrar evlendiğinde, yıllık geliri ile bu evlenmeden dolayı 20 nci maddenin (C) bendinin dördüncü fıkrası hükmüne tevfikan çocukların gelirlerinde yapılan artırmaların yekûnu arasındaki farkın üç katı bir defada verilir. Böylece düşün haktan dolayı çocuklar haricinde kalan diğer hak sahibi kimselerin gelirlerinde yapılacak artırımlar bu ödemedden üç yıl sonra başlar.

Madde 25. — Hükümetin 25 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 26. — Gelir bağlandıktan sonra sigortalı her zaman ve İşçi Sigortaları Kurumu 3 yıl içinde iş göremezlik derecesinde önemli bir artma veya azalma olduğunu ileri sürerek gelirdede değişiklik yapılmasını isteyebilir.

Talebin doğruluğu, aralarında ilgili müte-hassis da bulunan bir sağlık kurulu raporu ile tesbit edilirse, gelir iş göremezlik derecesindeki değişmeye göre ve tesbit tarihinden başlamak

mak üzere artırılır, eksiltilir veya büsbütün kesilir.

Geliri sermayeye çevrilmiş sigortalılardan iş göremezliği azalanlar için bu değişme istenemez. Ancak, iş göremezliği artanlar bu değişmeden faydalanırlar.

İşçi Sigortaları Kurumu tarafından vâkı olacak talep üzerine yapılacak muayene ve müsaheadelere mütaallik masraflar, Kurumca ödeneceği gibi görülecek lüzum üzerine başka yere gönderilmeleri gereken sigortalılar ile kendilerine refakat etmesi zaruri bulunan kimselerin gidip gelme yol paraları ve zaruri masrafları hakkında 4 nci maddenin (E) fıkrası hükmü uygulanır.

Madde 29. — Sigortalı kadının analığı halinde :

A) Doğumdan önce ve sonra altısaat hafta müddetle ve bu süreler içinde çalışmamak ve ücret almamak şartıyla,

B) Türk Ceza Kanununa göre suç sayılmayan çocuk düşürme sonucu iş göremezliğin devamınca ve altı haftayı geçmemek üzere,

kendisine günlük kazancın yüzde yetmişine denk bir ödenek verilir.

Madde 30. — Sigortalı kadına veya sigortalı olmayan karısının doğumu dolayısıyla sigortalıya, çocuğun ölü doğmaması şartıyla emzirme yardımı olarak miktarı Çalışma, Sıhhat ve İctimai Muavenet vekâletlerince müştereken tesbit edilecek maktu bir para ödenir.

Madde 32. — Analık sigortası haklarından faydalanmak için :

A) Sigortalı kadının veya karısı için analık yardımından faydalanacak sigortalı erkeğin doğumdan önceki takvim ayına takaddüm eden bir yıl içinde bu kanuna tâbi bir veya birkaç iş yerinde sigortalı olarak en az 150 gün çalışmış veya ücret almış olması ve bunun çalıştığı iş yerlerinde belgelenmesi,

B) Gebelik yardım ve ödeneğinden faydalanacak olanlar tarafından gebeliğin doğumdan önce hekim raporu veya diplomalı ebe belgesiyle İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilmesi,

C) Doğum yardım ve ödeneklerinden faydalanmak için doğumun, 50 gün içinde İşçi Sigorta-

üzere artırılır, eksiltilir veya büsbütün kesilir.

Geliri sermayeye çevrilmiş sigortalılardan iş göremezliği azalanlar için bu değişme istenemez. Ancak, iş göremezliği artanlar bu değişmeden faydalanırlar.

İşçi Sigortaları Kurumu tarafından vâkı olacak talep üzerine yapılacak muayene ve müsaheadelere mütaallik masraflar, kurumca ödeneceği gibi görülecek lüzum üzerine başka yere gönderilmeleri gereken sigortalılar ile kendilerine refakat etmesi zaruri bulunan kimselerin gidip gelme yol paraları ve zaruri masrafları hakkında 4 nci maddenin (E) fıkrası hükmü tatbik olunur.

Madde 29. — Hükümetin 29 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 30. — Hükümetin 30 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 32. — Hükümetin 32 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ları Kurumuna haber verilmesi,

D) Sigortalı erkeğin doğum yapan kadınla doğumdan önce, Türk Medeni Kanunu gereğince evli bulunması,

şarttır.

Doğumun subutu ancak hekim raporu veya diplomalı ebeden alınacak belge ile veyahut nüfus tezkeresi örneği ile belgelenir.

(A) fıkrasındaki sürenin hesabında, sigortalının çalışma dönemine raslıyan ve iş kazasından veya meslek hastalığından yahut 5502 sayılı Kanun şümulüne giren hastalık halinden ileri gelen geçici iş göremezlik ve doğuma takaddüm eden altı hafta zarfındaki gebelik istirahat süreleri, çalışma günlerinden sayılır.

Madde 33. — Sigortalılık hakkını kaybedenler, bu haklarının düşmesinden başlamak üzere 9 ay içindeki doğum hallerinde, 32 nci maddede yazılı ödevleri yerine getirmiş bulunmak şartıyla, analık sigortasının yalnız maktu yardımlarından faydalanırlar.

32 nci maddenin (A) fıkrasındaki sürenin hesabında doğumun vukubulduğu tarih yerine sigortalılık hakkının düştüğü tarih esas alınır.

Madde 36. — Sigortalılar, iş kazasına uğradıklarını bir iş günü içinde iş veren veya iş veren vekiline haber vermekle mükelleftirler. Bu mükellefiyeti yerine getirmemek yahut iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla hekim tarafından bildirilen tedbir ve tavsiyelere riayet etmemek suretiyle normal tedavi sürelerinin uzamasına, mâlûl kalmalarına veya mâlûliyet derecelerinin artmasına sebebiyet vermeleri halinde, sigorta haklarından bir kısmı veya tamamı, İşçi Sigortalıları Kurumunca düşürülebilir.

Madde 37. — Kaza veya meslek hastalığı, iş veren veya iş veren vekilinin kasdi veya İş Kanununun işçilerin sağlığını koruma ve iş emniyeti hükümlerine aykırı hareketinden yahut diğer suç sayılır fiilinden veyahut sigortalının iş yerine ait işler dışında çalıştırılması yüzünden olmuş ise İşçi Sigortalıları Kurumu tarafından sigortalıya veya hak sahibi kimselere yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarı ile gelir bağlandığı takdirde

Madde 33. — Hükümetin 33 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 36. — Sigortalılar, iş kazasına uğradıklarını en geç mütaakıp iş günü içinde iş veren veya iş veren vekiline haber vermekle mükelleftirler. Bu mükellefiyeti yerine getirmemek yahut iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla hekim tarafından bildirilen tedbir ve tavsiyelere riayet etmemek suretiyle normal tedavi sürelerinin uzamasına, mâlûl kalmalarına veya mâlûliyet derecelerinin artmasına sebebiyet vermeleri halinde, sigorta haklarından bir kısmı veya tamamı, İşçi Sigortalıları Kurumunca düşürülebilir.

Madde 37. — Hükümetin 37 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

bu gelirlerin 16 ncı maddede zikri geçen tarife-ye göre hesabedilecek sermaye değerleri mecmuu iş veren veya iş veren vekilinden alınır.

Kaza veya meslek hastalığı, istihdam edilen diğer bir şahsın ihmali veya kusuru ile meydana gelmiş ise, sigortalının bütün haklarını İşçi Sigortaları Kurumu vermekle beraber Borçlar Kanununun 55 nci maddesi gereğince İşçi Sigortaları Kurumu veya sigortalı yahut hak sahibi olan kimseler, her türlü zararlarını iş veren veya iş veren vekilinden arıyabilirler.

Kaza veya meslek hastalığına sebeb olan üçüncü kişiler de her türlü kasıt ve kusurlu halleriyle ihmali ve teseyyüplerinden mesuldürler.

Madde 44. — İş veren veya iş veren vekili, iş yerinde, bir takvim ayı zarfında çalıştırdığı bilûmum sigortalılara ödenen ücretleri gösterir ve örneği İşçi Sigortaları Kurumunca hazırlanacak aylık bordroları veya hiçbir sigortalı çalıştırılmadığını bildirir yazıyı en geç ertesi ayın sonuna kadar İşçi Sigortaları Kurumuna vermeye mecburdur.

Bordrolar örneğine uygun olarak vaktinde verilmezse veya bordroların dayandığı belgeler bordro muhteviyatını teyideder mahiyette görülmezse İşçi Sigortaları Kurumu sigorta primi hesabında esas tutulacak kazançlar toplamını uygun göreceği yol ve usullere göre re'sen takdir eder.

Madde 47. — İş veren veya iş veren vekili, her ay sigortalılara ödedikleri ücretler toplamı üzerinden, iş yerinin tehlike sınıf ve derecesi için kabul edilmiş bulunan prim nispetine göre hesaplayacakları iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası primi ile tarifesine göre hesaplayacakları analık sigortası primini en geç ertesi ayın sonuna kadar İşçi Sigortaları Kurumuna ödemeye mecburdur.

Zamanında ödenmeyen primler % 10 fazlası ile ve kanunî ödeme müddetinin sona erdiği tarihten itibaren % 5 faizi ile amır.

Madde 49. — Devlet, vilâyet ve belediyeler ile sermayesinin en az yarısı Devlet, vilâyet ve belediyelere ait her çeşit teşekkül ve

Madde 44. — İş veren veya iş veren vekili, iş yerinde, bir takvim ayı zarfında çalıştırdığı bilûmum sigortalılara ödenen ücretleri gösterir ve örneği İşçi Sigortaları Kurumunca hazırlanacak aylık bordroları veya hiçbir sigortalı çalıştırılmadığını bildirir yazıyı en geç ertesi ayın sonuna kadar İşçi Sigortaları Kurumuna vermeye mecburdur.

Bordrolar örneğine uygun olarak vaktinde verilmezse veya bordroların dayandığı belgeler bordro muhteviyatını teyideder mahiyette görülmezse yahut bordrolar muhteviyatını teyidecek kayıt veya vesaiik ibraz edilemezse, İşçi Sigortaları Kurumu sigorta primi hesabında esas tutulacak kazançlar toplamını uygun göreceği yol ve usullere göre re'sen takdir eder.

Madde 47. — Hükümetin 47 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 49. — Devlet, vilâyet ve belediyeler ile sermayesinin en az yarısı Devlet, vilâyet ve belediyelere ait her çeşit teşekkül ve müessese-

müesseseler tarafından ihale suretiyle yaptırılan her türlü işleri üzerine alanlarla bunların iş yerlerinin adresleri ilgili makamlar ve iş alanlar tarafından İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilir. Mütaahhitlerce bu işlere karşılık gösterilen her türlü teminat, İşçi Sigortaları Kurumuna borçları kalmadığı anlaşılmadıkça geri verilmez. Ödenmemiş sigorta primleri bu teminattan kesilerek İşçi Sigortaları Kurumuna yatırılır.

Madde 51. — 47 nci madde gereğince alınacak sigorta primlerinin ödenmesine dair İşçi Sigortaları Kurumu tarafından iş veren veya iş veren vekiline yapılacak tebligat üzerine, prim borçlarının ödenmemesi halinde, Kurumca tanzim edilen ve iş verenin prim borcu miktarını gösteren belgeler resmî dairelerin usulüne göre verdikleri vesikalar hükmünde olup, icra ve iflas dairelerince bunların tâbi oldukları hükümlere göre muamele yapılır.

İş veren veya iş veren vekili bu kanunun 42 nci maddesi gereğince iş yerinin tehlike sınıf ve derecesine karşı Çalışma Vekâletine yahut bu vekâletin vereceği kesin karar üzerine Devlet Şûrasına müracaat ettiği takdirde İcra ve İflas Kanununun 72 nci maddesinde yazılı bir senelik süre, Devlet Şûrası kararının kesinleşmesinden itibaren başlar.

Madde 52. — Sigorta kanunlarına tâbi bir iş yerinin ne şekilde olursa olsun dovrolunması halinde eski iş verenin İşçi Sigortaları Kurumuna olan borçlarından aynı zamanda devralan durumundaki kimse de müteselsilen mesul olup bu hükme aykırı sözleşmeler muteber değildir.

Madde 56. — İş veren veya iş veren vekili iş kazasını kaza olur olmaz hemen o yer yetkili zabıtasına ve en geç iki iş günü zarfında İşçi Sigortaları Kurumuna yazı ile bildirmekle mükelleftir. Bu bildirme, örneği İşçi Sigortaları Kurumunca hazırlanan haber verme kâğıtları doldurulup verilmek suretiyle yapılır.

İş kazasının bu madde gereğince İşçi Sigortaları Kurumuna zamanında ihbar edilmemesinden veya haber verme kâğıdında yazılı malûmatın noksan veya yanlış bildirilmesinden do-

ler tarafından ihale suretiyle yaptırılan her türlü işleri üzerine alanlarla, bunların iş yerlerinin adresleri, ilgili makamlar ve iş alanlar tarafından İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilir. Mütaahhitlerce bu işlere karşılık gösterilen her türlü teminat, İşçi Sigortaları Kurumuna borçları kalmadığı anlaşılmadıkça geriverilmez. Ödenmemiş sigorta primleri bu teminattan kesilerek veya teminat paraya çevrilerek İşçi Sigortaları Kurumuna yatırılır.

Madde 51. — Hükümetin 51 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 52. — İş yerinin ne şekilde olursa olsun elden ele geçmesi halinde eski iş verenin İşçi Sigortaları Kurumuna olan borçlarından aynı zamanda yeni iş veren durumundaki kimse de müteselsilen mesuldür.

Bu hükme aykırı sözleşmeler muteber değildir.

Madde 56. — İş veren veya iş veren vekili iş kazasını, kaza olur olmaz, hemen o yer salâhiyetli zabıtasına ve en geç kazayı takibeden iki iş günü zarfında İşçi Sigortaları Kurumuna yazı ile bildirmekle mükelleftir. Bu bildirme, örneği İşçi Sigortaları Kurumunca hazırlanan haber verme kâğıtları doldurulup verilmek suretiyle yapılır.

İş kazasının bu madde gereğince İşçi Sigortaları Kurumuna zamanında ihbar edilmemesinden veya haber verme kâğıdında yazılı malû-

ğan ve ileride doğacak olan kurum zararlarından iş veren veya iş veren vekili sorumludur.

Birinci fıkrada yazılı müddet içerisinde İşçi Sigortaları Kurumuna ihbar edilmeyen iş kazası dolayısıyla, ihbar tarihine kadar, iş veren veya iş veren vekili tarafından yapılmış olan bütün bakım harcamaları kurumca ödenmez.

Madde 57. — İş yerinin hekimi bir sigortalının meslek hastalığına tutulduğunu anlar veya tutulduğundan şüphelenirse bunu hemen sigortalıya ve ayrıca bir raporla iş verene bildirmekle mükelleftir.

İş yerinin hekimi yoksa sigortalı meslek hastalığına tutulduğunu kendisine bakan her hangi bir hekimden alacağı raporla iş verene veya iş veren vekiline bildirir.

İş veren veya iş veren vekili meslek hastalığını örneği İşçi Sigortaları Kurumunca hazırlanan haber verme kâğıdı ile itilalı tarihinden itibaren en geç iki iş günü içinde İşçi Sigortaları Kurumuna bildirmek mecburiyetindedir. Bu mecburiyeti yerine getirmeyen veya haber verme kâğıdında yazılı malûmatı noksan veya yanlış bildiren iş veren veya iş veren vekili hakkında bu kanunun 56 ncı maddesinin sonndan bir evvelki fıkrası hükmü uygulanır.

Durumu 19 ncü maddenin ikinci fıkrasına uyan kimse alacağı hekim raporu ve gerekli belgelerle doğrudan doğruya İşçi Sigortaları Kurumuna müracaat eder.

Madde 67. — Hak sahipleri kararı bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere 6 ay içinde yetkili iş mahkemesine başvurarak İşçi Sigortaları Kurumunun kararına itirazda bulunabilirler.

Bu itiraz, kararın uygulanmasını geciktirmez.

İtiraz üzerine açılacak dâvalar Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seri usulü muhakeme hükümlerine göre görülür.

Madde 70. — Bu kanunda yazılı sigorta hakları, hak doğurucu olayın vukuundan itibaren üç yıl içinde istenmediği takdirde sakıd olur. Ancak, 16 ncı maddenin (B) fıkrası gere-

matın noksan veya yanlış bildirilmesinden doğan ve ileride doğacak olan kurum zararlarından iş veren veya iş veren vekili sorumludur.

Birinci fıkrada yazılı müddet içerisinde İşçi Sigortaları Kurumuna ihbar edilmeyen iş kazası dolayısıyla, ihbar tarihine kadar, iş veren veya iş veren vekili tarafından yapılmış olan bütün bakım harcamaları kurumca ödenmez.

Madde 57. — İş yerinin hekimi bir sigortalının meslek hastalığına tutulduğunu anlar veya tutulduğundan şüphelenirse, bunu hemen sigortalıya ve ayrıca bir raporla iş verene bildirmekle mükelleftir.

İş yerinin hekimi yoksa, sigortalı meslek hastalığına tutulduğunu kendisine bakan her hangi bir hekimden alacağı raporla iş verene veya iş veren vekiline bildirir.

İş veren veya iş veren vekili meslek hastalığını, örneği İşçi Sigortaları Kurumunca hazırlanan haber verme kâğıdı ile itilalı tarihinden itibaren en geç iki iş günü içinde İşçi Sigortaları Kurumuna bildirmek mecburiyetindedir. Bu mecburiyeti yerine getirmeyen veya haber verme kâğıdında yazılı malûmatı noksan veya yanlış bildiren iş veren veya iş veren vekili hakkında bu kanunun 56 ncı maddesinin sonndan bir evvelki fıkrası hükmü tatbik olunur.

Durumu, 19 ncü maddenin ikinci fıkrasına uyan kimse, alacağı hekim raporu ve gerekli belgelerle doğrudan doğruya İşçi Sigortaları Kurumuna müracaat eder.

Madde 67. — Hak sahipleri, kararı bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere 6 ay içinde salâhiyetli iş mahkemesine başvurarak İşçi Sigortaları Kurumunun kararına itirazda bulunabilirler.

Bu itiraz, kararın tatbikini geciktirmez.

İtiraz üzerine açılacak dâvalar Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seri usulü muhakeme hükümlerine göre görülür.

Madde 70. — Bu kanunda yazılı sigorta hakları, hakkı doğurucu olayın vukuundan itibaren üç yıl içinde istenmediği takdirde sâkıt olur.

Hü.

ğince yapılacak sermaye talepleri için bu müddet, daimî kısmî iş göremezlik hakkında ittihaz olunan kararın İşçi Sigortaları Kurumunca sigortalılara tebliği tarihinden ve daimî iş göremezlik derecesinin azalması kurumca memul görülen hallerde ise daimî iş göremezlik durumunun katleşmesi tarihinden itibaren hesaplanır.

Madde 71. — Bu kanun gereğince yapılacak bildirme ve haber vermeler Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun tebliğe mütaallik hükümlerine göre yapılır.

Madde 75. — Bu kanuna göre ödenek ve gelire hak kazanan sigortalı veya hak sahiplerinden yabancı memleketlere gidenlerin istihkakı, Türkiye'deki salâhiyetli vekillerine ödenir.

Madde 76. — İş kazası, meslek hastalığı ve analık hallerinde yabancı tebaalî işçi ve hizmetliler de bu kanun hükümlerinden faydalanırlar.

İş Kanununun 102 nci maddesinin ikinci fıkrası hükmü mahfuzdur.

Madde 84. — İş Kanunu şümulüne girecek mahiyette olmakla beraber anılan kanunun 2 nci maddesinin (F) bendi gereğince iş yerini ilgili çalışma teşkilâtına haber vermiyen iş verenlerin iş yerlerinde vukua gelen iş kazası, meslek hastalığı ve analık halleri için ilgili işçi veya hizmetli hakkındaki sigorta yardım ve ödenekleri aynen kanun şümulünde bulunan iş yerlerinde olduğu gibi İşçi Sigortaları Kurumunca sağlanır.

Ancak, bu gibiler hakkında yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarı ile gelir bağlandığı takdirde bu gelirlerin 16 nci maddede zikri geçen tarifeye göre hesabedilecek sermaye değerleri mecmuu, bu kanunun 37 nci maddesinde yazılı sorumluluk halleri aranmaksızın, iş veren veya iş veren vekiline tazmin ettirilir.

MADDE 2. — 4772 sayılı Kanunun 78 nci maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 3. — 5564 sayılı Kanunun 5 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ça. E.

Ancak, 16 nci maddenin (B) fıkrası gereğince yapılacak sermaye talepleri için bu müddet, daimî kısmî iş göremezlik hakkında ittihaz olunan kararın İşçi Sigortaları Kurumunca sigortalılara tebliği tarihinden ve daimî iş göremezlik derecesinin azalması Kurumca memul görülen hallerde ise, daimî iş göremezlik durumunun katleşmesi tarihinden itibaren hesaplanır.

Madde 71. — Hükümetin 71 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 76. — İş kazası, meslek hastalığı ve analık hallerinde yabancı tebaalî işçi ve hizmetliler de bu kanun hükümlerinden faydalanırlar.

İş Kanununun 102 nci maddesinin ikinci fıkrası hükmü mahfuzdur.

Madde 84. — Hükümetin 84 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MAADDE 3. — 5564 sayılı Kanunun 5 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Hü.

«Madde 5. — Sigortalının İşçi Sigortaları Kurumuna müracaatı yahut kurumun ittilai üzerine, Kurum tarafından yazı ile yapılacak bir hafta süreli ihtarına rağmen 32 nci maddenin (A) bendinde yazılı çalışma belgesini sigortalıya vermiyen veya 56 nci madde gereğince iş kazasını yahut 57 nci madde mucibince meslek hastalığını vaktinde Kuruma ihbar etmiyen iş veren veya iş veren vekili hakkında 100 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

44 ncü maddede yazılı bordroları da kanunun tâyin ettiği mühlet içinde Kurumca yapılacak yazılı ihtarına rağmen bir ay içinde Kuruma tevdi etmiyen iş veren veya iş veren vekili hakkında da aynı ceza hükmolunur.»

MADDE 4. — 4772 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir :

EK MADDE — Bu kanun gereğince hak sahiplerine bağlanacak gelirlerle sigortalılara veya hak sahiplerine ödenecek sermayelerin hesabında, kazanın vukubulduğu veya meslek hastalığının hekim raporiyle ilk defa tesbit edildiği tarihte, nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri esas tutulur.

Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmayanlar 1 Temmuzda doğmuş sayılırlar.

MADDE 5. — Bu kanun neşredildiği tarihi takibeden ay başından itibaren meriyete girer.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

2. X. 1956

Başvekil ve Maliye V. V. A. Menderes	Devlet Vekili M. C. Bengü
Devlet Vekili ve Millî Müdafaa V. V. Ş. Ergin	Devlet Vekili ve İkt. ve T. V. V. E. Kalafat
Devlet Vekili C. Yardımcı	Adliye Vekili H. A. Göktürk
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili ve Hariciye Vekili V. E. Menderes

Ça. E.

Madde 5. — Sigortalının İşçi Sigortaları Kurumuna müracaatı yahut Kurumun ittilai üzerine, Kurum tarafından yazı ile yapılacak bir hafta süreli ihtarına rağmen 32 nci maddenin (A) fıkrasında yazılı çalışma belgesini sigortalıya vermiyen veya 56 nci madde gereğince iş kazasını yahut 57 nci madde mucibince meslek hastalığını vaktinde Kuruma ihbar etmiyen iş veren veya iş veren vekili hakkında 100 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

44 ncü maddede yazılı bordroları Kurumca yapılacak yazılı ihtarına rağmen bir ay içinde Kuruma tevdi etmeyen iş veren veya iş verecek vekili hakkında da aynı ceza hükmolunur.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir .

Maliye Vekili	Maarif Vekili A. Özel
Nafia Vekili M. Çavuşoğlu	İktisat ve Ticaret Vekili
Sih. ve İç. Mv. Vekili N. Körez	Güm. ve İnh. Vekili H. Hüsmen
Ziraat Vekili E. Budakoğlu	Münakalat Vekili A. Demirer
Çalışma Vekili M. Tarhan	İşletmeler Vekili S. Ağaoğlu



1956 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâiyhası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/629)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı: 71 - 537/443

12 . II . 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1956 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İera Vekilleri Heyetince 11 . II . 1957 tarihinde kararlaştırılan kanun lâiyhasının esbabı mucibe ve ilişiğiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

F. M. Eklenen Düşülen İ z a h a t

(A/1)

Basın - Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü

304	21	15 000}	1956 yılında artan radyo faaliyetleri karşısında radyo merkezile Umum Müdürlük arasında bâzı müstacel ahvalde yapılan fazla ve zaruri telefon konuşmaları neticesinde ihtiyaç hâsıl olmuştur. Geceleri ve sabahın erken saatlerinde yapılan radyo neşriyatında vazife alan mühendis ve teknisyenlerin götürülüp getirilmesi dolayısıyla mevcut tahsisat ihtiyacı karşılamamış ve bu miktarın ilâvesine zaruret hâsıl olmuştur.
	22	20 000}	
309	21	1 500}	
	31	6 000}	

Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü

302	50	2 000}	İhtiyaç dolayısıyla bu sene içinde yeni teşkil edilen müdürlüklerin köylerde çalışan ekiplerinin devamlı mesaileri dolayısıyla tahakkuk etmiş ve edecek olan yakacak ve aydınlatma masrafları, bütçeye mevzu tahsisatın yetersizliği dolayısıyla karşılanamadığından bu miktarın ilâvesine zaruret hâsıl olmuştur.
	60	10 000}	
305	12	50 000	Sene içinde yeniden teşkil edilen arazi kadastro müdürlükleri ve hâkimler için tutulan binalarla tapulaması yapılan yerlerde tapu idarelerine devredilen müsbit evrak ve tapu sicillerinin muhafaza

F. M. Eklenen Düşülen

İ z a h a t

308	12	10 000	zası için ayrıca tutulmasına zaruret hâsıl olan binaların kira bedellerini karşılamak üzere eklenmesine ihtiyaç hâsıl olmuştur. Cari yıl bütçesinin bu tertibine konulan tahsisatın tamamen sarf edilmiş olmasından bu defa tahakkuk eden tedavi masraflarının tediyesi mümkün olamamıştır. Masrafın tediyesini teminen bu miktarın ilâvesine zaruret hâsıl olmuştur.
309	31	30 000}	Bütçeye konulan tahsisatın tamamı, senenin ilk altı ayı içinde sarf edilmiştir. Bu tarihten sonra tahakkuk eden işletme ve onarma masraflarının karşılanması için bu tertibe bu miktar tahsisatın ilâvesine lüzum hâsıl olmuştur.
	32	30 000}	

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti

214		14 000	28 - 29 . I . 1957 gecesi Derince'de Raman Tankerinin kontrol ve aranmasından sonra vazifeleri başına dönerken vukua gelen deniz kazasında boğularak ölen bir muhafaza kısım âmri ile dört muhafaza memuru ve bir İostromonun ailelerine 6535 sayılı Kanun gereğince verilecek tazminatı karşılamak üzere talebedilmektedir.
405		10 000	Hayvan satın alınmamış olması ve atlı muhafaza memurlarının zati binek hayvanlarının 3944 sayılı Kanununun 8 nci maddesi gereğince tazminini icabettiren hâdiseler zuhur etmemiş bulunmasından tasarrufu mümkün olmuştur.
452	20	4 000	Ecnebi memleketlere bu maksatla kimse gönderilmemiş olmasından dolayı tasarruf edilmiştir.

Ziraat Vekâleti

307	22	140 000	1956 yılında bâzı hastalıklar mevzii kalmış olduğundan mücadelenin mahallî memurlarla başarılması kabil olmuştur. Bu sebeple başka mahallerden fazla memur gönderilmediğinden bu miktarın tasarrufu mümkün görülmüştür.
309	31	200 000}	Piyasa vaziyeti dolayısıyla istenilen miktarda lâstik tedarikine imkân bulunamadığından bu tertiplerden tenzil edilen miktarların tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.
	33	10 000}	
429	10	350 000	1956 yılı içinde mahsullere ârız olan hastalık ve haşerelerle tahminden ziyade mücadele mecburiyeti hâsıl olmuş ve fazla miktarda ilaç sarf edilmiştir. Dövizi Amerikan yardımından temin edilmek suretiyle evvelce siparişleri yapılan ve yurda gelen ilaçların bedelini ödemek üzere bu tertibe bu miktar tahsisatın ilâvesi zaruri görülmüştür.
452	10	50 000	Bu tertibe mevzu tahsisatın bugüne kadar 100 bin lirası sarf edilmiştir. Staja gönderilenlerin dönüş harcairahları hesabeşilmek suretiyle bu miktarın tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.
	20	100 000	Teknik yardımdan ecnebi memleketlere gönderilenlerin yol masrafları Ziraat Vekâleti bütçesinden ödenmekte ve ikamet yevmiyeleri Amerika Hükümeti tarafından tediyeye olunmaktadır. Teknik yardımdan gönderileceklerin adedi Amerika Hükümeti tarafından tesbit edilmektedir. Bütçenin tanzimi sırasındaki tahminden daha

F. M. Eklenen Düşülen

I z a h a t

noksan memur gönderildiğinden bu miktarın artacağı anlaşılmıştır.

İşletmeler Vekâleti

304	21	10 000	Vekâlete bağlı müesseselerin mevzuları ile daimî telefon muhaberele-ri yapılmakta olduğundan mevcut tahsisat ihtiyacı karşılayamamış ve mezkûr miktara ihtiyaç hâsıl olmuştur.
307	20	6 000	Mülhakata bu sene tevkifat için az memur gönderilmiş olduğundan tasarrufu mümkün görülmüştür.
452		4 000	Bu sene Avrupa'ya, teknik yardım için memur gönderilmediğinden tasarruf edilmiştir.

(A/2)

Basın - Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü

711		42 500	Alınması icabeden malzemelerin bir kısmının mubayaası mümkün olmadığından tasarruf edilmiştir.
-----	--	--------	--

Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü

751		132 000	Fotogrametri için lüzumlu kıymetlendirme gibi aletlerin gerek piyasadan ve gerekse yabancı memleketlerden teminine imkân bulunamamış olmasından dolayı tasarrufu mümkün olmuştur.
-----	--	---------	---

Ziraat Vekâleti

751	20	150 000	Dövizi ICA yardımından temin edilmek suretiyle Zirai Donatım Kurumu tarafından Amerika'dan Bakteriyoloji Enstitüleri, yapağı lâboratuvarları, suni tohumlama istasyonları ve salgın hastalıklar mücadeleleri için lüzumlu aletler getirilmiştir. Bu aletlerden bir an evvel istifade maksadiyle tesellüm edilebilmesi, Zirai Donatım Kurumunca tahakkuk ettirilen bedellerinin ödenmesine bağlıdır. Bu sebeple 150 bin liranın ilâvesi zaruri görülmüştür.
-----	----	---------	--

İkinci madde :

Ankara'da bulunan ve 30 bin kişi alan 19 Mayıs Stadyomunun 60 bin kişi alacak şekilde tevsiine Ankara Beden Terbiyesi Bölgesi tarafından başlanmıştır. Ancak bölgenin mali durumu nazara alınarak bu işin tamamlanması için 750 bin liralık bir yardım yapılmasına zurett hâsıl olmuştur. Bu meblâğ İstanbul Teknik Üniversitesi bütçesinden fiilen elde edilen nakit fazlası ile karşılanacaktır.

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/629
Karar No. 59

15 . II . 1957

Yüksek Reisliğe

1956 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanunu-na bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 12 . II . 1957 tarihli ve 71 - 537/443 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâiyhası encümenimize havale edilmiş olmakla âlakalı vekâlet ve daire temsilcileri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâiyhası, her fasıl ve madde hakkında gerekçesinde yazılı mucip sebeplere istinaden 1956 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 ve A/2 işaretli cetvellerde (698 500) liralık münakale yapılmasını ve A/1 işaretli cetvelin Maliye Vekâleti kısmındaki 607 nei (İstanbul Teknik Üniversitesine yardım) faslından (750 000) liranın tenzil edilerek aynı cetvelin sonunda (Ankara Beden Terbiyesi bölgesine yardım) adıyla yeniden açılan 666 nei fasla fevkalâde tahsisat olarak aktarılmasını istihdaf etmektedir.

Lâiyhanın gerekçesinde yazılı mucip sebepler ve bu hususta alınan izahat yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve kanun lâiyhası merbut cetveli ile birlikte Hükümetin teklifi vechile aynen kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reisvekili	Mazbata M.
Balıkesir	Kırklareli	Zonguldak
<i>H. İmre</i>	<i>Ş. Bakay</i>	<i>S. Ataman</i>
Kâtip		
Tokad	Ankara	Antalya
<i>Ö. Sunar</i>	<i>M. Ete</i>	<i>K. Akmanlar</i>
Balıkesir	Bursa	Çankırı
<i>M. H. Timurtas</i>	<i>H. Köymen</i>	<i>T. Uygur</i>
Erzurum	Gazianteb	Gümüşane
<i>Ş. Erker</i>	<i>E. Cenani</i>	<i>Z. Başağa</i>
Kastamonu	Kayseri	Muğla
<i>H. Dura</i>	<i>İ. Kirazoğlu</i>	<i>N. Poyrazoğlu</i>
Ordu	Rize	Seyhan
<i>S. İşbakan</i>	<i>H. Agun</i>	<i>S. Barı</i>
Siiird	Sinob	Sinob
<i>B. Erden</i>	<i>N. Sertoğlu</i>	<i>S. Somuncuoğlu</i>
Trabzon	Trabzon	Tunceli
<i>S. F. Kalaycıoğlu</i>	<i>İ. Şener</i>	<i>B. T. Okaygün</i>
Yozgad		Yozgad
<i>D. Akbel</i>		<i>T. Alpay</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1956 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 ve A/2 işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Kanun lâiyhası

MADDE 1. — 1956 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 ve A/2 işaretli cetvellerin ilişik cetvelde yazılı tertipleri arasında (698 500) liralık münakale yapılmıştır.

MADDE 2. — 1956 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Maliye Vekâleti kısmındaki 607 nci (İstanbul Teknik Üniversitesine yardım) faslından (750 000) lira tenzil edilerek aynı cetvelin sonunda (Ankara Beden Terbiyesi Bölgesine yardım) adıyla yeniden açılan 666 nci fasla fevkalâde tahsisat olarak aktarılmıştır.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

11 . II . 1957

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	<i>M. Cemil Bengü</i>
Devlet Vekili ve	Devlet Vekili
Millî M. V. V.	<i>E. Kalafat</i>
<i>Ş. Ergin</i>	
Devlet Vekili	Adliye Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>H. A. Göktürk</i>
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
	<i>N. Gedik</i>
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
	<i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili	Nafia Vekili ve
<i>A. Özel</i>	Hariciye V. V.
	<i>E. Menderes</i>
İktisat ve Tj. Vekili	Sıh. ve İg. Mv. Vekili
<i>A. Aker</i>	<i>N. Körez</i>
Çüm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
<i>H. Hüsmen</i>	<i>E. Budakoğlu</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
<i>A. Demirel</i>	<i>M. Tarhan</i>
	İşletmeler Vekili
	<i>S. Aşaoğlu</i>

Hükümetin teklifine bağlı cetvel

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen	Eklenen
(A/1)				
<i>Basın - Yayın ve Turizm Umum Md.</i>				
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları		
	21	Merkez telefon masrafları		15 000
	22	Vilâyetler telefon masrafları		20 000
		Fasıl yekûnu		35 000
309		Taşıt masrafları		
	21	Merkez taşıtları işletme masrafları		1 500
	31	Vilâyetler taşıtları işletme masrafları		6 000
		Fasıl yekûnu		7 500
<i>Tapu ve Kadastro Umum Md.</i>				
302		Vilâyetler büro masrafları		
	50	Aydınlatma		2 000
	60	Isıtma		10 000
		Fasıl yekûnu		12 000
305		Kira bedeli		
	12	Vilâyetler		50 000
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve harcırahları		
	12	Vilâyetler		10 000
309		Taşıt masrafları		
	31	Vilâyetler taşıtları işletme masrafları		30 000
	32	Vilâyetler taşıtları onarma masrafları		30 000
		Fasıl yekûnu		60 000
<i>Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti</i>				
214		6535 sayılı Kanuna göre verilecek tazminat		14 000
405		Hayvan satınalma ve tazmini	10 000	

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen	Eklenen
452		Staj masrafları		
	20	4489 sayılı Kanuna göre staj için eenebi memleketlere gönderileceklerin harcırahları ile başka her çeşit masrafları	4 000	
<i>Ziraat Vekâleti</i>				
307		Harcırahlar		
	22	Veteriner işleri muvakkat vazife harcırahı	140 000	
309		Taşıt masrafları		
	31	Ziraat işleri taşıtları işletme masrafları	200 000	
	33	Veteriner işleri taşıtları işletme masrafları	10 000	
Fasıl yekûnu			210 000	
429		Kimyevi madde, ecza ve ilâçlar		
	10	Ziraat işleri		350 000
452		Staj masrafları		
	10	4489 sayılı Kanuna göre staj için eenebi memleketlere gönderileceklerin harcırahları ile başka her çeşit masrafları	50 000	
	20	Teknik yardımdan faydalanarak eenebi memleketlere gönderileceklerin harcırah ve masrafları	100 000	
Fasıl yekûnu			150 000	
<i>İşletmeler Vekâleti</i>				
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları		
	21	Merkez telefon masrafları		10 000
307		Harcırahlar		
	20	Muvakkat vazife harcırahı	6 000	
452		Teknik yardımdan faydalanılmak suretiyle eenebi memleketlere gönderileceklerin harcırah ve masrafları	4 000	
A/1 yekûnu			524 000	548 500

F. M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen	Eklenen
(A/2)			
<i>Basın - Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü</i>			
711	Radio istasyonlarında mevcut makina, alet ve malzeme onarımı	42 500	
<i>Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü</i>			
751	Satılınacak makina, alet ve malzeme	132 000	
<i>Ziraat Vekâleti</i>			
751	Satılınacak makina, alet ve malzemeler		150 000
20	Veteriner işleri ve kurumları		150 000
A/2 yekûnu		174 500	150 000
UMUMİ YEKÛN		698 500	698 500